

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo
turizma i sporta

MINISTARSTVO TURIZMA I SPORTA

**Vrednovanje tijekom provedbe
(srednjoročno vrednovanje)
„Nacionalni plan razvoja održivog turizma do 2027.
godine“**

IZVJEŠĆE O PROVEDBI POSTUPKA SREDNJOROČNOG VREDNOVANJA

**„NACIONALNOG PLANA RAZVOJA ODRŽIVOG
TURIZMA DO 2027. GODINE“**

Zagreb, studeni 2025.

SADRŽAJ

POPIS TABLICA.....	II
1. SAŽETAK	3
2. UVOD	6
3. KONTEKST VREDNOVANJA - NACIONALNI PLAN RAZVOJA ODRŽIVOG TURIZMA DO 2027. GODINE	8
3.1. Opis stanja u području turizma u Republici Hrvatskoj	8
3.2. Povezanost Nacionalnog plana s relevantnim i hijerarhijski višim aktima strateškog planiranja na razini Republike Hrvatske i međunarodnoj razini	10
3.3. Prethodno vrednovanje Nacionalnog plana tijekom izrade (ex-ante vrednovanje)	12
4. OPIS NACIONALNOG PLANA RAZVOJA ODRŽIVOG TURIZMA DO 2027. GODINE	13
5. METODOLOŠKI PRISTUP	18
5.1. Opis i vremenik provedbe postupka vrednovanja	18
5.2. Kriteriji vrednovanja.....	20
6. NALAZI – PITANJA ZA VREDNOVANJE I ODGOVORI.....	21
7. ZAKLJUČCI I POUKE POSTUPKA VREDNOVANJA (ENGL. LESSONS LEARNED)	30
8. PREPORUKE.....	32
9. PRILOZI.....	35
9.1. Opis i vremenik provedbe postupka vrednovanja	35
9.2. Popis izvora podataka i dokumenata korištenih tijekom provedbe postupka	37
9.3. Intervencijska logika Nacionalnog plana – vizija, posebni ciljevi i pokazatelji ishoda	39
9.4. Intervencijska logika Akcijskog plana – posebni ciljevi, mjere, pokazatelji rezultata i ukupan procijenjeni trošak provedbe mjera do 2025. godine (Akcijski plan za provedbu Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine, do 2025. godine)	41
9.5. Pregled ostvarenja mjera i pokazatelja rezultata Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine, do 2025. godine – u 2025. godini (status provedbe na dan 31.10.2025.)	46
9.6. Prikaz utrošenosti sredstava u provedbi mjera i posebnih ciljeva Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine - u 2024. godini	55
9.7. Pregled ostvarenja posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine i doprinosa ostvarenju razvojnih potreba – u 2024. godini	57
9.8. Pregled statusa provedbe i ostvarenja mjera Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine – u 2025. godini (status provedbe na dan 31.10.2025.).....	60
9.9. Pregled statusa provedbe posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda Nacionalnog plana u 2024. godini.....	61

POPIS TABLICA

Tablica 1. Financijski okvir za provedbu Nacionalnog plana – ukupno procijenjeni trošak provedbe posebnih ciljeva do kraja provedbe Nacionalnog plana (2027.)	17
Tablica 2. Vremenik provedbe postupka vrednovanja	35
Tablica 3. Intervencijska logika Nacionalnog plana – vizija, posebni ciljevi i pokazatelji ishoda..	39
Tablica 4. Intervencijska logika Akcijskog plana – posebni ciljevi, mjere, pokazatelji rezultata i ukupan procijenjeni trošak provedbe mjera do 2025. godine (Akcijski plan za provedbu Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine, do 2025. godine)	41
Tablica 5. Pregled ostvarenja mjera i pokazatelja rezultata Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine, do 2025. godine – u 2025. godini (status na dan 31.10.2025.)	46
Tablica 6. Prikaz utrošenosti sredstava u provedbi mjera i posebnih ciljeva Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine - u 2024. godini.....	55
Tablica 7. Pregled ostvarenja posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine i doprinosa ostvarenju razvojnih potreba – u 2024. godini.....	57
Tablica 8. Pregled statusa provedbe i ostvarenja mjera Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine – u 2025. godini (status provedbe na dan 31.10.2025.)	60

1. SAŽETAK

Srednjoročno vrednovanje Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine (skraćeno: Nacionalni plan) je provedeno u razdoblju od kolovoza do studenog 2025. godine. Metodologija korištena za vrednovanje definirana je, usklađena i provedena u skladu sa zakonodavnim okvirom sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske i relevantnim aktima. Tijekom vrednovanja korišteni su propisani kriteriji za vrednovanje: Važnost (relevantnost); Učinkovitost (efikasnost); Djelotvornost (efektivnost, opravdanost); Učinak; Održivost.

Zaključno na provedeni postupak srednjoročnog vrednovanja Nacionalnog plana, a u odnosu na primijenjene kriterije vrednovanja, postupak provedbe Nacionalnog plana je ocijenjen uspješnim. U nastavku se nalaze **najvažniji zaključci i pouke postupka vrednovanja (eng. lessons learned)** doneseni u odnosu na primijenjene kriterije vrednovanja, a na temelju provedene analize podataka, nalaza vrednovanja te odgovora na pitanja za vrednovanje.

Sustav praćenja, izvještavanja i vrednovanja provedbe Nacionalnog plana je dobro osmišljen. Konkretno, Nacionalnim planom razvoja održivog turizma do 2027. godine predviđena je provedba 10 posebnih ciljeva do kraja 2027. godine te pripadajućih 15 pokazatelja ishoda. Akcijskim planom za provedbu Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine do 2025. godine definirana je 21 mjera te pripadajućih 30 pokazatelja rezultata. Ostvarenje posebnih ciljeva, i pokazatelja ishoda prati se i izvještava Godišnjim izvješćima o provedbi Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine, a provedba mjera i pokazatelja rezultata prati se i izvještava Godišnjim izvješćima o provedbi Provedbenog programa Ministarstva turizma i sporta 2021.-2024.

Zabilježen je napredak u ostvarenju posebnih ciljeva i mjera te zadanih ishoda i rezultata Nacionalnog plana u 2024. godini. Šest od 10 posebnih ciljeva u 2024. godini bilježi napredak u ostvarenju ishoda koji su zadani za 2027. godinu. Uz to, pokazatelj ishoda *Ol.02.8.57 Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – ICT readiness (Posebni cilj 8.: Razvoj inovacija i digitalne transformacije turizma)* sa zabilježenom vrijednosti u 2024. godini gotovo je u potpunosti ostvaren u odnosu na ciljanu vrijednost za 2027. godinu. Zatim, pokazatelj ishoda *Ol.02.8.61 Udio potrošnje vode turista u ukupnoj potrošnji vode na razini Republike Hrvatske (DZS prema Eurostat metodi), (Posebni cilj 3.: Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor)* ostvaren je i premašen u odnosu na udio koji je zadan za 2027. godinu. Dodatno, od 21 mjere, njih 17 je u tijeku, a tri mjere su u potpunosti provedene.

Na temelju svih nalaza, može se očekivati da će posebni ciljevi Nacionalnog plana biti ostvareni do kraja provedbe Nacionalnog plana, doprinijeti ostvarenju razvojnih potreba i potencijala, postići očekivane ishode i rezultate s planiranim resursima te da će ostvariti krajnji utjecaj provedbe Nacionalnog plana u vidu značajnih pozitivnih i planiranih srednjoročnih i dugoročnih promjena u društvu, a posebno u području održivog gospodarstva i društva te konkurentnog i inovativnog gospodarstva. Svim aktivnostima Ministarstva turizma i sporta i Nacionalnog plana osigurava se stvarna korist provedbe Nacionalnog plana, a procjenjuje se i da je vrlo vjerojatan nastavak trajanja pozitivnih ishoda nakon provedbe Nacionalnog plana. Krajnji utjecaj provedbe predmetnog akta strateškog planiranja utvrdit će se po njegovoj završenoj provedbi (nakon 2027.).

Na temelju nalaza provedenog postupka srednjoročnog vrednovanja te provedenih polustrukturiranih intervjua s predstavnicima Ministarstva turizma i sporta uključenih u provedbu Nacionalnog plana, u nastavku se prikazuju **najvažnije preporuke** donesene za daljnje aktivnosti

te odgovornosti i nadležnosti tijela nadležnog za provedbu Nacionalnog plana, odnosno Ministarstva turizma i sporta.

Tijekom provedbe Nacionalnog plana, ključan je nastavak sustavnog praćenja provedbe Nacionalnog plana te nastavak primjene učinkovitih mehanizama upravljanja, koordinacije i praćenja koji su dokazano doprinijeli uspješnoj provedbi Nacionalnog plana. Korisno bi bilo uvođenje prakse češćeg praćenja kretanja vrijednosti pokazatelja u okviru internih aktivnosti, kako bi se moglo optimizirati praćenje napretka te upravljanje gdje god je to moguće, odnosno pravovremeno uočavanje odstupanja od planiranih vrijednosti, a čime se omogućuje korekcija i revizija koraka s ciljem ostvarenja zadanih strateških odrednica gdje je to potrebno. Paralelno s time, moguće je nadoknađivanje kašnjenja u dostupnosti podataka alternativnim izvorima podataka ili metodama izračuna ostvarenih vrijednosti pokazatelja.

Preporuka je i osiguravanje kontinuiteta u provedbi mjera i nastavak dobre suradnje na mjerama, ali i kapitalizacija kvalitetne suradnje u svrhu razvoja i provedbe novih projekata u korist Ministarstva turizma i sporta, kao i poticanje daljnje međuresorne suradnje i partnerstava s relevantnim dionicima na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini. Uz to, vlastiti primjeri dobre prakse mogu značajno doprinijeti unaprjeđenju procesa, iz čega proizlazi preporuka za identifikaciju mjera Nacionalnog plana koje se mogu institucionalizirati ili multiplicirati kroz druge politike i razvojne dokumente, ali i analiza razloga odustajanja od neprovedive mjere te pronalazak rješenja za reaktivaciju ili zamjenu u provedbi Nacionalnog plana, u mjeri u kojoj je to moguće.

Preporučuje se proces novog strateškog planiranja i izrade novih/drugih akata strateškog planiranja započeti već tijekom provedbe trenutnog akta, odnosno Nacionalnog plana, i to optimalno najkasnije u zadnjoj godini provedbe Nacionalnog plana. Paralelno s time, važno je i pravovremeno planiranje mehanizama kojima će se učinci Nacionalnog plana održati i nakon 2027. godine (primjerice, financijski instrumenti, daljnje regulatorne mjere, potpora inovacijama, i slično), kao i osiguravanje održivosti postignutih rezultata provedbe Nacionalnog plana kroz integraciju uspješnih mjera u redovne programe rada Ministarstva turizma i sporta.

Nakon provedbe Nacionalnog plana, jedan od prvih potrebnih koraka jest analiza rezultata provedbe Nacionalnog plana na operativnoj razini te pronalazak potencijalnih prepreka i rješenja u budućnosti, za potrebe primjene u izradi i provedbi novog akta strateškog planiranja. Naime, primjena stečenih iskustava i dokazanih modela provedbe pri izradi novih akata strateškog planiranja i drugih strateških dokumenata, programa i projekata, ključna je za osiguravanje uspješnosti i održivosti strateškog planiranja. Preporučuje se da provedba budućih aktivnosti strateškog planiranja bude utemeljena na dosadašnjim rezultatima provedbe Nacionalnog plana i vrednovanja Nacionalnog plana, u svrhu jačanja pristupa temeljenog na podacima (eng. *data-based decision-making*) i pristupa temeljenog na dokazima (eng. *evidence-based policy making*).

U smislu same izrade novog akta strateškog planiranja, preporučuje se planiranje ciljeva i mjera unaprijed kako bi se optimizirala intervencijska logika gdje god je to moguće te izbjegle eventualne improvizacije i problemi u provedbi, kao i pravovremeno planiranje i usklađivanje nacionalnih mjera i aktivnosti s novim regulativama Europske unije. Pri tome, ključno je jasnije definiranje granica turističkog sektora, odnosno utvrđivanje što je stvarno u nadležnosti sektora turizma, a što spada u druge resore, kako bi se izbjeglo uključivanje strateških odrednica i operativnih mehanizama koji ne mogu učinkovito doprinijeti uspješnoj provedbi. Uz to, savjetuje se odabir i korištenje pouzdanih i stabilnih pokazatelja koji omogućuju dugoročnu usporedivost i praćenje rezultata, kako bi se moglo kvalitetno definirati strateške odrednice te izbjeći potencijalno

preklapanje sličnih i/ili istih pokazatelja i aktivnosti, ili eventualni problemi u budućnosti u procesu praćenja ostvarenja njihovih vrijednosti.

Jednako tako, važno je i održavanje ravnoteže između strateške vizije i operativne izvedivosti te osiguravanje da svaka mjera novog akta strateškog planiranja bude mjerljiva, izvediva i vremenski realna. U konačnici, zadržavanje realističnog pristupa strateškom planiranju, uz kontinuirano praćenje i osiguravanje provedivosti mjera i prilagodbu prema iskustvima iz provedbe, od presudne je važnosti za uspješnu izradu i provedbu akata strateškog planiranja. U konačnici, potrebno je vrlo oprezno i strateški planirati novi akt strateškog planiranja, tako da su uključeni i širi ključni dionici, ali pod uvjetom da je provediv taj smjer jačanja lanca vrijednosti.

Dodatno, optimizaciji svih aktivnosti može doprinijeti unaprjeđenje (linija) komunikacije, jačanje kapaciteta internih timova i vanjskih dionika, promicanje kulture učenja i razmjene iskustava, te jačanje suradnje i uključivanje svih ključnih predstavnika u interaktivni dialog s ciljem poticanja na dublje uključivanje u provedbu mjera u njihovoj nadležnosti, s ciljem poticanja dubljeg osjećaja odgovornosti i „vlasništva“ ostvarenih rezultata – ne samo tijekom provedbe Nacionalnog plana, već i u novom procesu strateškog planiranja.

Zaključno, neizostavno je kontinuirano praćenje i primjena najnovijih/aktualnih pravila i smjernica sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske – kako u provedbi Nacionalnog plana, tako i u izradi novog/drugih akata/akata strateškog planiranja.

2. UVOD

[Nacionalni plan razvoja održivog turizma do 2027. godine](#) (u nastavku: Nacionalni plan) je izrađen u skladu sa Strategijom razvoja održivog turizma do 2030. godine, kao srednjoročni akt strateškog planiranja sa svrhom operacionalizacije prioriternih područja kroz konkretne mjere.

Kao provedbeni akt Nacionalnog plana, u ožujku 2025. godine donesena je [Odluka o pokretanju postupka izrade Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine](#) (KLASA: 001-01/25-01/1, URBROJ: 529-03-01-01-03/2-25-1), a koji će stupiti na snagu nakon prestanka važenja Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine za razdoblje do 2025. godine.

U skladu s pravilima sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske i [Pravilnikom o provedbi postupka vrednovanja akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne \(regionalne\) samouprave \(Narodne novine, br. 44/23\)](#), Nacionalni plan podliježe postupku vrednovanja, kako slijedi:

1. Tijekom izrade (prethodno vrednovanje) Nacionalnog plana – ***provedeno u srpnju 2023. godine***
2. Tijekom provedbe (srednjoročno vrednovanje) Nacionalnog plana – koje je ***predmet ovog Izvješća o provedbi postupka srednjoročnog vrednovanja Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine***
3. Nakon provedbe (naknadno vrednovanje) Nacionalnog plana – ***planira se provesti 2028. godine po završetku provedbe Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine, temeljem zasebne Odluke o postupku vrednovanja.***

Postupak prethodnog vrednovanja Nacionalnog plana započeo je donošenjem Odluke o osnivanju i imenovanju članova Odbora za vrednovanje Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine (KLASA: 334-07/22-01/24, URBROJ: 529-03-01-01-03/1-22-1), dana 4. veljače 2022. godine, nakon čega je prethodno vrednovanje Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine provedeno u srpnju 2023. godine, zaključno s objavom [Izvješća o provedbi prethodnog vrednovanja Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine](#).

Zatim, 17. ožujka 2025. godine donesen je Godišnji plan vrednovanja akata strateškog planiranja, uključivo i Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine, nakon čega je 7. travnja 2025. godine uslijedilo i donošenje Odluke o pokretanju postupka srednjoročnog vrednovanja Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine (KLASA: 334-07/25-01/4, URBROJ: 529-03-01-01-01/2-25-1). Uz to, Odluka o osnivanju i imenovanju članova Odbora za vrednovanje Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine (KLASA: 334-07/25-01/4, URBROJ: 529-03-01-01-01/2-25-2) u svrhu provedbe srednjoročnog vrednovanja Nacionalnog plana, donesena je 10. srpnja 2025. godine. U konačnici, donesena je i Odluka o osnivanju Tima za srednjoročno vrednovanje Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine, a kojim je definiran sastav **Tima za vrednovanje**.

Predmetni dokument predstavlja Izvješće o provedbi postupka vrednovanja tijekom provedbe (srednjoročnog vrednovanja) Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine.

Svrha postupka srednjoročnog vrednovanja Nacionalnog plana je davanje neovisne ocjene i usporedbe stupnja ostvarenosti posebnih ciljeva, pokazatelja ishoda, relevantnosti i opravdanosti troškova tijekom razdoblja provedbe Nacionalnog plana, kao i osiguravanje podataka donositeljima odluka za informirano donošenje odluka tijekom djelovanja u cilju poboljšanja uspješnosti provedbe, odnosno eventualnih izmjena i dopuna akta strateškog

planiranja. U skladu s time, predmetni postupak vrednovanja uključuje srednjoročno vrednovanje Nacionalnog plana temeljem prikupljenih i zaprimljenih dokumenata i podataka - predmet te primarni izvori vrednovanja bili su dokumenti dostavljeni elektroničkim putem od strane Naručitelja, a koji su prikazani u Prilogu 9.2.

U tu svrhu, Tim za vrednovanje je, u skladu s Pravilnikom o provedbi postupka vrednovanja akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine, br. 44/23), dana 1. listopada 2025. godine izvršio isporuku Početnog izvješća s početnim nalazima, obrazloženjem metodologije, pitanjima za vrednovanje i planom rada tima za vrednovanje. Zatim, dana 13. studenoga 2025. godine izvršena je isporuka konačne verzije Izvješća o napretku u prikupljanju i analizi podataka te privremenim zaključcima provedbe postupka srednjoročnog vrednovanja Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine, kao i Izvješća o provedbi postupka vrednovanja tijekom provedbe Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine.

Postupak i metodologija vrednovanja Nacionalnog plana provode se u skladu sa zakonodavnim okvirom [sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske](#) i relevantnim aktima - detaljni prikaz metodologije i postupka vrednovanja nalazi se u opisu metodološkog pristupa (Točka 5. i Prilog 9.1.).

U skladu sa svrhom i tematskim obuhvatom, **struktura Izvješća o provedbi postupka srednjoročnog vrednovanja Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine** sastoji se od sljedećih dijelova:

- (1) Sažetak,
- (2) Uvod,
- (3) Kontekst vrednovanja - Nacionalni plan razvoja održivog turizma do 2027. godine,
- (4) Opis Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine,
- (5) Metodološki pristup,
- (6) Nalazi – pitanja za vrednovanje i odgovori,
- (7) Zaključci i pouke postupka vrednovanja (eng. *lessons learned*)
- (8) Preporuke
- (9) Prilozi:
 - (9.1.) Opis postupka i vremenik vrednovanja te opis korištene metodologije vrednovanja i ograničenja istraživanja,
 - (9.2.) Popis izvora podataka i dokumenata korištenih tijekom provedbe postupka
 - (9.3.) Intervencijska logika Nacionalnog plana – vizija, posebni ciljevi i pokazatelji ishoda
 - (9.4.) Intervencijska logika Akcijskog plana – posebni ciljevi, mjere, pokazatelji rezultata i ukupan procijenjeni trošak provedbe mjera do 2025. godine (Akcijski plan za provedbu Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine, do 2025. godine)
 - (9.5.) Pregled ostvarenja mjera i pokazatelja rezultata Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine, do 2025. godine – u 2025. godini (status provedbe na dan 31.10.2025.).
 - (9.6.) Prikaz utrošenosti sredstava u provedbi mjera i posebnih ciljeva Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine - u 2024. godini
 - (9.7.) Pregled ostvarenja posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine i doprinosa ostvarenju razvojnih potreba – u 2024. godini
 - (9.8.) Pregled statusa provedbe i ostvarenja mjera Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine – u 2025. godini (status provedbe na dan 31.10.2025.).
 - (9.9.) Pregled statusa provedbe posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda Nacionalnog plana u 2024. godini.

3. KONTEKST VREDNOVANJA - NACIONALNI PLAN RAZVOJA ODRŽIVOG TURIZMA DO 2027. GODINE

3.1. Opis stanja u području turizma u Republici Hrvatskoj

U Republici Hrvatskoj, turizam je jedan od ključnih čimbenika hrvatskog gospodarstva čiji razvoj u velikoj mjeri određuje ekonomske i društvene procese, dok istodobno sudjelovanje na konkurentnom međunarodnom turističkom tržištu predstavlja značajne izazove. Analiza stanja koja je poslužila kao temelj za izradu strateških odrednica Nacionalnog plana, fokusirala se prvenstveno na 2019. godinu kao bazu za daljnje projekcije, s obzirom da su naredne godine bile pod značajnim utjecajem pandemije COVID-19.

Kratak opis stanja u području turizma u Republici Hrvatskoj u razdoblju prije donošenja Nacionalnog plana, te u razdoblju nakon donošenja Nacionalnog plana, odnosno tijekom 2023. i 2024. godine, prikazuje se u nastavku.

Konkretno, **u razdoblju prije donošenja Nacionalnog plana**, značaj turizma za hrvatsko gospodarstvo iznimno je velik - udio turizma u bruto domaćem proizvodu Hrvatske iz godine u godinu raste, što dokazuje izuzetno veliku ovisnost hrvatskog gospodarstva o turističkim kretanjima u zemlji, no paralelno prikazuje i slabosti ukupnog gospodarskog sustava. Turizam se dominantno odvija u Jadranskoj Hrvatskoj i u tom kontekstu nije bilo značajnijih pomaka prethodnih desetak godina. Uzimajući u obzir resursnu osnovu jasno je da je turistički promet koji se ostvaruje na kontinentalnom dijelu Hrvatske izuzetno mali, neproporcionalan realnim mogućnostima. Dugogodišnje ključno obilježje hrvatskog turizma je izrazita sezonalnost, koja je u direktnoj korelaciji s glavnim proizvodom sunca i mora, kao i strukturom smještajnih kapaciteta. Izrazita sezonalnost turističkog poslovanja i koncentracija smještajnih objekata na području Jadranske Hrvatske (gdje je locirano čak 92,5% ukupnih smještajnih objekata) doprinosi visokom pritisku na prostor, okoliš i infrastrukturu u priobalju. Ipak, potrebno je naglasiti da su u posljednjem desetljeću izvršena ulaganja u unaprjeđenje kvalitete smještajnih objekata, kako hotela, kampova, tako i soba, apartmana i kuća za odmor.

Što se tiče recentnih podataka o stanju u turizmu i specifičnosti situacije **u razdoblju nakon donošenja Nacionalnog plana**, odnosno u 2023. i 2024. godini, prikazuje se u nastavku. **Tijekom 2023. godine**, završeni su procesi kojima je osiguran sveobuhvatan i učinkovit organizacijski i pravni okvir za upravljanje razvojem održivog turizma usvajanjem Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine. U IV. kvartalu 2023. godine donesen je Zakon o turizmu (Narodne novine, 156/23.), koji za cilj ima stvaranje okvira za upravljanje razvojem turizma na temelju podataka i egzaktnih izračuna, u pogledu očuvanja resursa i prostora, osiguranja zadovoljstva i kvalitete života stanovništva u turističkim destinacijama, kao i osiguranju konkurentnosti hrvatskog turizma na globalnom tržištu.

Što se tiče specifičnosti situacije **tijekom 2024. godine**, prema podacima Hrvatske narodne banke (HNB) u 2024. godini, prihodi stranih turista iznosili su 14 milijardi i 986 milijuna eura što predstavlja rast od 2,7% u odnosu na 2023. godinu, odnosno prihodovano je 388,6 milijuna eura više. Prema podacima sustava eVisitor, koji sadrži turistički promet ostvaren u komercijalnim i nekomercijalnim objektima te nautičkom charteru (sustav eCrew), u Hrvatskoj je tijekom 2024. godine ostvareno više od 21,3 milijuna dolazaka i preko 108,7 milijuna noćenja, što u odnosu na 2023. predstavlja rast od 4% u dolascima i 1% u noćenjima. Od toga je na Jadranu ostvareno 103,3 milijuna noćenja, što je 1% više nego 2023., a na kontinentu je ostvareno preko 2,7 milijuna

noćenja, što predstavlja rast od 5%, dok je u gradu Zagrebu također ostvareno 2,7 milijuna noćenja, a što predstavlja rast od 6% u odnosu na 2023. Gledano prema županijama, najviše je noćenja tijekom 2024. godine ostvareno u Istri (30 milijuna noćenja), a zatim slijede Splitsko-dalmatinska županija (20,7 milijuna noćenja), Kvarner (18,2 milijuna noćenja), Zadarska (15,4 milijuna noćenja), Dubrovačko-neretvanska (9,1 milijun noćenja), Šibensko-kninska (6,6 milijuna noćenja) i Ličko-senjska županija (3,4 milijuna noćenja), dok je gledano prema destinacijama najviše noćenja tijekom 2024. ostvareno u Dubrovniku, Rovinju, Splitu, Poreču i Umagu. Osim toga, prema podacima Turističkog barometra UN Turizma, Republika Hrvatska se u 2024. godini s 32. mjesta pozicionirala na još više, 25. mjesto, po prihodima od međunarodnog turizma.

Nadalje, u 2024. godini doneseni su i ostali propisi povezani s provedbom Zakona - Pravilnik o metodologiji izračuna prihvatnog kapaciteta (Narodne novine, 112/24.), Pravilnik o metodologiji izrade plana upravljanja destinacijom (Narodne novine, 112/24.), Pravilnik o pokazateljima za praćenje razvoja i održivosti turizma (Narodne novine, 112/24), Smjernice i upute za izradu plana upravljanja destinacijom u rujnu 2024. godine, Uredba o poticanju ulaganja u sektoru turizma (Narodne novine, 39/24.), Odluka o imenovanju Vijeća za upravljanje razvojem turizma (Narodne novine, 90/24.) te Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti (Narodne novine, 152/24.).

Dio reforme sustava upravljanja razvojem turizma su i razvoj sustava satelitskih računa održivosti turizma Republike Hrvatske, čiji je metodološki okvir objavljen u prosincu 2023. godine kao i dodjela bespovratnih sredstava kroz tri investicije u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. godine (skraćeno: NPOO) za zelenu i digitalnu tranziciju javne i privatne turističke infrastrukture te za jačanje ljudskih potencijala za održivi turizam. U 2024. godini dodijeljena su bespovratna sredstva ukupne vrijednosti 195.886.121,54 EUR u okviru investicije namijenjene javnom sektoru, dok je privatnom sektoru ukupno dodijeljeno 161.012.653,66 EUR bespovratnih sredstava.

U okviru Višegodišnjeg financijskog okvira, iz Programa Konkurentnost i kohezija, Ministarstvo je u suradnji s Hrvatskom bankom za obnovu i razvitak, osiguralo sredstva za financijski instrument „Krediti za održivi turizam“ kojim se financiraju financijski održiva ulaganja koja doprinose ciljevima zelene tranzicije, kvaliteti turističkih proizvoda i usluga te pojačanom rastu i konkurentnosti mikro, malih i srednjih poduzetnika i rezultiraju diverzifikacijom turističke ponude, produljenjem turističke sezone, smanjenjem prekomjernog turizma, održivim poslovanjem i većom kvalitetom turističke ponude. Ukupna vrijednost programa iznosi 170,3 milijuna EUR od kojih je Ministarstvo osiguralo 90,7 milijuna EUR bespovratnih sredstava. U tijeku je obrada kreditnih zahtjeva koji se zaprimaju od studenog 2024. godine te se ugovaranje očekuje kroz II. kvartal 2025. godine.

Ukupno je kroz EU sredstva i državni proračun osigurano oko 1,3 milijardi EUR do 2030. godine za financiranje projekata koji doprinose razvoju održivog turizma.

Slijedom navedenog, Republika Hrvatska ima ispunjene sve preduvjete za uspješno upravljanje razvojem turizma po načelima održivosti, kako je i definirano strateškim i zakonskim aktima Vlade Republike Hrvatske.

3.2. Povezanost Nacionalnog plana s relevantnim i hijerarhijski višim aktima strateškog planiranja na razini Republike Hrvatske i međunarodnoj razini

U nastavku se prikazuje **povezanost Nacionalnog plana s relevantnim i hijerarhijski višim aktima strateškog planiranja na razini Republike Hrvatske te na međunarodnoj razini.**

Na razini Republike Hrvatske, Nacionalni plan je usklađen s [Nacionalnom razvojnom strategijom do 2030. godine \(NRS2030\)](#) u svim strateškim odrednicama razvoja, a ponajprije s razvojnim smjerom održivog gospodarstva i društva, jačanjem otpornosti na krize te zelenom i digitalnom tranzicijom i ravnomjernim regionalnim razvojem. Međutim, u najvećoj mjeri, Nacionalni plan doprinosi **Razvojnom smjeru 1. Održivo gospodarstvo i društvo** te **Strateškom cilju 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo.**

Također, kao što je već spomenuto, Nacionalni plan je izrađen u skladu sa [Strategijom razvoja održivog turizma do 2030. godine](#), kao srednjoročni akt strateškog planiranja sa svrhom operacionalizacije prioritetnih područja kroz konkretne mjere i provedbe strateških ciljeva.

Nacionalni plan je usklađen i s [Nacionalnim planom oporavka i otpornosti 2021. – 2026.](#), programskim dokumentom izrađenim kao odgovor na krizu izazvanu pandemijom COVID-19, i usklađenim s Mehanizmom za oporavak i otpornost Europske unije. Iako sadržajno obuhvaća reformske i investicijske ciljeve te se oslanja na Nacionalnu razvojnu strategiju Republike Hrvatske do 2030. godine, nije donesen sukladno metodologiji sustava strateškog planiranja. Međutim, unatoč tome, predmetni dokument relevantan je u kontekstu razvoja turizma u Republici Hrvatskoj. Konkretno, Nacionalni plan je usklađen s komponentom „C1 - Gospodarstvo“, općim ciljem „Uspostava učinkovitog sustava razvoja održivog, inovativnog i otpornog turizma“, u okviru kojeg su predviđene sljedeće reforme i investicije te za njih osigurana sredstva:

- **Podkomponenta C1.6. Razvoj održivog, inovativnog i otpornog turizma**
 - **Reforma C1.6. R1 Povećanje otpornosti i održivosti turističkog sektora**
 - *Investicija C1.6. R1-I1 Regionalna diverzifikacija i specijalizacija hrvatskog turizma kroz ulaganja u razvoj turističkih proizvoda visoke dodane vrijednosti*
 - *Investicija C1.6. R1-I2 Jačanje održivosti te poticanje zelene i digitalne tranzicije poduzetnika u sektoru turizma*
 - *Investicija C1.6. R1-I3 Jačanje kapaciteta sustava za otporan i održiv turizam.*
- **Podkomponenta C2.3. Digitalna transformacija društva i javne uprave**
 - **Investicija C2.3.R3-I15 Uspostava aplikativnih rješenja u turizmu s ciljem administrativnog rasterećenja poduzetnika te transformacije modela turizma ka održivosti** (Ministarstvo turizma i sporta je u ovoj podkomponenti uključeno kao korisnik).

Ključni strateški okvir na međunarodnoj razini, kojem Nacionalni plan doprinosi svojim posebnim ciljevima, je prikazan u nastavku:

- **na razini Europske unije:**
 - [Strategija „Europa 2020“](#)
 - [Strategija Europske unije za pametni i održivi rast do 2030.: „Održiva Europa do 2030.“](#)

- [Europski zeleni plan](#)
- [Europa, turističko odredište broj 1 u svijetu – novi politički okvir za turizam u Europi \(Europe, the world's No 1 tourist destination – a new political framework for tourism in Europe\)](#)
- [Strategija Europske unije za održivi turizam \(2025.\)](#)
- [Tranzicijski put za turizam \(Tourism Transition Pathway\)](#)
- [Novi europski program za turizam \(European Agenda for Tourism 2030\)](#)
- [Turizam u Europi u sljedećem desetljeću \(Tourism in Europe for the Next Decade: Council conclusions\)](#)
- [Pakt za vještine](#)
- [Pakt za vještine u turističkom ekosustavu](#)
- [Strategija Europske unije za bioraznolikost do 2030.](#)
- [Strategija Europske unije za prilagodbu klimatskim promjenama](#)
- [Strategija „od polja do stola“](#)
- [Međunarodna digitalna strategija za Europsku uniju \(2025.\)](#)
- [Europski stup za socijalna prava](#)
- [EU inicijativa „Europska destinacija izvrsnosti \(EDEN\)“](#)
- [EU inicijativa „Europski zeleni pionir pametnog turizma“](#)
- [EU inicijativa „Europska prijestolnica pametnog turizma“](#)
- [EU Platforma turističkih pokazatelja u EU \(EU Tourism Dashboard\)](#)
- [EU turistička platforma \(EU Tourism Platform\)](#)
- **na globalnoj razini:**
 - [Agenda za održivi razvoj do 2030. godine i Ciljevi održivog razvoja Ujedinjenih naroda \(UN\) iz 2015. godine](#)
 - [UNWTO vizija za održivi oporavak turizma nakon COVID-19 \(UNWTO's vision for sustainable tourism recovery post-COVID-19\) \(UNWTO, 2020.\)](#)
 - [Smjernice za održiva ulaganja u turizam \(Guiding Principles for Sustainable Investment in Tourism\) \(UNCTAD i UNWTO, 2025.\)](#)
 - [Smjernice UNWTO za ulaganja u održivi turizam \(UNWTO Sustainable Tourism Investment Guidelines\) \(UNWTO, 2025.\)](#)
 - [Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework \(GBF\)](#)
 - [Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015-2030](#)
 - [Global Digital Compact \(2024.\)](#)
 - [United Nations „Our Common Agenda“ \(2021.\).](#)

3.3. Prethodno vrednovanje Nacionalnog plana tijekom izrade (ex-ante vrednovanje)

Prethodno vrednovanje Nacionalnog plana tijekom izrade (ex-ante vrednovanje) je provedeno tijekom 2023., a završno izvješće izrađeno je u srpnju 2023. godine. Kratak prikaz zaključaka i preporuka provedenog postupka vrednovanja i [Izješća o provedbi prethodnog vrednovanja Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine](#) nalazi se u nastavku:

- Osigurati redovito godišnje praćenje provedbe Nacionalnog plana te informiranje stručne i ostale zainteresirane javnosti o rezultatima u ostvarenju postavljenih ciljeva, mjera i aktivnosti. Posebno je značajno pratiti realizaciju projekata od strateškog značaja kojima se nastoji osigurati ključni zamah u ostvarivanju održivog turizma u Republici Hrvatskoj u budućnosti. postupaka vrednovanja ključan je angažman neovisnih stručnjaka na temelju naloga tijela zaduženog za provedbu akta.
- Neovisno o zacrtanim ciljevima i mjerama, kontinuirano pratiti nove trendove, razvojne teme i promjene u bližem i daljnjem okruženju, te inovativnim metodama i pristupima nastojati kontinuirano jačati održiv, otporan i inovativan turizam, što će biti lakše u uvjetima primjene integriranog pristupa razvoju turizma, uz kontinuiranu sadržajnu suradnju i stalne rasprave sa nositeljima drugih javnih politika kao i u uvjetima jačanja suradnje u okviru relevantnih makroregionalnih strategija.
- Javno kontinuirano komunicirati rezultate provedbe Nacionalnog plana što je od presudnog značaja slijedom potrebe primjene novih oblika upravljanja koji su participativni i podrazumijevaju uključivanje stavova građana prilikom realizacije procesa formuliranja javnih politika.
- Iznimno je važno da se temeljem nalaza postupaka vrednovanja omogući redovito revidiranje Nacionalnog plana. Vrednovanje je potrebno provoditi u skladu s odredbama propisa kojima se uređuje područje strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske. Na taj način moći će se ocijeniti cjelokupni utjecaj i učinak Plana, odnosno njegova djelotvornost, učinkovitost, učinak, i održivost u cijelom razdoblju njegove provedbe, do 2027. godine, a što je osnova za daljnji proces planiranja politike razvoja turizma.
- Pravovremeno krenuti s izradom narednog Nacionalnog plana za razdoblje nakon 2027. godine. Sugeriralo se da se postupak izrade narednog Nacionalnog plana inicira početkom zadnje godine u kojoj se provodi Nacionalni plan.

4. OPIS NACIONALNOG PLANA RAZVOJA ODRŽIVOG TURIZMA DO 2027. GODINE

Nacionalni plan razvoja održivog turizma do 2027. godine po svom sadržaju i temeljnom konceptu srednjoročni je akt strateškog planiranja kojim se pobliže definira provedba strateških ciljeva Strategije razvoja održivog turizma do 2030. godine. Metodologija izrade Nacionalnog plana uključivala je primjenu pravila strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske u skladu s relevantnim zakonodavnim okvirom i pripadajućim propisima, ali i primjenu multidisciplinarnog, holističkog i participativnog pristupa.

Ključni dionici koji su bili uključeni u izradu Nacionalnog plana, jesu sljedeći:

- **Radna skupina za izradu Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine** - sastavljena multidisciplinarno, od predstavnika ključnih dionika za razvoj održivog turizma
- **Predstavnici ključnih dionika hrvatskog turizma, ministarstava i drugih relevantnih institucija** - u okviru tematskih radionica, sastanaka i intervjua
- **Predstavnici ključnih dionika za razvoj posebnih oblika turizma** – u okviru rasprava na pojedinačne teme od interesa za navedene skupine, prikupljanja stavova i prijedloga konkretnih mjera i aktivnosti usmjerenih na rješavanje ključnih izazova i sustavni razvoj posebnih oblika turizma.
- **Predstavnici javnog sektora, lokalnog stanovništva i turista s glavnih emitivnih tržišta** – u okviru provedenih primarnih istraživanja stavova dionika i turističke potražnje (više od 2850 sudionika istraživanja)
- **Stručna i opća javnost** – tijekom postupka javnog savjetovanja sa zainteresiranom javnošću.

Intervencijska logika Nacionalnog plana, te kratak **opis društvenih i gospodarskih potreba** koje su adresirane intervencijskom logikom Nacionalnog plana, prikazuju se u nastavku.

Analizom stanja provedenom pri izradi Strategije razvoja održivog turizma do 2030. godine identificirano je **10 ključnih izazova hrvatskog turizma**:

1. Vremenska i prostorna neujednačenost
2. Nepovoljan utjecaj turizma na okoliš i prirodu
3. Nepovoljan međuodnos turizma i klimatskih promjena
4. Prilagodba ubrzanim tehnološkim promjenama u turizmu
5. Kvaliteta života i dobrobit lokalnog stanovništva
6. Nedostatni ljudski potencijali u brojnosti i kvaliteti
7. Neadekvatna struktura i kvaliteta smještajnih kapaciteta
8. Nepovoljno poslovno i investicijsko okruženje
9. Nedovoljno učinkovit zakonodavni i upravljački okvir
10. Utjecaj kriza na turizam te promjene ponašanja i potreba turista.

Tijekom procesa strateškog planiranja te izrade analize stanja turizma u Republici Hrvatskoj, kao i sastanaka Radne skupine i drugih dionika, prepoznate su **razvojne potrebe i razvojni potencijali** proizašli iz identificiranih izazova:

- **Razvojne potrebe:**
 - **Ublažiti sezonalnost**, čime će se posljedično ublažiti negativni ekonomski, društveni i okolišni učinci turizma. Produljenjem sezone potaknut će se investicije, osigurati sigurnost radnih mjesta i potaknuti zapošljavanje. Dodatno osnaživanje razvoja posebnih oblika turizma pozitivno će utjecati na produljenje sezone.

- **Osigurati ravnomjerniji regionalni turistički razvoj** tako da se poticaji ulaganja u turističke projekte diferenciraju s obzirom na indeks turističke razvijenosti. Navedeno je neophodno u smislu aktiviranja manje turistički razvijenih područja, ali i rasterećenja visoko opterećenih lokacija.
- **Jačati lanac vrijednosti i kreirati ponude visoke dodane vrijednosti**, ova potreba nalaže snažnija ulaganja u kvalitetu svih segmenata turizma i s njime povezanim djelatnostima: smještajnih kapaciteta i ostalih ugostiteljskih objekata, pratećih sadržaja, usluga, ljudskih potencijala i slično. U cilju osiguranja dodane vrijednosti u svakom dijelu lanca vrijednosti turizma posebno je važno povezivanje turizma s ostalim segmentima gospodarstva, kao i unaprjeđenje suradnje i vertikalno povezivanje dionika po načelima kružnog gospodarstva.
- **Unaprijediti prometnu povezanost** u cilju stvaranja preduvjeta za cjelogodišnji i regionalno uravnoteženi dolazak gostiju zračnim, željezničkim i cestovnim prometom. Poseban je naglasak potrebno staviti i na lokalni promet koji zahtjeva implementaciju modela pametne mobilnosti temeljen na valorizaciji primjerenih oblika održivog prometa.
- **Smanjiti opterećenja iz turizma na prostor, sastavnice okoliša i prirodu** posebno kroz poticanje kružnog gospodarstva i usmjeravanje ulaganja prema okolišno prihvatljivijim rješenjima. Naglasak treba biti na sustavnom i održivom planiranju razvojem turizma utemeljenom na prihvatnom kapacitetu destinacije.
- **Smanjiti međusobni negativan utjecaj turizma i klimatskih promjena** kroz poticanje niskougljičnih i klimatski adaptivnih rješenja u turizmu s naglaskom na izgradnju turističke infrastrukture i snažniji razvoj onih oblika turizma s nižim ugljikovim otiskom.
- **Osigurati kvalitetna i održiva radna mjesta** kroz ulaganja u ljudske potencijale i poticanje samozapošljavanja, kao i poticanje i osnaživanje malih i srednjih poduzetnika u cijelom lancu vrijednosti.
- **Osigurati kvalitetne ljudske potencijale u turizmu** što uključuje potrebu za sustavnim, održivim planiranjem i razvojem ljudskih potencijala za potrebe turizma u pogledu kvalitete i kvantitete. Navedenom će doprinijeti i adresiranje prethodne potrebe, odnosno osiguranje kvalitetnih i održivih radnih mjesta.
- **Unaprijediti strukturu i kvalitetu smještajnih kapaciteta** kroz poticanje ulaganja u segmentu luksuznih i malih obiteljskih hotela, kao i u sve visokokvalitetne oblike smještaja te unaprjeđenje sustava kategorizacije.
- **Osigurati poticajno poslovno i investicijsko okruženje** u cilju realizacije investicija, odnosno projekata više dodane vrijednosti koji će osigurati rast kvalitete kao i integraciju ostalih gospodarskih grana u turizam. U tu svrhu je potrebno unaprijediti zakonodavni okvir i sustav podrške investitorima, kao i poslovne uvjete za turističke projekte poglavito u domeni fiskalnih i parafiskalnih obveza te sustavnog administrativnog rasterećenja poduzetnika.
- **Osigurati inovativnu i digitalnu transformaciju turizma** kroz potpore i poticaje inovacija i digitalizacije poduzetnika i drugih dionika u turizmu s ciljem razvoja novih inovativnih turističkih proizvoda i usluga, razvoja turističke infrastrukture sigurnosti i upravljanja turističkim tokovima.
- **Unaprijediti model upravljanja razvoja održivog turizma** u cilju osiguranja razvoja u skladu s turističkim trendovima i potrebama lokalne zajednice što podrazumijeva sinergijsko djelovanje, djelotvornu i učinkovitu suradnju na svim razinama te horizontalno i vertikalno povezivanje u generiranju nove dodane vrijednosti hrvatskog turizma. Potrebno je redefinirati zakonodavni okvir i uskladiti propise koji izravno utječu na konkurentnost i održivost turizma.

- **Uključivati lokalne zajednice u procese odlučivanja** jer je podrška lokalnog stanovništva preduvjet održivog razvoja turizma. Njihovo aktivnije uključivanje doprinijet će povećanju razine zadovoljstva turizmom i kvalitetu života te osigurati daljnju potporu razvoju turizma.
- **Razviti sustav prikupljanja podataka i planiranja** u cilju sagledavanja učinkovitosti mjera održivog razvoja turizma. Neophodno je osigurati upravljanje turizmom utemeljeno na relevantnim, provjerenim i pravovremenim podacima.
- **Očuvati i unaprijediti poziciju Hrvatske kao sigurne turističke destinacije** kroz unaprjeđenje sigurnosnih sustava na svim razinama koji uključuju i uspostavu sustava upravljanja kriznim situacijama u cilju jačanja spremnosti na sve oblike sigurnosnih izazova.
- **Unaprijediti kvalitetu života lokalnog stanovništva** što će se postići adresiranjem svih gore navedenih razvojnih potreba. Razvoj turizma diljem Hrvatske potrebno je integrirati s ostalim gospodarskim djelatnostima i uskladiti s interesima lokalnog stanovništva u cilju podizanja kvalitete života i rada
- **Razvojni potencijali**, identificirani kao polazišta za osiguranje održivog razvoja turizma i pretpostavka za ublažavanje vremenske i prostorne neujednačenosti turističkih aktivnosti te jačanje konkurentnosti turizma Hrvatske:
 - prepoznatljivost Hrvatske kao sigurne destinacije
 - dugogodišnja turistička tradicija
 - povoljna klima i geoprometni položaj
 - blizina vodećih emitivnih turističkih tržišta
 - prometna infrastruktura
 - potencijal zračnih luka u kontekstu privlačenja turista iz dalekih destinacija i financijski najsnažnijih tržišta
 - raznolikost i jedinstvenost regija Hrvatske
 - bogata i raznovrsna kulturna baština
 - bogatstvo očuvanih i raznovrsnih prirodnih resursa, rasprostranjenost zaštićenih dijelova prirode
 - ljekoviti termalni i mineralni izvori, more, rijeke, močvare, planine, šume, izvori čiste vode
 - porast potražnje za održivim i eko turističkim destinacijama
 - porast potražnje za posebnim oblicima turizma
 - potencijal domaćih turista
 - potencijal ruralnog i kontinentalnog prostora
 - prepoznatljiva i autentična eno i gastronomska ponuda
 - potencijal ekološke proizvodnje i plasmana lokalno proizvedene hrane
 - jačanje povezivanja i umreženosti turizma i ostalog gospodarstva (poput poljoprivrede, ribarstva, digitalizacije, prometa, energije i okoliša, zdravstva te sporta, kulturne i kreativne industrije)
 - zakonski reguliran privremeni boravak (digitalni nomadi)
 - značajnija participacija lokalne zajednice
 - nastavak procesa digitalne transformacije hrvatskog turizma (Hrvatski digitalni turizam – e-Turizam, e-visitor i dr.)
 - mjere poticanja zapošljavanja i samozapošljavanja
 - aktiviranje postojeće neiskorištene državne imovine
 - prilagođavanje zakonodavnog okvira novonastalim promjenama na tržištu
 - dobre prakse kružnog gospodarstva

- raspoloživost EU programa usmjerenih na obnovljive izvore energije i prilagodbu klimatskim promjenama te na unaprjeđivanje kvalitete i inoviranje turističkih proizvoda i usluga
- ulazak Hrvatske u Eurozonu i Schengenski prostor.

S time u skladu, u Nacionalnom planu je definirana sljedeća **srednjoročna vizija razvoja**:

- ***Poštujući prirodno i kulturno naslijeđe i jedinstveni identitet svih regija, razvijamo održiv cjelogodišnji turizam poželjan za investicije, rad i život, koji doprinosi skladnom gospodarskom razvoju Hrvatske.***

S ciljem ispunjenja vizije, kreirani su sljedeći **posebni ciljevi (10)**:

- Posebni cilj 1: *Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa*
- Posebni cilj 2: *Repozicioniranje Hrvatske kao cjelogodišnje autentične destinacije održivog turizma*
- Posebni cilj 3: *Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor*
- Posebni cilj 4: *Smanjenje negativnog međuodnosa turizma i klime*
- Posebni cilj 5: *Jačanje ljudskih potencijala u turizmu*
- Posebni cilj 6: *Unaprjeđenje strukture i kvalitete smještajnih kapaciteta*
- Posebni cilj 7: *Osiguranje poticajnog poslovnog okruženja*
- Posebni cilj 8: *Razvoj inovacija i digitalne transformacije turizma*
- Posebni cilj 9: *Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma*
- Posebni cilj 10: *Odgovoriti na trendove u razvoju turističkih destinacija.*

Posebni ciljevi su definirani primjenom SMART metodologije za utvrđivanje ciljeva (engl. *Specific – Measurable – Achievable – Relevant – Time-bound*), vodeći računa da su specifični, mjerljivi, dostižni, relevantni i vremenski odredivi, da su povezani s razvojnim potrebama i potencijalima u području turizma te da se s njima ostvaruje provedba odgovarajućeg strateškog cilja iz hijerarhijski nadređenog akta strateškog planiranja – Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine i Strategije razvoja održivog turizma do 2030. godine.

Za svaki posebni cilj odabrani su pokazatelji ishoda iz Biblioteke pokazatelja (sveukupno **15 pokazatelja ishoda**) te njihove početne i ciljne vrijednosti, na način da doprinose ostvarenju ciljne vrijednosti pokazatelja učinka iz Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine, uvažavajući i druge primjenjive strateške akte kao što je Strategija razvoja održivog turizma do 2030. godine, te da omogućuju praćenje, izvješćivanje i vrednovanje uspješnosti u postizanju utvrđenog posebnog cilja. Kao sastavni dio Nacionalnog plana izrađen je Akcijski plan za provedbu Nacionalnog plana do 2027. godine za razdoblje do 2025. godine koji obuhvaća **21 mjeru**.

Financijski okvir i financijske pretpostavke za provedbu Nacionalnog plana obuhvaćaju Državni proračun Republike Hrvatske, sve izvore financiranja koji se objedinjuju u državnom proračunu i proračunima koji čine dio proračuna opće države, iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. (NPOO), Programa konkurentnost i kohezija 2021. – 2027. (PKK), Programa Učinkoviti ljudski potencijali 2021. – 2027. Ukupan procijenjeni trošak provedbe Nacionalnog plana (posebnih ciljeva) iznosi 915.961.927,56 EUR, a planirani izvor financiranja u Državnom proračunu je „P3208 Poticanje razvoja turizma“.

Tablica 1. Financijski okvir za provedbu Nacionalnog plana – ukupno procijenjeni trošak provedbe posebnih ciljeva do kraja provedbe Nacionalnog plana (2027.)

POSEBNI CILJEVI	UKUPAN PROCIJENJENI TROŠAK (EUR)
Posebni cilj 1. Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa	361.354.885
Posebni cilj 2. Repozicioniranje Hrvatske kao cjelogodišnje autentične destinacije održivog turizma	361.609.550
Posebni cilj 3. Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor	700.000
Posebni cilj 4. Smanjenje negativnog međuodnosa turizma i klime	3.000.000
Posebni cilj 5. Jačanje ljudskih potencijala u turizmu	32.000.000
Posebni cilj 6. Unaprjeđenje strukture i kvalitete smještajnih kapaciteta	26.302.807
Posebni cilj 7. Osiguranje poticajnog poslovnog okruženja	80.112.125
Posebni cilj 8. Razvoj inovacija i digitalne transformacije turizma	45.659.701
Posebni cilj 9. Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma	2.900.000
Posebni cilj 10. Odgovoriti na trendove u razvoju turističkih destinacija	2.322.860
UKUPNO	915.961.927,56

Izvor: Nacionalni plan razvoja održivog turizma do 2027. godine (Tablični predložak).

Primjenom navedenog pristupa financijskog okvira osigurava se usmjerenost na održivost, odgovornost i postizanje rezultata te se olakšava pravovremeno i transparentno planiranje sredstava potrebnih za provedbu posebnih ciljeva utvrđenih u Nacionalnom planu. Sve navedeno doprinosi ostvarenju vizije Nacionalnog plana, a što osigurava uspješno zaokruženu i učinkovitu intervencijsku logiku Nacionalnog plana.

Zahvaljujući svim strateškim odrednicama, od identificiranih razvojnih potreba i potencijala, srednjoročne vizije razvoja, posebnih ciljeva i mjera, provedba Nacionalnog plana strateški je usmjerena na svoju **ciljnu skupinu** – cjelovito stanovništvo Republike Hrvatske, odnosno **sve korisnike provedbe Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine**.

5. METODOLOŠKI PRISTUP

5.1. Opis i vremenik provedbe postupka vrednovanja

Kao što je uvodno spomenuto, postupak vrednovanja uključivao je srednjoročno vrednovanje odnosno neovisnu ocjenu i usporedbu stupnja ostvarenosti posebnih ciljeva, pokazatelja ishoda, relevantnosti i opravdanosti (provedbe i troškova) tijekom razdoblja provedbe Nacionalnog plana, a temeljem prikupljenih i zaprimljenih dokumenata i podataka. Predmet te primarni izvori vrednovanja bili su dokumenti dostavljeni elektroničkim putem od strane Naručitelja (Prilog 9.2.).

Opis posla i obuhvat te plan rada tima za vrednovanje Nacionalnog plana uključivao je sljedeće faze i aktivnosti procesa i postupka vrednovanja:

- 1) **Početna faza** - definiranje plana i okvira postupka vrednovanja;
- 2) **Pripremno-istraživačka faza:**
 - a. aktivnosti pripreme istraživanja i analize, izrada metodologije vrednovanja, definiranje kriterija za vrednovanje, definiranje pitanja za vrednovanje sukladno definiranim kriterijima za vrednovanje, prikupljanje relevantnih dokumenata i materijala, istraživanje Nacionalnog plana i vezanih materijala, a sve u skladu s regulatornim okvirom i sustavom strateškog planiranja;
 - b. izrada **Početnog izvješća** s početnim nalazima, obrazloženjem metodologije, pitanjima za vrednovanje i planom rada tima za vrednovanje;
- 3) **Analitička faza:**
 - a. analiza Nacionalnog plana i vezanih materijala prema kriterijima za vrednovanje, u skladu s pitanjima za vrednovanje;
 - b. izrada **Izvješća o napretku** u prikupljanju i analizi podataka te privremenim zaključcima provedbe postupka vrednovanja;
- 4) **Faza vrednovanja** - vrednovanje, prosudba i ocjena te usporedba stupnja ostvarenosti posebnih ciljeva, pokazatelja ishoda, relevantnosti i opravdanosti tijekom razdoblja provedbe Nacionalnog plana, izrada nalaza i odgovora na pitanja za vrednovanje, izrada zaključaka i pouka postupka vrednovanja (eng. *lessons learned*), izrada preporuka proizašlih iz nalaza, zaključaka i pouka postupka vrednovanja;
- 5) **Završna faza** – izrada Izvješća o provedbi srednjoročnog vrednovanja Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine, sa zaključcima i preporukama, u skladu s Prilogom 1. [Pravilnika o provedbi postupka vrednovanja akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne \(regionalne\) samouprave \(Narodne novine, 44/2023\)](#).

U metodologiji vrednovanja koristile su se **analitičke (kvalitativne i kvantitativne) metode i tehnike** tijekom provedbe postupka vrednovanja: kvalitativna i kvantitativna istraživanja i analize podataka i dokumenata (primarno i sekundarno (stolno) istraživanje):

- **Primarno istraživanje:**
 - Kvalitativno istraživanje – provedeni sastanci i polustrukturirani dubinski intervjui s predstavnicima Naručitelja uključenima u provedbu Nacionalnog plana
- **Sekundarno (stolno) istraživanje:**
 - **Kvalitativno istraživanje**
 - Istraživanje i analiza prikupljenih dokumenata, materijala i podataka
 - Istraživanje i analiza podataka i dokumenata relevantnih za provedbu Nacionalnog plana

- Istraživanje i analiza Nacionalnog plana i konteksta vrednovanja - stanje i povezanost sa strateškim okvirom, društvene i gospodarske potrebe, ciljne skupine, ključni dionici uključeni u provedbu Nacionalnog plana, intervencijska logika, posebni ciljevi i pokazatelji ishoda Nacionalnog plana, financijski okvir i financijske pretpostavke za provedbu Nacionalnog plana
- Istraživanje i analiza statusa provedbe mjera i pokazatelja rezultata
- **Kvantitativno istraživanje:**
 - Istraživanje, analiza, organiziranje, sumiranje i opis posebnih ciljeva, pokazatelja ishoda te mjera i pokazatelja rezultata
 - Statistička analiza sekundarnih podataka relevantnih za provedbu Nacionalnog plana
 - Statistička analiza podataka o ishodima i rezultatima provedbe Nacionalnog plana u 2024. godini radi uočavanja razine uspješnosti provedbe Nacionalnog plana (podaci o ostvarenim vrijednostima pokazatelja ishoda i pokazatelja rezultata)
 - Komparativna analiza - usporedba planiranih i ostvarenih vrijednosti pokazatelja ishoda i pokazatelja rezultata
- **Ispitivanje i ocjena Nacionalnog plana kroz pitanja za vrednovanje, u skladu s kriterijima vrednovanja.**

Za kvalitativnu analizu odabrana je između ostalog i metoda polustrukturiranih dubinskih intervjua s predstavnicima Naručitelja uključenima u provedbu Nacionalnog plana, a koja odgovara promatranoj problematici i području koje se želi istražiti.

Odabir kriterija za uzorke primarnog istraživanja putem intervjua temeljio se na cilju istraživanja, odnosno pridobivanju uvida u uvjerenja, stavove, ponašanja, doživljavanje i motivaciju ispitanika odnosno ključnih dionika, s ciljem što dubljeg uvida u problematiku, a ovisno o području stručnosti i iskustava u svezi provedbe Nacionalnog plana. Uzorak istraživanja odabran je od strane Naručitelja, s obzirom na uključenost u provedbu, praćenje i izvještavanje o provedbi Nacionalnog plana te upoznatost sa samim tijekom provedbe Nacionalnog plana.

Ovakav oblik intervjua važan je za dobivanje usporedivih, pouzdanih i kvalitativnih podataka o složenim pojavama i problemima u provedbi Nacionalnog plana, a koje nije moguće zahvatiti kvantitativnim metodama istraživanja. Polustrukturirani dubinski intervjui omogućuju konverzijski pristup i dvostranu komunikaciju s ispitanicima, a tijekom dubinskog intervjua ispitanicima se postavio niz pitanja u svezi provedbe Nacionalnog plana. Drugim riječima, zahvaljujući svojim strukturalnim specifičnostima, ključne prednosti polustrukturiranih dubinskih intervjua zbog kojih je ova metoda odabrana za potrebe ovog istraživanja, su sljedeće:

- Otvorena pitanja i mogućnost slobodnih odgovora, odnosno slobode izražavanja ispitanika
- Pribavljanje točnih, pouzdanih, sveobuhvatnih, usporedivih i kvalitativnih informacija
- Konverzijski pristup i dvostrana komunikacija
- Unatoč sistematičnom pristupu tematici, isti je i dalje fleksibilan te se može prilagoditi situaciji i potrebama te iskustvu i stručnosti ispitanika u promatranoj problematici i području koje se želi istražiti.

Ključna pitanja intervjua obuhvaćala su procjenu/ocjenu dosadašnjeg tijeka provedbe Nacionalnog plana, pozitivne i/ili negativne aspekte provedbe, segmente ili aspekte izrade i/ili

provedbe Nacionalnog plana za koje se temeljem iskustva procjenjuje da se mogu unaprijediti, i slično.

Izvori, vrste i način prikupljanja pouzdanih i relevantnih podataka o provedbi Nacionalnog plana prikazuju se u nastavku: (1) Istraživanje i prikupljanje relevantnih dokumenata i podataka o Nacionalnom planu iz javno dostupnih izvora; (2) Prikupljanje relevantnih materijala, dokumenata i podataka o Nacionalnom planu dostavom od strane Naručitelja. Konkretno, predmet vrednovanja bili su dokumenti dostavljeni elektroničkim putem od strane Naručitelja, prikazani u Prilogu 9.2.

5.2. Kriteriji vrednovanja

Za potrebe provedbe vrednovanja tijekom provedbe (srednjoročnog vrednovanja) Nacionalnog plana, definirani su kriteriji vrednovanja koji služe kao osnova za donošenje neovisne usporedbe i ocjene tijekom provedbe postupka vrednovanja, ali i kao osnova za formuliranje pitanja za vrednovanje, a koji su međuovisni i koji nisu međusobno isključivi te koji su usklađeni s potrebama vrednovanja tijekom provedbe Nacionalnog plana. **Kriteriji vrednovanja** koji su se koristili u vrednovanju Nacionalnog plana su sljedeći: **Važnost (relevantnost); Učinkovitost (efikasnost); Djelotvornost (efektivnost, opravdanost); Učinak; Održivost.**

Pitanja za vrednovanje su definirana na temelju navedene metodologije, kao i metodologija za odgovaranje na definirana pitanja za vrednovanje te donošenje zaključaka, a u svrhu ocjene Nacionalnog plana, kako je prikazano u nastavku.

Ključno ograničenje i nedostatak, odnosno izazov i rizik tijekom primjene odabranog metodološkog pristupa je nedostupnost pojedinih podataka za referentno razdoblje praćenja, izvještavanja i vrednovanja Nacionalnog plana, kao i promjena metodologije izračuna pojedinih pokazatelja ishoda, a koji su identificirani i kao najveći izazov tijekom provedbe Nacionalnog plana. Naime, u 2024. godini promijenjena je metodologija izrade „Travel & Tourism Development Indexa“ (TTDI) i podataka s platforme Europske komisije „EU Tourism Dashboard“ čiji su indeksi korišteni kao neki od pokazatelja ishoda u provedbi Nacionalnog plana, kao i metodologija izrade pokazatelja ishoda „Udio JLS u I i II kategoriji indeksa turističke razvijenosti“ (ITR) (OI.02.8.66). Detaljnije pojašnjenje u svezi promjene metodologije izračuna pokazatelja ishoda prikazano je u nalazima.

6. NALAZI – PITANJA ZA VREDNOVANJE I ODGOVORI

Sveobuhvatni nalazi analize podataka i vrednovanja obuhvaćaju rezultate istraživanja, prikupljanja, analize, sistematizacije i objedinjavanja te ocjene statusa i napretka u provedbi Nacionalnog plana i Akcijskog plana – statusa ostvarenja posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda te statusa provedbe i ostvarenja mjera i pokazatelja rezultata Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine i Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine do 2025. godine.

S obzirom na to da je Nacionalni plan razvoja održivog turizma do 2027. godine Vlada Republike Hrvatske donijela 24. kolovoza 2023. godine, rezultati mjerenja napretka u provedbi Nacionalnog plana i posebnih ciljeva, pokazatelja ishoda, mjera i pokazatelja rezultata uzimaju u obzir dostupne podatke – podatke o ostvarenju posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda u 2024. godini te ostvarenja mjera u 2025. godini, temeljem Godišnjeg izvješća o provedbi Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine za 2024. godinu, Godišnjeg izvješća o provedbi Provedbenog programa Ministarstva turizma i sporta za 2024. godinu i podataka Naručitelja.

U nastavku se prikazuje napredak u prikupljanju i analizi podataka te privremeni zaključci i nalazi srednjoročnog vrednovanja Nacionalnog plana, podijeljeni u odgovore na pitanja za vrednovanje te strukturirani prema kriterijima vrednovanja, a na temelju metodologije vrednovanja (Točka 5., Prilog 9.2.):

- **KRITERIJ VREDNOVANJA: VAŽNOST (RELEVANTNOST)**
 - **1. PITANJE ZA VREDNOVANJE:** *Jesu li posebni ciljevi i mjere Nacionalnog plana i Akcijskog plana imali učinke usklađene s razvojnim potencijalima i razvojnim potrebama?*

Metodologija izrade Nacionalnog plana usklađena je s pravilima sustava strateškog planiranja, a uključivala je i primjenu participativnog pristupa. Predmetna metodologija bila je i okvir za oblikovanje mjera za provedbu Nacionalnog plana. U skladu s time, a tijekom procesa strateškog planiranja, kao i temeljem korištene analize stanja, provedenih sastanaka i koordinacije ključnih dionika uključenih u izradu Nacionalnog plana, identificirani su ključni izazovi, razvojne potrebe i razvojni potencijali, a s čime je usklađena i srednjoročna vizija Nacionalnog plana. Posebni ciljevi Nacionalnog plana (10) kreirani su na temelju analize stanja u području turizma, a primjenom participativnog i multidisciplinarnog pristupa. Primijenjeni pristup osigurao je da su posebni ciljevi i mjere Nacionalnog plana i Akcijskog plana usklađeni s razvojnim potencijalima i razvojnim potrebama od samog početka strateškog planiranja i izrade Nacionalnog plana.

Posljedično, posebni ciljevi i mjere Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine i Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine su u 2024. godini zabilježili ishode koji su usklađeni s identificiranim razvojnim potrebama i potencijalima hrvatskog turizma.

Konkretni rezultati provedbe Nacionalnog plana i Akcijskog plana vidljivi su u ostvarenim vrijednostima pokazatelja ishoda koje su zabilježene za 2024. godinu. Za visoku razinu uspješnosti u ostvarenju svih posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda zaslužna je i operativna i strateška kapitalizacija razvojnih potencijala hrvatskog turizma. Izravni učinci posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda na ostvarenje razvojnih potreba, iz perspektive posebnih ciljeva, prikazani su u Tablici 7. (Prilog 9.7.). Također, i iz perspektive ostvarenja posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda u 2024. godini, a u usporedbi s ciljevima/vrijednostima/ishodima zadanim za 2027. godinu, može se

utvrditi da Nacionalni plan sustavno i izravno doprinosi ostvarenju razvojnih potreba i potencijala. Samim time, uspješnost u provedbi mjera također je izravno doprinijela ostvarenju razvojnih potreba i potencijala (tri (3) mjere su u potpunosti provedene) (Prilog 9.8.).

U konačnici, a na temelju navedenih nalaza, može se utvrditi da su posebni ciljevi i mjere Nacionalnog plana i Akcijskog plana imali ishode usklađene s razvojnim potencijalima i razvojnim potrebama, te da su doprinijeli ostvarenju razvojnih potreba.

▪ **KRITERIJ VREDNOVANJA: UČINKOVITOST (EFIKASNOST)**

- **2. PITANJE ZA VREDNOVANJE:** *Koji je napredak u provedbi Nacionalnog plana do sada postignut? Do koje su mjere posebni ciljevi ostvareni odnosno do koje mjere se očekuje da će se ostvariti? Očekuje li se da će posebni ciljevi Nacionalnog plana biti ostvareni do kraja provedbe Nacionalnog plana?*

Nacionalnim planom razvoja održivog turizma do 2027. godine predviđena je provedba 10 posebnih ciljeva do kraja 2027. godine te pripadajućih 15 pokazatelja ishoda. Akcijskim planom za provedbu Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine do 2025. godine definirana je 21 mjera te pripadajućih 30 pokazatelja rezultata.

Analizom raspoloživih podataka o ostvarenju posebnih ciljeva, pokazatelja ishoda te mjera i pokazatelja rezultata utvrđen je napredak u ostvarenju zadanih ishoda i rezultata. Konkretno, iz perspektive očekivanih ishoda odnosno pokazatelja ishoda, ostvaren je napredak u ostvarenju posebnih ciljeva prema vrijednostima/ishodima koji su se ciljali ostvariti krajem provedbe u 2027. godini (Prilog 9.7.), a kako je prikazano u nastavku (detaljni osvrt na provedbu svakog posebnog cilja nalazi se u Prilogu 9.9.):

▪ **Posebni cilj 1.: Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa:**

Sva tri pokazatelja ishoda - *Ol.02.8.64 Udio noćenja izvan razdoblja od 1.6. do 30.9.*, *Ol.02.8.65 Udio noćenja izvan Jadranske Hrvatske* i *Ol.02.8.66 Udio JLS u I i II kategoriji indeksa turističke razvijenosti (ITR)* - ostvarila su napredak u 2024. godini u odnosu na početne vrijednosti utvrđene Nacionalnim planom. Dodatno, obje mjere u okviru ovog posebnog cilja su još u tijeku, odnosno u kontinuiranoj provedbi do kraja provedbe Nacionalnog plana: *Mjera 1.1. Poticati razvoj turističkih proizvoda više dodane vrijednosti kroz ulaganja u javnu turističku infrastrukturu s naglaskom na razvoj posebnih oblika turizma (I)*, te *Mjera 1.2. Podrška ulaganjima poduzetnika za razvoj održivog turizma (I)*.

▪ **Posebni cilj 2.: Repozicioniranje Hrvatske kao cjelogodišnje autentične destinacije održivog turizma**

Prema pokazatelju ishoda *Ol.02.8.53 Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF)* – *Održivost putovanja i turizma* zabilježenom u 2024. godini, a u odnosu na početnu vrijednost utvrđenu Nacionalnim planom, ostvaren je napredak ka ostvarenju ciljane vrijednosti. Također, obje mjere u okviru ovog posebnog cilja su još uvijek u tijeku – *Mjera 2.1. Stvoriti preduvjete za repozicioniranje hrvatskog turizma na stranim tržištima (I)* je djelomično provedena, dok je *Mjera 2.2. Promocija hrvatske turističke ponude na emitivnim tržištima i na domaćem tržištu (I)* u tijeku i u kontinuiranoj provedbi do kraja 2027. godine. Ministarstvo kontinuirano provodi aktivnosti u smjeru ostvarenja repozicioniranja Hrvatske kao cjelogodišnje autentične destinacije održivog turizma, a konačni ishodi tih aktivnosti bit će vidljivi nakon završetka provedbe Nacionalnog plana.

▪ **Posebni cilj 3.: Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor**

Oba pokazatelja ishoda - *Ol.02.8.61 Udio potrošnje vode turista u ukupnoj potrošnji vode na razini Republike Hrvatske (DZS prema Eurostat metodi)* i *Ol.02.8.54 Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – Održivost potražnje* - ostvarila su napredak u 2023./2024. godini, u odnosu na početne i ciljne vrijednosti koje su zadane Nacionalnim planom. Što se tiče pokazatelja ishoda udjela potrošnje vode turista u ukupnoj potrošnji vode na razini Republike Hrvatske, s obzirom na zadanu ciljnu vrijednost za 2027. godinu, a u odnosu na početnu vrijednost, u 2023. godini pokazatelj ishoda *Ol.02.8.61 Udio potrošnje vode turista u ukupnoj potrošnji vode na razini Republike Hrvatske (DZS prema Eurostat metodi)* je ostvaren i premašen, odnosno ostvaren je manji udio potrošnje vode turista u ukupnoj potrošnji vode na razini Republike Hrvatske u odnosu na udio koji je zadan za 2027. godinu. Također, drugi pokazatelj ishoda *Ol.02.8.54 Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – Održivost potražnje*, s obzirom na zadanu ciljnu vrijednost za 2027. godinu, a u odnosu na početnu vrijednost, u 2024. godini je ostvario korak prema ostvarenju zadanog cilja.

Uz navedeno, obje mjere u okviru ovog posebnog cilja su u tijeku – *Mjera 3.1. Poticati smanjenje pritisaka iz turizma na sastavnice okoliša i prirodu (I)* je u kontinuiranoj provedbi do 2027. godine, a *Mjera 3.2. Unaprijediti sustavno i održivo planiranje razvojem turizma utemeljeno na prihvatnom kapacitetu destinacije (I)* je djelomično provedena. S obzirom da su sve aktivnosti u tijeku provedbe, utjecaj na vrijednost pokazatelja bit će izraženiji u narednom razdoblju.

▪ **Posebni cilj 4.: Smanjenje negativnog međuodnosa turizma i klime**

Napredak pokazatelja ishoda *Ol.02.8.59 Intenzitet stakleničkih plinova prouzročen turizmom (indeks)* i *Ol.02.8.60 Energetska intenzivnost u turizmu (indeks)* u 2024. godini nije evidentiran, budući da procjena u ovom području nije bila planirana za ovu godinu (procjenjuje se svake dvije godine). Isto tako, obje mjere u okviru ovog posebnog cilja su u tijeku, odnosno u kontinuiranoj provedbi do 2027. godine – *Mjera 4.1. Poticati smanjivanje emisija stakleničkih plinova iz turizma (I)* te *Mjera 4.2. Jačati otpornost turizma na posljedice klimatskih promjena (I)*. Ministarstvo aktivno provodi aktivnosti u svrhu smanjenja negativnog međuodnosa turizma i klime pa će pozitivni rezultati i utjecaji na vrijednost pokazatelja biti primjetljiviji u narednom razdoblju, s obzirom na to da su brojna ulaganja još u provedbi, kao i s obzirom na to da se vrijednost predmetnih pokazatelja izračunava svake dvije godine.

▪ **Posebni cilj 5.: Jačanje ljudskih potencijala u turizmu**

Iz perspektive ostvarene vrijednosti indeksa u 2024. godini, a u odnosu na početnu i ciljnu vrijednost, pokazatelj ishoda *Ol.02.8.55 Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – Ljudski resursi i tržište rada* nije ostvario pozitivni pomak. No, zabilježen je napredak u provedbi mjera u okviru ovog cilja - *Mjera 5.1. Poticati i promovirati zanimanja u sektoru turizma i ugostiteljstva (I)* je provedena, a *Mjera 5.2. Usklađivati kompetencije ljudskih potencijala sa zahtjevima radnih mjesta i tržišta rada u turizmu (R)* je još uvijek u tijeku i djelomično je provedena. Jačanje ljudskih potencijala u turizmu je ključan element sveobuhvatne reforme sustava upravljanja razvojem turizma koji će doprinijeti njegovoj konkurentnosti i održivosti, osigurati kvalitetna radna mjesta te kvalitetan život i rad lokalnog stanovništva, a kojem Ministarstvo sustavno i ciljano doprinosi različitim aktivnostima.

▪ **Posebni cilj 6.: Unaprjeđenje strukture i kvalitete smještajnih kapaciteta**

U odnosu na početne i ciljne vrijednosti koje su zadane Nacionalnim planom, oba pokazatelja ishoda, *Ol.02.8.62 Udio hotela i sličnog smještaja u ukupnim smještajnim kapacitetima (postelje)* i *Ol.02.8.63 Udio hotela s četiri i pet zvjezdica u ukupnim hotelskim kapacitetima (objekti)*, su

ostvarila napredak u 2024. godini. Isto tako, obje mjere su još u tijeku i aktivno se provode – *Mjera 6.1. Unaprijediti okvir za pružanje usluga u turizmu (R)* te *Mjera 6.2. Poticati ulaganja u smještaj visoke kvalitete (I)* (kontinuirano se provodi do 2027. godine).

▪ **Posebni cilj 7.: Osiguranje poticajnog poslovnog okruženja**

Pokazatelj ishoda *Ol.02.8.56 Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF)* – Poslovno okruženje je u 2024. godini ostvario značajan napredak iz perspektive početne vrijednosti. Nadalje, obje mjere su u tijeku – *Mjera 7.1. Smanjiti administrativno opterećenje dionika u turizmu (I)* te *Mjera 7.2. Stvoriti učinkoviti okvir s ciljem unaprijeđenja poslovnog okruženja (I)* koja je i djelomično provedena.

▪ **Posebni cilj 8.: Razvoj inovacija i digitalne transformacije turizma**

Pokazatelj ishoda *Ol.02.8.57 Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF)* – *ICT readiness* je sa zabilježenom vrijednosti u 2024. godini gotovo u potpunosti ostvaren u odnosu na ciljanu vrijednost za 2027. godinu. Ovaj pozitivni rezultat posljedica je toga što Ministarstvo od 2017. godine ulaže u digitalizaciju svojih poslovnih procesa te i dalje nastavlja ulagati u digitalnu transformaciju sektora turizma i ugostiteljstva. Istovremeno, zbog poboljšanja digitalne infrastrukture i ostalih usluga, Republika Hrvatska je jedna od najprivlačnijih destinacija za digitalne nomade. Uz to, obje mjere su još u tijeku provedbe – *Mjera 8.1. Poticati inovacije (I)* te *Mjera 8.2. Razviti IT sustave i napredne e-usluge i alate za upravljanje destinacijom i turističkim tokovima (I)*.

▪ **Posebni cilj 9.: Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma**

Iz perspektive ostvarene vrijednosti indeksa u 2024. godini, a u odnosu na početnu i ciljnu vrijednost, pokazatelj ishoda *Ol.02.8.58 Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF)* – *Politike i uvjeti djelovanja* nije ostvario pozitivni pomak. No, zabilježen je napredak u provedbi mjera. Konkretno, dvije od tri mjere u okviru ovog posebnog cilja su provedene (*Mjera 9.1. Stvoriti preduvjete za upravljanje razvojem turizmu u smjeru održivosti (R)* i *Mjera 9.2. Uspostaviti sustav satelitskih računa održivog turizma (I)*), dok je treća mjera još u tijeku provedbe (*Mjera 9.3. Stvoriti preduvjete za učinkovito prikupljanje podataka (I)*). Važno je imati na umu da je okvir za upravljanje razvojem održivog turizma, koji je uspostavljen tijekom 2023. i 2024. godine, dugoročan proces koji će konačne rezultate dati kroz određeno razdoblje.

▪ **Posebni cilj 10.: Odgovoriti na trendove u razvoju turističkih destinacija**

Pokazatelj ishoda *Ol.02.8.67 Broj uključenih gradova (destinacija) u Smart cities marketplaces* u odnosu na početnu vrijednost nije zabilježio pomak u 2024. godini. Prilikom određivanja navedenog cilja Ministarstvo je planiralo razvijati pametne destinacije u okviru provedbe projekta EUSAIR Facility Point, koji se financira iz programa Europske teritorijalne suradnje Interreg IPA Adrion 2021-2027. Međutim, u trenutku provedbe došlo je do promjene u mogućnostima financiranja odnosno u projektnom proračunu te nije bilo dostatnih sredstava za provedbu pojedinih elemenata ovog posebnog cilja, konkretno *Mjere 10.1. Razvijati pametne destinacije koje se temelje na inovativnosti, pristupačnosti i održivosti (I)*. Međutim, iz perspektive broja uključenih hrvatskih gradova u koncept pametnih gradova, on kontinuirano raste, jer sve više naših destinacija prihvaća ovaj koncept razvijajući inovacije i digitalizaciju kako bi poboljšali kvalitetu života svojih stanovnika postajući učinkovitiji, održiviji i inkluzivniji čime istovremeno postaju i turistički privlačniji, a što će se nastaviti i u budućnosti. S druge strane, *Mjera 10.2. Očuvati percepciju Hrvatske kao sigurne destinacije (I)* se i dalje kontinuirano provodi.

Zaključno, zabilježen je napredak u provedbi Nacionalnog plana, a posebni ciljevi se uspješno ostvaruju. Očekuje se da će posebni ciljevi biti ostvareni do kraja provedbe Nacionalnog plana, a njihovi konačni ishodi će se realističnije moći sagledati tek nakon 2027. godine, odnosno nakon završetka provedbe Nacionalnog plana.

- **KRITERIJ VREDNOVANJA: DJELOTVORNOST (EFEKTIVNOST, OPRAVDANOST)**
 - **3. PITANJE ZA VREDNOVANJE:** *Je li provedbeni okvir Nacionalnog plana učinkovit, odnosno ostvaruju li se posebni ciljevi i mjere Nacionalnog plana, te postižu li se očekivani ishodi i rezultati s planiranim resursima?*

Kvalitativna i kvantitativna analiza te statistički podaci koju pružaju odgovor i na ovo pitanje, detaljno su i temeljito prikazani u **odgovoru na Pitanje 2.** U nastavku se prikazuje sinteza ove analize te ključni podaci i zaključci.

Provedbeni okvir Nacionalnog plana je učinkovit, a što je razvidno iz više perspektiva - posebni ciljevi i mjere Nacionalnog plana se uspješno provode. Kao što je ranije prikazano, šest od 10 posebnih ciljeva u 2024. godini bilježi napredak u ostvarenju ishoda koji su zadani za 2027. godinu, osim sljedećih: *Posebni cilj 4.: Smanjenje negativnog međudnosa turizma i klime, Posebni cilj 5.: Jačanje ljudskih potencijala u turizmu, Posebni cilj 9.: Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma i Posebni cilj 10.: Odgovoriti na trendove u razvoju turističkih destinacija.* Od navedena četiri posebna cilja, ishodi dva posebna cilja su zadržali početne vrijednosti iz 2019. godine (*Posebni cilj 4.: Smanjenje negativnog međudnosa turizma i klime; Posebni cilj 10.: Odgovoriti na trendove u razvoju turističkih destinacija*) što ne predstavlja negativan trend rasta. Zatim, od 21 mjere, njih 17 je u tijeku, a tri mjere su u potpunosti provedene.

Posljedično tome, postižu se očekivani ishodi i rezultati s planiranim resursima. Konkretno, u 2024. godini je u provedbu mjera i posebnih ciljeva utrošeno ukupno 418.618.985,08 EUR. S obzirom na rezultate dosadašnje provedbe, procjenjuje se da je moguća uspješna provedba Akcijskog plana do kraja 2025. godine s učinkovitim utroškom sredstava, a samim time i uspješna provedba Nacionalnog plana do kraja njegove provedbe 2027. godine.

Određeno ograničenje i nedostatak, odnosno izazov i rizik tijekom primjene odabranog metodološkog pristupa je nedostupnost pojedinih podataka za referentno razdoblje praćenja, izvještavanja i vrednovanja Nacionalnog plana, kao i promjena metodologije izračuna pojedinih pokazatelja ishoda, a koji su identificirani i kao najveći izazov tijekom provedbe Nacionalnog plana. Naime, u pogledu pokazatelja ishoda za praćenje provedbe Nacionalnog plana, u 2024. godini je promijenjena je metodologija izrade „Travel & Tourism Development Indexa“ (TTDI) i podataka s platforme Europske komisije „EU Tourism Dashboard“ čiji su indeksi korišteni kao neki od pokazatelja ishoda u provedbi Nacionalnog plana. Zbog promjene metodologije u okviru indeksa, početne vrijednosti pokazatelja za 2019. godinu u Nacionalnom planu su ažurirane te su navedene nove vrijednosti, a sukladno tome i ciljne vrijednosti, a sve kako bi se osiguralo da održavaju jednaki planirani napredak. Ostvarene vrijednosti pokazatelja za 2024. godinu (odnosno zadnji dostupni podaci) su prikazane po novoj metodologiji, a riječ je o sljedećim pokazateljima ishoda:

- OI.02.8.53 Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – Održivost putovanja i turizma
- OI.02.8.54 Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – Pritisak i utjecaj potražnje
- OI.02.8.59 Intenzitet stakleničkih plinova prouzročen turizmom
- OI.02.8.60 Energetska intenzivnost u turizmu
- OI.02.8.55 Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – Ljudski resursi i tržište rada

- Ol.02.8.56 Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – Poslovno okruženje
- Ol.02.8.58 Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – Politike i uvjeti djelovanja.

Isto se odnosi i na pokazatelj ishoda „Udio JLS u I i II kategoriji indeksa turističke razvijenosti“ (ITR) (Ol.02.8.66). Kod izračuna Indeksa turističke razvijenosti došlo je do promjene metodologije klasificiranja jedinica lokalne samouprave u kategorije. Promjenom metodologije, granice II. kategorije su promijenjene s intervala 20,00 – 29,99 (stara metodologija) u 25,00 – 29,99 (nova metodologija). Navedena promjena u metodologiji klasificiranja je napravljena kako bi kvalitetnije odražavala turističku razvijenost jedinica lokalne samouprave.

U to, kod pokazatelja „Intenzitet stakleničkih plinova prouzročen turizmom (indeks) (Ol.02.8.59)“ te „Energetska intenzivnost u turizmu (indeks) (Ol.02.8.60)“ čiji je izvor EU Tourism Dashboard također je promijenjena metodologija izračuna. Kod ovih pokazatelja je također ažurirana početna vrijednost i ciljna vrijednost u skladu s novom metodologijom, kako bi održavala jednaki planirani napredak.

S ciljem održavanja uspješne provedbe, potrebno je voditi računa o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi Nacionalnog plana, kontinuirano unaprjeđujući sustav praćenja pokazatelja kako bi se osiguralo liniju zaduženja i odgovornosti za prikupljanje podataka i vrijednosti ostvarenja pokazatelja, resursne i vremenske kapacitete za prikupljanje podataka te praćenje i izvještavanje o pokazateljima, kao i proces redovitog (učestalijeg) prikupljanja podataka o ostvarenim ciljevima, ishodima, rezultatima i utrošenim sredstvima, a kako bi se izbjeglo nedostupnost podataka za referentno razdoblje praćenja, izvještavanja i vrednovanja.

Dodatno, provedeni polustrukturirani intervjui s predstavnicima Ministarstva turizma i sporta uključenih u provedbu Nacionalnog plana, rezultirali su sljedećim ključnim zaključcima. Iz perspektive dosadašnje provedbe Nacionalnog plana, dosadašnji tijek provedbe ocijenjen je uspješnim. Sve planirane mjere provode se prema zadanoj dinamici, osim Mjere 10.1., od koje se odustalo jer se pokazala neprovedivom u zamišljenom obliku. To nije rezultiralo odustajanjem od *Posebnog cilja 10.: Odgovoriti na trendove u razvoju turističkih destinacija* kojem predmetna mjera pripada, već je napravljena reorganizacija unutar Posebnog cilja na način da će mjera 10.2. postati nova mjera 10.1. u novom Akcijskom planu. Kašnjenja s početkom provedbe pojedinih mjera su prisutna iz objektivnih razloga i okolnosti te vrste procesa (priprema poziva, administrativne procedure, provedba projekata, i slično). Sve ostale aktivnosti su u tijeku i provode se prema planu. Vrlo važan element je i suradnja s ključnim dionicima i nositeljima mjera, koja se odvija u kontinuitetu, uspješno i konstruktivno, uz uvažavanje ranije navedenih objektivnih okolnosti.

Pozitivni aspekti provedbe Nacionalnog plana i Akcijskog plana leže u specifičnosti, realnosti i provedivosti akata strateškog planiranja, obuhvaćajući jasno definirane posebne ciljeve, pokazatelje ishoda, mjere i pokazatelje rezultate te dodijeljene odgovornosti. Osim toga, dokumenti nisu preopćeniti – usmjereni su na konkretne dionike u turizmu, bez previše kompleksne međusektorske razgranatosti. Uz to, postignuta je ravnoteža između strateške širine i operativne izvedivosti Nacionalnog plana – strukturno je, sadržajno i metodološki usklađen sa smjernicama sustava strateškog planiranja.

S druge strane, potencijalno negativni aspekti i izazovi leže u mjerenju očekivanih ishoda Nacionalnog plana, koje zahtijeva dulje vremensko razdoblje – pokazatelji su kompleksni i mnogi se ishodi mogu očekivati tek u srednjoročnom ili dugoročnom razdoblju. Isto tako, vanjski čimbenici poput novih zakona drugih tijela, i slični momenti, mogu utjecati na dinamiku provedbe.

Primjerice, *Mjera 10.1. Razvijati pametne destinacije koje se temelje na inovativnosti, pristupačnosti i održivosti (I)* je pokazala da, uz stratešku opravdanost, ključni kriterij u strateškom planiranju mora biti i operativna izvedivost.

Unatoč sitnijim poteškoćama, koje se prvenstveno ogledaju u neprovedivosti *Mjere 10.1. Razvijati pametne destinacije koje se temelje na inovativnosti, pristupačnosti i održivosti (I)* i nezabrinjavajućem mjestimičnom kašnjenju s provedbom pojedinih aktivnosti, te u ranije prikazanom ograničenju u praćenju i izvještavanju u vidu izmjene metodologije pojedinih pokazatelja ishoda, nije potrebno mijenjati koncept ili strukturu Nacionalnog plana. Naime, u izradi i provedbi Nacionalnog plana osiguran je sustav/mehanizam koji funkcionira u skladu s pravilima sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske - postignuta je optimalna ravnoteža između vizionarskog pristupa, strateške orijentacije i realnosti provedbe, strateška opravdanost te logička povezanost između nositelja mjera i mehanizama praćenja.

Za buduće razdoblje proizlaze preporuke u smjeru zadržavanja realističnog pristupa strateškom planiranju, uz kontinuirano praćenje i osiguravanje provedivosti mjera i prilagodbu prema iskustvima iz provedbe. Iako je to izazov, ključno je jasnije definirati granice turističkog sektora, odnosno utvrditi što je stvarno u nadležnosti sektora turizma, a što spada u druge resore, kako bi se izbjeglo uključivanje strateških odrednica i operativnih mehanizama koji ne mogu učinkovito doprinijeti uspješnoj provedbi. Uz to je važno i nastaviti jačati koordinaciju s drugim tijelima radi anticipiranja mogućih zakonskih i institucionalnih promjena koje mogu utjecati na provedbu, održavati ravnotežu između strateške vizije i operativne izvedivosti te osigurati da svaka mjera bude mjerljiva, izvediva i vremenski realna. U konačnici, potrebno je vrlo oprezno i strateški planirati novi akt strateškog planiranja, tako da su uključeni i širi ključni dionici, ali pod uvjetom da je provediv taj smjer jačanja lanca vrijednosti.

Zaključno, može se utvrditi da je provedbeni okvir Nacionalnog plana učinkovit te da se ostvaruju posebni ciljevi i mjere Nacionalnog plana i postižu očekivani ishodi i rezultati s planiranim resursima.

▪ **KRITERIJ VREDNOVANJA: UČINAK**

- **4. PITANJE ZA VREDNOVANJE: Postoji li mogućnost za nastanak planiranih srednjoročnih promjena u području turizma, odnosno posljedice provedbe Nacionalnog plana?**

Kao što je ranije prikazano, posebni ciljevi i mjere Nacionalnog plana doprinose ispunjenju razvojnih potreba Nacionalnog plana. Uz to, u 2024. godini je u provedbu mjera i posebnih ciljeva Nacionalnog plana utrošeno ukupno 418.618.985,08 EUR.

Samim time, s obzirom da Nacionalni plan doprinosi u najvećoj mjeri provedbi *Razvojnog smjera 1. Održivo gospodarstvo i društvo* te *Strateškog cilja 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo* Nacionalne razvojne strategije do 2030. godine, ukupan iznos sredstava Nacionalnog plana utrošen je za doprinos ostvarenju ovog područja - Nacionalne razvojne strategije do 2030. godine i ovog razvojnog smjera i strateškog cilja.

Iz pozitivnog trenda ostvarenja posebnih ciljeva, pokazatelja ishoda i mjera, procjenjuje se da je moguća uspješna provedba Nacionalnog plana do kraja njegove provedbe 2027. godine, a iz čega se zaključuje da postoji krajnji utjecaj provedbe Nacionalnog plana u vidu razvojnih potreba i potencijala hrvatskog turizma te značajnih pozitivnih i planiranih srednjoročnih i dugoročnih

promjena u društvu, a posebno u području održivog gospodarstva i društva te konkurentnog i inovativnog gospodarstva. Međutim, konačni učinak provedbe Nacionalnog plana bit će moguće utvrditi tek nakon završetka njegove provedbe.

▪ **KRITERIJ VREDNOVANJA: ODRŽIVOST**

- **5. PITANJE ZA VREDNOVANJE:** *Postoji li stvarna korist provedbe Nacionalnog plana? Procjenjuje li se vjerojatnost nastavka trajanja pozitivnih učinaka nakon provedbe Nacionalnog plana?*

Kvalitativna i kvantitativna analiza te statistički podaci koju pružaju odgovor i na ovo pitanje, detaljno su i temeljito prikazani u **odgovoru na Pitanje 2.** U nastavku se prikazuje sinteza ove analize te ključni podaci i zaključci.

Konkretno, na temelju uspješnosti u provedbi Nacionalnog plana tijekom 2024. godine (visoka razina ostvarenja posebnih ciljeva kroz pokazatelje ishoda i mjere), visoko je vjerojatan nastavak uspješnosti provedbe Nacionalnog plana sve do kraja razdoblja važenja akta strateškog planiranja (2027. godine), uz uvjet intenziviranja provedbe, kontinuiranog praćenja napretka i upravljanja provedbom Nacionalnog plana. Samim time, a na temelju svih spomenutih statističkih nalaza o provedbi Nacionalnog plana tijekom 2024. godine, posebice na razini posebnih ciljeva, pokazatelja ishoda te rezultata mjera, visoko je vjerojatno da će se stvarna korist provedbe Nacionalnog plana nastaviti i da će pozitivni ishodi intervencija kroz Nacionalni plan biti trajni i nakon provedbe Nacionalnog plana.

Navedeno je osigurano i time što je Ministarstvo turizma i sporta uspostavilo i primjenjuje učinkovit sustav praćenja provedbe Nacionalnog plana (i izvještavanja), kroz sustav pokazatelja ishoda i pokazatelja rezultata te godišnjih izvješća, u skladu s pravilima sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske – Godišnja izvješća o provedbi Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine, te Godišnja izvješća o provedbi Provedbenog programa Ministarstvo turizma i sporta 2021.-2024.

Uz to, stvarna korist i pozitivni učinci će se osigurati i redovitim postupcima vrednovanja Nacionalnog plana, koji za svrhu imaju praćenje napretka Nacionalnog plana te pravovremeno ukazivanje na status provedbe svih elemenata Nacionalnog plana, a čime se doprinosi učinkovitom upravljanju i unaprjeđenju provedbe Nacionalnog plana. Konkretno, Planom vrednovanja Nacionalnog plana osigurano je kontinuirano vrednovanje Nacionalnog plana, počevši od vrednovanja tijekom provedbe do naknadnog vrednovanja Nacionalnog plana.

Nadalje, iz perspektive Ministarstva pristuni su ključni financijski, ekonomski, društveni, ekološki i institucionalni kapaciteti potrebni za održavanje pozitivnih ishoda i učinaka provedbe Nacionalnog plana. Konkretno, iz perspektive financijskih kapaciteta, Ministarstvo vodi računa o osiguravanju stabilnih i predvidivih izvora financiranja (državni proračun, EU fondovi, privatna ulaganja) za provedbu Nacionalnog plana, ali i za osiguravanje aktivnosti nakon završetka provedbe Nacionalnog plana. Uz to, redovito osigurava poticaje za održive i inovativne projekte u turizmu. Nadalje, a kako je već prikazano, osiguran je učinkovit sustav praćenja, vrednovanja i upravljanja troškovima.

Ekonomski kapaciteti osiguravaju se aktivnostima jačanja konkurentnosti turističkog sektora kroz digitalizaciju i inovacije, diverzifikaciju turističke ponude (cjelogodišnji turizam te selektivne oblike turizma), kao i poticanja lokalnog poduzetništva.

Društveni kapaciteti se redovito osiguravaju kroz brojne aktivnosti jačanja ljudskih resursa i stručnih znanja u turizmu, uključivanje lokalnih zajednica i građana u planiranje i provedbu projekata te promicanje socijalne uključenosti i jednakih mogućnosti u aktivnostima i projektima.

Kroz integraciju principa održivosti u aktivnosti i projekte, ciljanu zaštitu prirodnih resursa i smanjenje negativnog utjecaja turizma na okoliš te poticanje zelenih i energetski učinkovitih rješenja, osiguravaju se dugoročno održivi ekološki kapaciteti.

U konačnici, institucionalni kapaciteti osiguravaju se kroz koordinaciju između ministarstava, jedinice lokalne i regionalne samopuprave te sustav turističkih zajednica, kao i kroz aktivnosti jačanja sustava strateškog planiranja, praćenja i vrednovanja te transparentnog upravljanja i učinkovite međusektorske suradnje.

Zaključno, svim navedenim i vezanim aktivnostima Ministarstva turizma i sporta i Nacionalnog plana osigurava se stvarna korist provedbe Nacionalnog plana, a procjenjuje se i da je vrlo vjerojatan nastavak trajanja pozitivnih učinaka nakon provedbe Nacionalnog plana. Međutim, konačnu održivost provedbe Nacionalnog plana bit će moguće utvrditi tek nakon završetka njegove provedbe.

7. ZAKLJUČCI I POUKE POSTUPKA VREDNOVANJA (ENGL. LESSONS LEARNED)

Zaključno na provedeni postupak srednjoročnog vrednovanja Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine, a u odnosu na primijenjene kriterije vrednovanja, postupak provedbe Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine je ocijenjen uspješnim.

U nastavku se nalaze **zaključci i pouke postupka vrednovanja (eng. lessons learned)** koji se donose u odnosu na primijenjene kriterije vrednovanja, a na temelju provedene analize podataka, nalaza vrednovanja te odgovora na pitanja za vrednovanje:

- Zabilježen je značajan napredak u ostvarenju posebnih ciljeva i mjera te zadanih ishoda i rezultata Nacionalnog plana u 2024. godini:
 - Šest od 10 posebnih ciljeva u 2024. godini bilježi napredak u ostvarenju ishoda koji su zadani za 2027. godinu.
 - Pokazatelj ishoda *Ol.02.8.57 Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – ICT readiness* (Posebni cilj 8.: Razvoj inovacija i digitalne transformacije turizma) sa zabilježenom vrijednosti u 2024. godini gotovo je u potpunosti ostvaren u odnosu na ciljanu vrijednost za 2027. godinu.
 - Pokazatelj ishoda *Ol.02.8.61 Udio potrošnje vode turista u ukupnoj potrošnji vode na razini Republike Hrvatske (DZS prema Eurostat metodi)* (Posebni cilj 3.: Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor) ostvaren je i premašen u odnosu na udio koji je zadan za 2027. godinu.
 - Od 21 mjera, njih 17 je u tijeku, a tri mjere su u potpunosti provedene.
- Posebni ciljevi i mjere Nacionalnog plana i Akcijskog plana su imali učinke usklađene s razvojnim potencijalima i razvojnim potrebama, a što se osiguralo na više načina. Metodologija izrade Nacionalnog plana uključivala je primjenu pravila strateškog planiranja i participativnog pristupa. Tijekom procesa strateškog planiranja, identificirani su ključni izazovi, razvojne potrebe i razvojni potencijali, a s čime su usklađeni i srednjoročna vizija i posebni ciljevi Nacionalnog plana (10). Time je osigurana i intervencijska logika te usklađenost posebnih ciljeva i mjera Nacionalnog plana i Akcijskog plana s razvojnim potencijalima i razvojnim potrebama.
- Sustav praćenja i vrednovanja provedbe Nacionalnog plana je dobro osmišljen:
 - Nacionalnim planom razvoja održivog turizma do 2027. godine predviđena je provedba 10 posebnih ciljeva do kraja 2027. godine te pripadajućih 15 pokazatelja ishoda.
 - Akcijskim planom za provedbu Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine do 2025. godine definirana je 21 mjera te pripadajućih 30 pokazatelja rezultata.
 - Ostvarenje posebnih ciljeva, i pokazatelja ishoda prati se i izvještava Godišnjim izvješćima o provedbi Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine, a provedba mjera i pokazatelja rezultata prati se i izvještava Godišnjim izvješćima o provedbi Provedbenog programa Ministarstva turizma i sporta 2021.-2024.
- U 2024. godini je u provedbu mjera i posebnih ciljeva utrošeno ukupno 418.618.985,08 EUR.
- U provedenim polustrukturiranim intervjuima s predstavnicima Ministarstva turizma i sporta uključenih u provedbu Nacionalnog plana, iz perspektive dosadašnje provedbe Nacionalnog plana, dosadašnji tijek provedbe ocijenjen je uspješnim, a suradnja s nositeljima mjera vrlo uspješnom, pri čemu je vrlo pozitivno iskustvo u tome što su

nositelji mjera aktivno uključeni u provedbu. Pozitivni aspekti provedbe Nacionalnog plana i Akcijskog plana leže u specifičnosti, realnosti i provedivosti akata strateškog planiranja, obuhvaćajući jasno definirane posebne ciljeve, pokazatelje ishoda, mjere i pokazatelje rezultate te dodijeljene odgovornosti. Osim toga, dokumenti nisu preopćeniti – usmjereni su na konkretne dionike u turizmu, bez previše kompleksne međusektorske razgranatosti. Uz to, postignuta je ravnoteža između strateške širine i operativne izvedivosti Nacionalnog plana – strukturno je, sadržajno i metodološki usklađen sa smjernicama sustava strateškog planiranja. Potencijalno negativni aspekti i izazovi leže u mjerenju očekivanih ishoda Nacionalnog plana, koje zahtijeva dulje vremensko razdoblje – pokazatelji su kompleksni i mnogi se ishodi mogu očekivati tek u srednjoročnom ili dugoročnom razdoblju. Isto tako, vanjski čimbenici poput novih zakona drugih tijela, i slični momenti, mogu utjecati na dinamiku provedbe. Primjerice, *Mjera 10.1. Razvijati pametne destinacije koje se temelje na inovativnosti, pristupačnosti i održivosti (I)* je pokazala da, uz stratešku opravdanost, ključni kriterij u strateškom planiranju mora biti i operativna izvedivost. U izradi i provedbi Nacionalnog plana osiguran je sustav/mehanizam koji funkcionira u skladu s pravilima sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske - postignuta je optimalna ravnoteža između vizionarskog pristupa, strateške orijentacije i realnosti provedbe, strateška opravdanost te logička povezanost između nositelja mjera i mehanizama praćenja.

- Na temelju svih nalaza, može se očekivati da će posebni ciljevi Nacionalnog plana biti ostvareni do kraja provedbe Nacionalnog plana, doprinijeti ostvarenju razvojnih potreba i potencijala, postići očekivane ishode i rezultate s planiranim resursima te da će ostvariti krajnji utjecaj provedbe Nacionalnog plana u vidu značajnih pozitivnih i planiranih srednjoročnih i dugoročnih promjena u društvu, a posebno u području održivog gospodarstva i društva te konkurentnog i inovativnog gospodarstva.
- Svim aktivnostima Ministarstva turizma i sporta i Nacionalnog plana osigurava se stvarna korist provedbe Nacionalnog plana, a procjenjuje se i da je vrlo vjerojatan nastavak trajanja pozitivnih učinaka nakon provedbe Nacionalnog plana.
- Krajnji utjecaj (učinak i održivost) provedbe Nacionalnog plana utvrdit će se po njegovoj završenoj provedbi (nakon 2027.).

8. PREPORUKE

Za poboljšanje kvalitete upravljanja provedbom Nacionalnog plana te daljnjih procesa strateškog planiranja Ministarstva turizma i sporta, a utemeljeno na zaključcima postupka vrednovanja, proizašle su sljedeće **preporuke** za daljnje aktivnosti u odgovornosti i nadležnosti tijela nadležnog za provedbu Nacionalnog plana, odnosno Ministarstva turizma i sporta:

▪ **Tijekom provedbe:**

- Nastavak sustavnog vođenja računa o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi Nacionalnog plana.
- Nastavak primjene učinkovitih mehanizama upravljanja, koordinacije i praćenja koji su dokazano doprinijeli uspješnoj provedbi Nacionalnog plana.
- Uvođenje prakse češćeg praćenja kretanja vrijednosti pokazatelja u okviru internih aktivnosti, u vidu uspostavljanja učestalije komunikacije s tijelima zaduženim za praćenje i/ili dostavu podataka, kako bi se moglo optimizirati praćenje napretka te upravljanje gdje god je to moguće, odnosno pravovremeno uočavanje odstupanja od planiranih vrijednosti, a čime se omogućuje korekcija i revizija koraka s ciljem ostvarenja zadanih strateških odrednica gdje je to potrebno.
- Nadoknađivanje kašnjenja u dostupnosti podataka alternativnim izvorima podataka ili metodama izračuna ostvarenih vrijednosti pokazatelja.
- Unaprjeđenje/uspostavljanje linije/sustava izvještavanja koji će omogućiti izravnu komunikaciju između korisnika mjera i osoba zaduženih za praćenje podataka o izvršenju, u mjeri u kojoj je to moguće.
- Uključenje svih provoditelja mjera koji doprinose realizaciji ciljeva u sustav praćenja provedbe i izvještavanja, potencijalno kroz jednogodišnje ili polugodišnje radionice s relevantnim predstavnicima, kako bi ih se informiralo o trenutnom statusu provedbe, uključilo u interaktivni dialog i potaknulo na dublje uključivanje u provedbu mjera u njihovoj nadležnosti te time potaknulo i na dublji osjećaj odgovornosti i „vlasništva“ ostvarenih rezultata provedbe Nacionalnog plana.
- Osiguravanje kontinuiteta u provedbi mjera i nastavak dobre suradnje na mjerama, ali i kapitalizacija kvalitetne suradnje u svrhu razvoja i provedbe novih projekata u korist Ministarstva turizma i sporta.
- Poticanje daljnje međuresorne suradnje i partnerstava s relevantnim dionicima na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini.
- Dodatno angažiranje potrebnih kadrova i jačanje kapaciteta za pomoć u provedbi aktivnosti, u slučaju susretanja s nedostatnim kapacitetima za provedbu i praćenje odnosno izvještavanje o Nacionalnom planu.
- Unaprjeđenje koordinacije i zajedničkog angažmana svih dionika za veću učinkovitost, bolje rezultate uz manje troškove i smanjenje dupliciranja aktivnosti.
- Nastavak ulaganja u jačanje kapaciteta institucija uključenih u provedbu Nacionalnog plana, posebno u području analize podataka, praćenja i strateškog planiranja.
- Promicanje kulture učenja i razmjene iskustava između tijela državne uprave, akademskog sektora te dionika iz privatnog i civilnog sektora - tijekom provedbe, ali i nakon provedbe Nacionalnog plana.
- Osiguravanje kontinuiteta timova i stručnih kadrova koji su sudjelovali u provedbi Nacionalnog plana, kako bi se očuvalo institucionalno znanje i iskustvo.
- Razmatranje mogućnosti digitalizacije i automatizacije dijela procesa praćenja i izvještavanja te koordinacije velikog broja dionika uključenih u izvještavanje o provedbi Nacionalnog plana, kroz primjenu centraliziranog i/ili informatičkog rješenja koje bi uključivalo parametre zadane strateškim dokumentom i

zakonodavnim okvirom, u svrhu veće učinkovitosti i smanjenja administrativnog opterećenja.

- Nastavak ravnomjerne raspodjele utroška sredstava prema posebnim ciljevima te praćenje utrošenosti sredstava po pojedinim posebnim ciljevima, osiguravajući učinkovitost i održivost provedbe.
- Nastavak jačanja koordinacije s drugim tijelima radi anticipiranja mogućih zakonskih i institucionalnih promjena koje mogu utjecati na provedbu.
- Uvođenje periodičnih tematskih analiza uspješnih mjera radi prepoznavanja dobrih praksi i njihovog prijenosa na druge dionike unutar i izvan Ministarstva turizma i sporta.
- Identifikacija mjera Nacionalnog plana koje se mogu institucionalizirati ili multiplicirati kroz druge politike i razvojne dokumente.
- Analiza razloga odustajanja od mjere i pronalazak rješenja za reaktivaciju ili zamjenu u provedbi Nacionalnog plana, u mjeri u kojoj je to moguće.
- Provođenje analize podataka koja bi obuhvatila provjeru primjene horizontalnih načela gdje je to moguće, a što može biti korisno za buduće programsko razdoblje, za strateško planiranje, ali i za druge aktivnosti.
- Povezivanje rezultata Nacionalnog plana s ciljevima drugih strateških dokumenata te osiguravanje međusektorske usklađenosti i sinergije tijekom provedbe Nacionalnog plana.
- Poticanje diseminacije rezultata i vidljivosti postignuća provedbe Nacionalnog plana prema svim dionicima, uključujući i široj javnosti.
- Pravovremeno planiranje mehanizama kojima će se učinci Nacionalnog plana održati i nakon 2027. godine (primjerice, financijski instrumenti, daljnje regulatorne mjere, potpora inovacijama, i slično).
- Osiguravanje održivosti postignutih rezultata provedbe Nacionalnog plana kroz integraciju uspješnih mjera u redovne programe rada Ministarstva turizma i sporta.
- Kontinuirano praćenje i primjena najnovijih/aktualnih pravila i smjernica sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske u provedbi Nacionalnog plana, ali i u daljnjim procesima strateškog planiranja – važeći zakon, pravilnici, uredbe i drugi akti i smjernice.
- Započinjanje procesa daljnjeg strateškog planiranja i izrade novog akta strateškog planiranja najkasnije u zadnjoj godini provedbe Nacionalnog plana.

▪ **Nakon provedbe:**

- Kontinuirano praćenje i primjena najnovijih/aktualnih pravila i smjernica sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske u izradi novog akta strateškog planiranja – važeći zakon, pravilnici, uredbe i drugi akti i smjernice.
- Analiza rezultata provedbe Nacionalnog plana na operativnoj razini te pronalazak potencijalnih prepreka i rješenja u budućnosti, za potrebe primjene u izradi i provedbi novog akta strateškog planiranja.
- Primjena stečenih iskustava i dokazanih modela provedbe pri izradi novih akata strateškog planiranja i drugih strateških dokumenata, programa i projekata.
- Provedba budućih aktivnosti strateškog planiranja na temelju dosadašnjih rezultata provedbe Nacionalnog plana i vrednovanja Nacionalnog plana, u svrhu jačanja pristupa temeljenog na podacima (eng. *data-based decision-making*) i pristupa temeljenog na dokazima (eng. *evidence-based policy making*).
- Pravovremeno usmjeravanje određenih sredstava na pripremu za strateško planiranje za buduće razdoblje (izrada određenih sektorskih ili tematskih analiza, jačanje kapaciteta ključnih dionika, jačanje kolaboracije između ključnih dionika, identificiranje optimalnih načina financiranja projekata, i slično).

- Jačanje administrativnih i stručnih kapaciteta za potrebe unaprjeđenja te optimizacije procesa strateškog planiranja i izrade novog akta strateškog planiranja, gdje je to potrebno.
- Nastavak jačanja koordinacije s drugim tijelima radi anticipiranja mogućih zakonskih i institucionalnih promjena koje mogu utjecati na provedbu novog akta.
- Nastavak ulaganja u jačanje kapaciteta institucija uključenih u provedbu novog akta strateškog planiranja, posebno u području analize podataka, praćenja i strateškog planiranja.
- Promicanje kulture učenja i razmjene iskustava između tijela državne uprave, javnih ustanova i dionika iz privatnog i civilnog sektora - tijekom izrade, ali i tijekom provedbe novog akta strateškog planiranja.
- Učinkovito uključivanje svih dionika u proces strateškog planiranja i izrade novog akta strateškog planiranja od samog početka, potičući osjećaj odgovornosti i „vlasništva“ nad novim aktom strateškog planiranja i očekivanim ishodima i rezultatima.
- Razmatranje optimiziranja strateškog planiranja u budućnosti, kroz optimizaciju strateških odrednica poput posebnih ciljeva, pokazatelja ishoda, mjera i pokazatelja rezultata – odnosno planiranje ciljeva i mjera unaprijed kako bi se optimizirala intervencijska logika gdje god je to moguće te izbjegle eventualne improvizacije i problemi u provedbi.
- Odabir i korištenje pouzdanih i stabilnih pokazatelja koji omogućuju dugoročnu usporedivost i praćenje rezultata, kako bi se moglo kvalitetno definirati strateške odrednice te izbjeći potencijalno preklapanje sličnih i/ili istih pokazatelja i aktivnosti, ili eventualni problemi u budućnosti u procesu praćenja ostvarenja njihovih vrijednosti.
- Pravovremeno planiranje i usklađivanje nacionalnih mjera i aktivnosti s novim regulativama Europske unije.
- Označavanje aktivnosti u mjerama koje će doprinijeti provedbi horizontalnih načela (minimalno: jednakost spolova, nediskriminacija, održivi razvoj) gdje je to moguće, kako bi se isto moglo pratiti i po potrebi unaprjeđivati.
- Jasnije definiranje granica turističkog sektora, odnosno utvrđivanje što je stvarno u nadležnosti sektora turizma, a što spada u druge resore, kako bi se izbjeglo uključivanje strateških odrednica i operativnih mehanizama koji ne mogu učinkovito doprinijeti uspješnoj provedbi.
- Održavanje ravnoteže između strateške vizije i operativne izvedivosti te osiguravanje da svaka mjera novog akta strateškog planiranja bude mjerljiva, izvediva i vremenski realna.
- Povezivanje rezultata novog akta strateškog planiranja s ciljevima drugih strateških dokumenata te osiguravanje međusektorske usklađenosti i sinergije - tijekom izrade, ali i tijekom provedbe novog akta strateškog planiranja.
- Identifikacija mjera novog akta strateškog planiranja koje se mogu institucionalizirati ili multiplicirati kroz druge politike i razvojne dokumente.
- Poticanje diseminacije rezultata i vidljivosti postignuća provedbe novog akta strateškog planiranja prema svim dionicima, uključujući i široj javnosti.
- Osiguravanje usklađenosti budućih aktivnosti i projekata s ciljevima Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine i relevantnim strateškim dokumentima Europske unije te relevantnim strateškim dokumentima relevantnih tijela na globalnoj razini.
- Zadržavanje realističnog pristupa strateškom planiranju, uz kontinuirano praćenje i osiguravanje provedivosti mjera i prilagodbu prema iskustvima iz provedbe.

9. PRILOZI

9.1. Opis i vremenik provedbe postupka vrednovanja

Srednjoročno vrednovanje odnosno vrednovanje tijekom provedbe Nacionalnog plana uključuje nekoliko faza i aktivnosti, kako je prikazano u nastavku.

Tablica 2. Vremenik provedbe postupka vrednovanja

FAZE / AKTIVNOSTI	VREMENIK (godina / mjesec)				
	kolovoz – studeni 2025.				
	Koraci (K)				
	K1	K2	K3	K4	K5
Faza 1. Početna faza					
<i>Definiranje plana i okvira postupka vrednovanja</i>					
Faza 2. Pripremno-istraživačka faza					
<i>Priprema istraživanja i analiza</i>					
<i>Izrada metodologije vrednovanja</i>					
<i>Definiranje kriterija za vrednovanje</i>					
<i>Definiranje pitanja za vrednovanje sukladno definiranim kriterijima za vrednovanje</i>					
<i>Prikupljanje relevantnih dokumenata i materijala</i>					
<i>Istraživanje Nacionalnog plana i vezanih materijala i slično, a sve u skladu s regulatornim okvirom i sustavom strateškog planiranja</i>					
<i>Izrada Početnog izvješća s početnim nalazima, obrazloženjem metodologije, pitanjima za vrednovanje i planom rada tima za vrednovanje</i>					
Faza 3. Analitička faza					
<i>Analiza Nacionalnog plana i vezanih materijala prema kriterijima za vrednovanje, a u skladu s pitanjima za vrednovanje</i>					
<i>Izrada Izvješća o napretku u prikupljanju i analizi podataka te privremenim zaključcima provedbe postupka vrednovanja</i>					
Faza 4. Faza vrednovanja					
<i>Vrednovanje, prosudba i ocjena te usporedba stupnja ostvarenosti posebnih ciljeva, pokazatelja ishoda, relevantnosti i opravdanosti tijekom razdoblja provedbe Nacionalnog plana</i>					
<i>Izrada nalaza i odgovora na pitanja za vrednovanje</i>					
<i>Izrada zaključaka i pouka postupka vrednovanja (eng. lessons learned)</i>					
<i>Izrada preporuka proizašlih iz nalaza, zaključaka i pouka postupka vrednovanja</i>					
Faza 5. Završna faza:					
<i>Izrada Izvješća o provedbi postupka vrednovanja tijekom provedbe (srednjoročnog vrednovanja) Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine, sa zaključcima i preporukama, u skladu s Prilogom 1. Pravilnika o provedbi postupka vrednovanja akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine, 44/2023)</i>					

Tim za vrednovanje je, u skladu s Pravilnikom o provedbi postupka vrednovanja akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine, br. 44/23), izvršio isporuku Izvješća o provedbi postupka

srednjoročnog vrednovanja Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine, kako slijedi:

- **Početno izvješće s početnim nalazima, obrazloženjem metodologije, pitanjima za vrednovanje i planom rada tima za vrednovanje** - *dana 1. listopada 2025. godine*
- **Izvješće o napretku u prikupljanju i analizi podataka te privremenim zaključcima provedbe postupka srednjoročnog vrednovanja Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine** - *dana 13. studenog 2025. godine.*
- **Izvješće o provedbi postupka vrednovanja tijekom provedbe (srednjoročnog vrednovanja) Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine**, sa zaključcima i preporukama, u skladu s Prilogom 1. Pravilnika o provedbi postupka vrednovanja akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine, 44/2023) - *dana 13. studenog 2025. godine.*

9.2. **Popis izvora podataka i dokumenata korištenih tijekom provedbe postupka**

Predmet i primarni izvori vrednovanja bili su dokumenti dostavljeni elektroničkim putem od strane Naručitelja – Ministarstvo turizma i sporta:

- dana 12. kolovoza 2025. godine:
 - Mapa „Nacionalni plan“:
 - *Nacionalni plan razvoja održivog turizma do 2027. godine i Akcijski plan do 2025. godine_ usvojen na Vladi RH – Word dokument*
 - *Tablični predložak za izradu Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine – Excel dokument*
 - *Tablični predložak za izradu Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine, do 2025. godine - Excel dokument*
 - Mapa „Godišnje izvješće o provedbi Nacionalnog plana“:
 - *Godišnje izvješće o provedbi Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027_za 2024. godinu – PDF dokument*
 - *Godišnje izvješće o provedbi Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027_za 2024. godinu – Tablični predložak - Excel dokument*
 - Mapa „Provedbeni program Ministarstva turizma i sporta“:
 - *Godišnje izvješće o provedbi provedbenog programa za 2023. godinu – PDF dokument*
 - *Godišnje izvješće o provedbi provedbenog programa za 2024. godinu - PDF dokument*
 - *Prilog 1 Tablični predložak za izradu godišnjeg izvješća o provedbi PP MINTS za 2023 - PDF dokument*
 - *Prilog 1 Tablični predložak za izradu godišnjeg izvješća o provedbi PP MINTS za 2024 - PDF dokument*
 - *Provedbeni program Ministarstva turizma i sporta za razdoblje 2021.-2024. - Prilog 1 - PDF dokument*
 - *Provedbeni program Ministarstva turizma i sporta za razdoblje 2021.-2024. - PDF dokument*
 - *Provedbeni program Ministarstva turizma i sporta za razdoblje 2024.-2028. - Prilog 1 - PDF dokument*
 - *Provedbeni program Ministarstva turizma i sporta za razdoblje 2024.-2028. - PDF dokument*
 - *Odluka Vlade o pokretanju izrade Nacionalnog plana – PDF dokument*
 - *Odluka o imenovanju članova Radne skupine za izradu Strategije razvoja održivog turizma do 2030. godine i Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine - PDF dokument*
 - *Odluka o osnivanju i imenovanju članova Odbora za prethodno vrednovanje Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine - PDF dokument*
 - *Završno Izvješće o prethodnom vrednovanju Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine - PDF dokument*
 - *Odluka o pokretanju postupka srednjoročnog vrednovanja Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine - PDF dokument*
 - *Odluka o osnivanju i imenovanju članova Odbora za srednjoročno vrednovanje Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine - PDF dokument*

- *Godišnji plan vrednovanja akata strateškog planiranja – tablica - PDF dokument*
- *Popis poslanih dokumenata i otvorena pitanja - Word dokument*
- dana 14. kolovoza 2025. godine:
 - *Pokazatelji Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine - Word dokument*
 - *Pokazatelji Strategije razvoja održivog turizma do 2030. godine – Word dokument*
 - *Promjene u WEF TTDI 2024 pokazateljima - PNG dokument*
- dana 8. rujna 2025. godine:
 - *Provedbeni program Ministarstva turizma i sporta za razdoblje 2024.-2028. – 2022. Godina – Excel dokument*
 - *Prilog 1 Tablični predložak za izradu godišnjeg izvješća o provedbi PP MINTS za 2024 - Excel dokument*
 - *Odluka o osnivanju i imenovanju Tima za vrednovanje Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. Godine – PDF dokument.*
- dana 29. listopada 2025. godine:
 - *Status provedbe mjera Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine, do 2025. godine – u 2025. godini (status na dan 31.10.2025.).*

9.3. Intervencijska logika Nacionalnog plana – vizija, posebni ciljevi i pokazatelji ishoda

Tablica 3. Intervencijska logika Nacionalnog plana – vizija, posebni ciljevi i pokazatelji ishoda

VIZIJA						
<i>Poštujući prirodno i kulturno naslijeđe i jedinstveni identitet svih regija, razvijamo održiv cjelogodišnji turizam poželjan za investicije, rad i život, koji doprinosi skladnom gospodarskom razvoju Hrvatske.</i>						
NACIONALNI PLAN				AKCIJSKI PLAN		
POSEBNI CILJ	POKAZATELJ ISHODA	Početna vrijednost 2019.	Ciljana vrijednost 2027.	Ciljana vrijednost 2023.*	Ciljana vrijednost 2024.*	Ciljana vrijednost 2025.*
Posebni cilj 1.: Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa	OI.02.8.64 Udio noćenja izvan razdoblja od 1. 6. do 30. 9.	16%	26%	16%	16%	16%
	OI.02.8.65 Udio noćenja izvan Jadranske Hrvatske	5,4%	9%	5,45%	5,50%	5,55%
	OI.02.8.66 Udio JLS u I i II kategoriji indeksa turističke razvijenosti (ITR)	27%	35%	27%	28%	29%
Posebni cilj 2.: Repozicioniranje Hrvatske kao cjelogodišnje autentične destinacije održivog turizma	OI.02.8.53 Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – Održivost putovanja i turizma	57	≤ 50	57	55	55
Posebni cilj 3.: Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor	OI.02.8.61 Udio potrošnje vode turista u ukupnoj potrošnji vode na razini Republike Hrvatske (DZS prema Eurostat metodi)	6,4%	6,3%	6,40%	6,37%	6,35%
	OI.02.8.54 Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – Pritisak i utjecaj potražnje	117	< 100	117	112	112
Posebni cilj 4.: Smanjenje negativnog međuodnosa turizma i klime	OI.02.8.59 Intenzitet stakleničkih plinova prouzročen turizmom (indeks)	89,55	70,00	89,55	88	85
	OI.02.8.60 Energetska intenzivnost u turizmu (indeks)	57,16	55,00	57	57	56
Posebni cilj 5.: Jačanje ljudskih potencijala u turizmu	OI.02.8.55 Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – Ljudski resursi i tržište rada	73	≤ 60	73	70	70

Posebni cilj 6.: Unaprjeđenje strukture i kvalitete smještajnih kapaciteta	OI.02.8.62 Udio hotela i sličnog smještaja ¹ u ukupnim smještajnim kapacitetima (postelje)	13%	17%	13,00%	13,50%	14,00%
	OI.02.8.63 Udio hotela s četiri i pet zvjezdica u ukupnim hotelskim kapacitetima (objekti)	51%	65%	51,00%	51,50%	52,00%
Posebni cilj 7.: Osiguranje poticajnog poslovnog okruženja	OI.02.8.56 Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – Poslovno okruženje	108	≤ 80	108	102	102
Posebni cilj 8.: Razvoj inovacija i digitalne transformacije turizma	OI.02.8.57 Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – ICT readiness	5,3	5,7	5,2	5,3	5,3
Posebni cilj 9.: Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma	OI.02.8.58 Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – Politike i uvjeti djelovanja	39	≤35	39	38	38
Posebni cilj 10.: Odgovoriti na trendove u razvoju turističkih destinacija	OI.02.8.67 Broj uključenih gradova (destinacija) u Smart cities marketplaces ²	2	2	0	0	2

Izvor: Nacionalni plan razvoja održivog turizma do 2027. godine

*Izvor: Akcijski plan za provedbu Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine, do 2025. godine (Tablični predložak).

¹ Prema Državnom zavodu za statistiku ova skupina uključuje: hotele, hotele baštine, aparthotele, integralne hotele, difuzne hotele, lječilišne hotele, hotele posebnog standarda, turistička naselja, turističke apartmane, pansionere, lječilišne pansionere.

² Napomena: [Smart Cities Marketplace](#), [Rijeka](#) (Fellow city) ; [Hvar](#) („1 Demo site“).

9.4. Intervencijska logika Akcijskog plana – posebni ciljevi, mjere, pokazatelji rezultata i ukupan procijenjeni trošak provedbe mjera do 2025. godine (Akcijski plan za provedbu Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine, do 2025. godine)

Tablica 4. Intervencijska logika Akcijskog plana – posebni ciljevi, mjere, pokazatelji rezultata i ukupan procijenjeni trošak provedbe mjera do 2025. godine (Akcijski plan za provedbu Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine, do 2025. godine)

POSEBNI CILJEVI	MJERE ³	ROK PROVEDBE (NADLEŽNOST)	POKAZATELJI REZULTATA	UKUPAN PROCIJENJENI TROŠAK PROVEDBE MJERA DO 2025. (EUR)
Posebni cilj 1. Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa	1.1. Poticati razvoj turističkih proizvoda više dodane vrijednosti kroz ulaganja u javnu turističku infrastrukturu s naglaskom na razvoj posebnih oblika turizma (I)	2025. (MINTS)	Broj ugovorenih projekata javne turističke infrastrukture 2023. – 22 2024. – 20 2025. – 20	144.989.855,10
	1.2. Podrška ulaganjima poduzetnika za razvoj održivog turizma (I)	2025. (MINTS)	Ukupan broj ugovorenih projekata s ciljem poticanja poduzetnika u turizmu 2023. – 170 2024. – 150 2025. – 150	130.417.051,57
Posebni cilj 2. Repozicioniranje Hrvatske kao cjelogodišnje autentične destinacije održivog turizma	2.1. Stvoriti preduvjete za repozicioniranje hrvatskog turizma na stranim tržištima (I)	2025. (HTZ)	Broj provedenih aktivnosti i inicijativa SMOPHT-a 2023. – 0 2024. – 5 2025. – 4	114.431.178,00
	2.2. Promocija hrvatske turističke ponude na emitivnim tržištima i na domaćem tržištu (I)	2025. (HTZ)	Broj provedenih marketinških aktivnosti 2023. – 30 2024. – 35 2025. – 35	80.005.201,00
Posebni cilj 3. Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice	3.1. Poticati smanjenje pritiska iz turizma na sastavnice okoliša i prirodu (I)	2025. (MINTS)	Broj certifikata eko-označavanja i sustava upravljanja okolišem s neovisnim ocjenjivanjem (npr. EU Ecolabel, ISO, EMAS ili ekvivalenti) 2023. – 2 2024. – 2	149.313,00

³ R = Reformska mjera; I = Investicijska mjera.

okoliša, prirodu i prostor			2025. - 10 Broj objekata koji su u skladu s EU hijerarhijom otpada implementirali prakse smanjenje otpada (naglasak na otpad od hrane i plastike) 2023. - 5 2024. - 8 2025. - 10 Broj provedenih tematskih i integriranih radionica te konferencija 2023. - 5 2024. - 5 2025. - 5	
	3.2. Unaprijediti sustavno i održivo planiranje razvojem turizma utemeljeno na prihvatnom kapacitetu destinacije (I)	2025. (MINTS i/ili JL(R)S, Sustav TZ)	Izrađena metodologija studije prihvatnog kapaciteta 2024. -1 Broj izrađenih studija prihvatnog kapaciteta 2023. - 0 2024. - 0 2025. - 7	199.086,00
Posebni cilj 4. Smanjenje negativnog međuodnosa turizma i klime	4.1. Poticati smanjivanje emisija stakleničkih plinova iz turizma (I)	2025. (MINTS)	Broj sufinanciranih projekata s mjerom dekarbonizacije javne turističke infrastrukture. 2023. - 0 2024. - 0 2025. - 20 Broj dodatnih stabala zasađenih u šumskim, urbanim i periurbanim područjima 2023. - 1000 2024. - 1000 2025. - 1000	1.280.319,00
	4.2. Jačati otpornost turizma na posljedice klimatskih promjena (I)	2025. (MINTS)	Broj provedenih edukacija u svrhu jačanja svijesti dionika u turizmu o prilagodbi klimatskim promjenama 2023. - 5 2024. - 5	248.856,00

			2025. - 5 Broj globalnih, EU i nacionalnih projekata i inicijativa vezanih uz prilagodbu turizma klimatskim promjenama u kojima sudjeluje MINTS 2023. - 2 2024. - 2 2025. - 2	
Posebni cilj 5. Jačanje ljudskih potencijala u turizmu	5.1. Poticati i promovirati zanimanja u sektoru turizma i ugostiteljstva (I)	2025. (MINTS)	Broj dodijeljenih stipendija (MINTS i poduzetnici) 2023. - 120 2024. - 140 2025. - 160 Broj učenika koji su sudjelovali u aktivnostima promocije zanimanja u turizmu (MINTS) 2023. - 100 2024. - 100 2025. - 160	3.296.835,00
	5.2. Usklađivati kompetencije ljudskih potencijala sa zahtjevima radnih mjesta i tržišta rada u turizmu (R)	2025. (MINTS)	Broj izrađenih i provedenih obrazovnih programa u sektoru turizma i ugostiteljstva (10) 2023. - 0 2024. - 10 2025. - 0 Broj učenika i polaznika educiranih kroz obrazovne programe u sektoru turizma i ugostiteljstva (1400 - 2400 kroz RCK, 1000 kroz NPOO) 2023. - 2000 2024. - 0 2025. - 1000	25.319.109,00
Posebni cilj 6. Unaprjeđenje strukture i kvalitete smještajnih kapaciteta	6.1. Unaprijediti okvir za pružanje usluga u turizmu (R)	2024. (MINTS)	Izrađen Pravilnik o kategorizaciji. Implementacija Pravilnika. Praćenje stanja: trendovi kretanja prosječne zauzetosti smještajnih kapaciteta, razina efikasnosti komercijalizacije kapaciteta, tržišno pozicioniranje s obzirom na nivo kvalitete proizvoda te razina aktivnosti ekonomskog prometa.	N/P

	6.2. Poticati ulaganja u smještaj visoke kvalitete (I)	2025. (MINTS)	Broj ugovorenih projekata 2023. – 30 2024. – 50 2025. – 50	10.623.516,92
Posebni cilj 7. Osiguranje poticajnog poslovnog okruženja	7.1. Smanjiti administrativno opterećenje dionika u turizmu (I)	2025. (MINTS)	Nadograđen IT alat za upravne i neupravne postupke 2023. – 0 2024. – 0 2025. – 1	1.317.937,25
	7.2. Stvoriti učinkoviti okvir s ciljem unaprjeđenja poslovnog okruženja (I)	2025. (MINTS)	Broj korisnika 2023. – 0 2024. – 20 2025. – 30	N/P
Posebni cilj 8. Razvoj inovacija i digitalne transformacije turizma	8.1. Poticati inovacije (I)	2025. (MINTS)	Broj podržanih poduzeća 2023. – 10 2024. – 0 2025. – 0	23.890.105,51
	8.2. Razviti IT sustave i napredne e-usluge i alate za upravljanje destinacijom i turističkim tokovima (I)	2025. (MINTS)	Broj uspostavljenih IT alata 2023. – 0 2024. – 0 2025. – 2	2.635.874,50
Posebni cilj 9. Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma	9.1. Stvoriti preduvjete za upravljanje razvojem turizmu u smjeru održivosti (R)	2024. (MINTS)	Donesen Zakon o turizmu. Izrađena analiza propisa (ili broj propisa obuhvaćenih analizom).	N/P
	9.2. Uspostaviti sustav satelitskih računa održivog turizma (I)	2025. (MINTS)	Uspostavljen sustav satelitskih računa održivog turizma 2023. - 0 2024. - 0 2025: 1 sustav satelitskih računa održivog turizma	597.253,00
	9.3. Stvoriti preduvjete za učinkovito prikupljanje podataka (I)	2025. (MINTS)	Uspostavljen IT alat 2023. - 0 2024. - 0 2025. - 1	1.317.937,25
Posebni cilj 10. Odgovoriti na trendove u razvoju	10.1. Razvijati pametne destinacije koje se temelje na inovativnosti, pristupačnosti i održivosti (I)	2025. (MINTS)	Broj pametnih destinacija kod kojih je realiziran pristup temeljen na tehnologiji, inovativnosti, pristupačnosti i održivosti 2023. - 0	498.345,00

turističkih destinacija			2024. – 0 2025. – 2	
	10.2. Očuvati percepciju Hrvatske kao sigurne destinacije (I)	2025. (MINTS)	Broj sufinanciranih dodatnih timova medicinske pomoći 2023. - 20 2024. - 20 2025. – 20. Broj ugovora s HGSS-om 2023. - 1 2024. - 1 2025. – 1. Broj odluka o dodjeli sredstava za povećanje sigurnosti boravka turista u destinaciji: 2023. – 1 2024. – 1 2025. – 1.	1.315.282,00
UKUPNO				542.533.055,10

Izvor: Akcijski plan za provedbu Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine, do 2025. godine (Tablični predložak).

9.5. Pregled ostvarenja mjera i pokazatelja rezultata Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine, do 2025. godine – u 2025. godini (status provedbe na dan 31.10.2025.)

Tablica 5. Pregled ostvarenja mjera i pokazatelja rezultata Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine, do 2025. godine – u 2025. godini (status na dan 31.10.2025.)

POSEBNI CILJEVI	MJERE ⁴	ROK PROVEDBE (NADLEŽNOST)	POKAZATELJI REZULTATA	KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA MJERE*	OSTVARENA VRIJEDNOST POKAZATELJA REZULTATA 2024.*	STATUS PROVEDBE MJERE**	OPIS STATUSA PROVEDBE MJERE*
Posebni cilj 1. Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa	1.1. Poticati razvoj turističkih proizvoda više dodane vrijednosti kroz ulaganja u javnu turističku infrastrukturu s naglaskom na razvoj posebnih oblika turizma (I)	2025. (MINTS)	1. Broj ugovorenih projekata javne turističke infrastrukture 2023. – 22 2024. – 20 2025. – 20	Objavljen Poziv PKK 4.vi. Razvoj turističke infrastrukture i proizvoda zdravstvenog i aktivnog turizma koji doprinose socijalnoj uključenosti i održivom razvoju turizma	0	U TIJEKU (KONTINUIRANO)	U tijeku je priprema kriterije odabira projekata. Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU u suradnji s Ministarstvom turizma i sporta intenzivno radi na pripremi poziva za dodjelu bespovratnih sredstava. Planirano je na Odboru za praćenje PKK usvojiti kriterije za odabir projekata.
				Donesene odluke o financiranju (Investicija 1 NPOO)	25		Tijekom 2024. godine potpisano je 25 ugovora u sklopu poziva Regionalna diversifikacija i specijalizacija hrvatskog turizma kroz ulaganja u razvoj turističkih proizvoda visoke dodane vrijednosti. U grupi 1 za posjetiteljsku infrastrukturu potpisano je 6 ugovora, u grupi 2 za infrastrukturu aktivnog turizma potpisano je 6 ugovora i u grupi 3 za infrastruktura lječilišnog i wellness turizma 13 ugovora.
				Objava javnog poziva temeljem Programa razvoja javne turističke infrastrukture	14		MINTS objavilo je Javni poziv za dodjelu bespovratnih sredstava za razvoj javne turističke infrastrukture u 2024. godini u ožujku 2024. Sveukupno su zaprimljene 33 projekte prijave. Nakon provedenog procesa evaluacije, odobreno je sufinanciranje 14 razvojnih projekata javne turističke infrastrukture. Ugovori su sklopljeni tijekom lipnja i srpnja 2024. Rok za realizaciju projekata je 18 mjeseci od dana potpisivanja ugovora.
				Objava javnog poziva/dodjela sredstava putem drugog odgovarajućeg načina za razvoj turističke infrastrukture u funkciji razvoja posebnih oblika turizma	2		MINTS i HPS su u prosincu 2022. sklopili Sporazum o dugoročnoj suradnji na razvoju i uređenju planinarske infrastrukture u funkciji turizma. Temeljem Sporazuma, MINTS i HPS sklapaju godišnji ugovor o razvoju i uređenju planinarske infrastrukture. Ugovor o razvoju i uređenju planinarske infrastrukture br. 3 za razdoblje 2024.-2025. sklopljen je u prosincu 2024. te su HPS-u isplaćena sredstva u iznosu 400.000,00 EUR. Rok za realizaciju ugovorenih aktivnosti je 31. kolovoza 2025.

⁴ R = Reformska mjera; I = Investicijska mjera.

1.2. Podrška ulaganjima poduzetnika za razvoj održivog turizma (I)	2025. (MINTS)	2. Ukupan broj ugovorenih projekata s ciljem poticanja poduzetnika u turizmu 2023. – 170 2024. – 150 2025. – 150	Ugovorene vanjske stručne usluge	2	U TIJEKU (KONTINUIRANO)	MINTS objavilo je Javni natječaj za sufinanciranje projekata uređenja penjačke infrastrukture u ožujku 2024. Sveukupno je zaprimljeno 10 projektnih prijava. Nakon procesa evaluacije, odobreno je sufinanciranje jednom projektu. Ugovor je sklopljen u srpnju 2024. Projekt je realiziran. MINTS je u ožujku 2024. pokrenulo Poziv za dostavu ponude za nabavu usluge optimizacije programskog rješenja webGIS portala za vođenje baze prostornih podataka. Ugovor o nabavi usluge je sklopljen u travnju 2024. Pružatelj usluge je izvršio ugovorene obveze. MINTS je u rujnu 2024. pokrenulo Poziv na dostavu ponude za nabavu usluge pregleda, evaluacije i optimiranja EV6 - Dunavske biciklističke rute i EV 13 - Biciklističke rute željezne zavjese. Ugovor o nabavi usluge je sklopljen u listopadu 2024. Rok za realizaciju ugovorene usluge je svibanj 2025. Financijska sredstva u iznosu od 20 mil. EUR prebačena su na financijske instrumente.
			Objavljen otvoren poziv Podrška ulaganjima MSP-ova u razvoj održivog turizma	0		Hrvatska banka za obnovu i razvitak (HBOR) objavila je 14.11.2024 poziv "Kredite za održivi turizam". HBOR-u je 25.11.2024. isplaćena 1. tranša u iznosu 51.084.719,41 EUR. Do sada je zaprimljeno kreditnih zahtjeva u iznosu 125.183.797,00 EUR. Tijekom 2024. godine potpisano je 39 ugovora u sklopu poziva Jačanje održivosti te poticanje zelene i digitalne tranzicije poduzetnika u sektoru turizma - Grupa 1 Razvoj turističkih proizvoda prihvatljivih za okoliš, učinkovitost resursa te zelenu i digitalnu tranziciju. Planirana objava Javnog poziva Konkurentnost turističkog gospodarstva za 2024. godinu i dodjela sredstava korisnicima potpore provedeni su u cijelosti. Konačno izvješće o završetku cjelokupnog projekta, odnosno odobrenih projektnih
			Financijski instrument - podrška ulaganjima poduzeća u sektorima turizma i ugostiteljstva te sporta koja rezultiraju povećanjem produktivnosti, novih radnih mjesta i usvajanjima principa zelene i digitalne tranzicije s posebnim naglaskom na područja obuhvaćena S3 te na područja koja zaostaju u razvoju	0		
			Donesene odluke o financiranju (Investicija 2 NPOO Grupa 1)	39		
			Objavljen Javni poziv za program potpora male vrijednosti Konkurentnost	317		

				turističkog gospodarstva			aktivnosti korisnici potpore moraju dostaviti do 30. lipnja 2025. godine.
Posebni cilj 2. Repozicioniranje Hrvatske kao cjelogodišnje autentične destinacije održivog turizma	2.1. Stvoriti preduvjete za repozicioniranje hrvatskog turizma na stranim tržištima (I)	2025. (HTZ)	3. Broj provedenih aktivnosti i inicijativa SMOPHT-a 2023. – 0 2024. – 5 2025. – 4	Ugovor o sufinanciranju turističke promidžbe i posebnih projekata RH sklopljen između Ministarstva turizma i sporta i Hrvatske turističke zajednice	5	U TIJEKU (DJELOMIČNO PROVEDENO)	Repozicioniranje i turistička promidžba Hrvatske kao cjelogodišnje autentične destinacije održivog turizma predstavlja doprinos održivosti u najširem kontekstu, dakle kako okolišnom, tako i društvenom i ekonomskom aspektu. Kako bi se ostvarili preduvjeti za ostvarenje navedenih ciljeva Ministarstvo turizma i sporta partnerski surađuje s Hrvatskom turističkom zajednicom, nositeljem provedbenih aktivnosti te temeljem Ugovora sufinancira turističku promidžbu Republike Hrvatske za svaku tekuću godinu, a sve sukladno Godišnjem programu rada i financijskom planu HTZ-a. Ugovorom je definirano ulaganje sredstava državnog proračuna u: Globalni PR, Opće oglašavanje i tržišne aktivnosti, Online oglašavanje i komunikacija na društvenim mrežama, Produkcija sadržaja za promociju brenda Hrvatska, Posebne marketinške aktivnosti i Označavanje kvalitete eno gastro ponude.
	2.2. Promocija hrvatske turističke ponude na emitivnim tržištima i na domaćem tržištu (I)	2025. (HTZ)	4. Broj provedenih marketinških aktivnosti 2023. – 30 2024. – 35 2025. – 35	Ugovor o sufinanciranju turističke promidžbe i posebnih projekata RH sklopljen između Ministarstva turizma i sporta i Hrvatske turističke zajednice	35	U TIJEKU (KONTINUIRANO)	Repozicioniranje i turistička promidžba Hrvatske kao cjelogodišnje autentične destinacije održivog turizma predstavlja doprinos održivosti u najširem kontekstu, dakle kako okolišnom, tako i društvenom i ekonomskom aspektu. Kako bi se ostvarili preduvjeti za ostvarenje navedenih ciljeva Ministarstvo turizma i sporta partnerski surađuje s Hrvatskom turističkom zajednicom, nositeljem provedbenih aktivnosti te temeljem Ugovora sufinancira turističku promidžbu Republike Hrvatske za svaku tekuću godinu, a sve sukladno Godišnjem programu rada i financijskom planu HTZ-a. Ugovorom je definirano ulaganje sredstava državnog proračuna u: Globalni PR, Opće oglašavanje i tržišne aktivnosti, Online oglašavanje i komunikacija na društvenim mrežama, Produkcija sadržaja za promociju brenda Hrvatska, Posebne marketinške aktivnosti i Označavanje kvalitete eno gastro ponude.
Posebni cilj 3. Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor	3.1. Poticati smanjenje pritiska iz turizma na sastavnice okoliša i prirodu (I)	2025. (MINTS)	5. Broj certifikata eko-označavanja i sustava upravljanja okolišem s neovisnim ocjenjivanjem (npr. EU Ecolabel, ISO, EMAS ili ekvivalenti)	Završetak projekata financiranih kroz NPOO -Investicija 1 i 2	0 0 0	U TIJEKU (KONTINUIRANO)	Odabrani projekti iz NPOO-a su u tijeku, po završetku će se znati broj implementiranih certifikata i implemeniranih praksi

			2023. - 2 2024. - 2 2025. - 10 6. Broj objekata koji su u skladu s EU hijerarhijom otpada implementirali prakse smanjenje otpada (naglasak na otpad od hrane i plastike) 2023. - 5 2024. - 8 2025. - 10 7. Broj provedenih tematskih i integriranih radionica te konferencija 2023. - 5 2024. - 5 2025. - 5				
	3.2. Unaprijediti sustavno i održivo planiranje razvojem turizma utemeljeno na prihvatnom kapacitetu destinacije (I)	2025. (MINTS i/ili JL(R)S, Sustav TZ)	8. Izrađena metodologija studije prihvatnog kapaciteta 2024. -1 9. Broj izrađenih studija prihvatnog kapaciteta 2023. - 0 2024. - 0 2025. - 7	Osnivanje Radne skupine	1 0	U TIJEKU (DJELOMIČNO PROVEDENO)	Pravilnik o metodologiji izračuna prihvatnog kapaciteta (NN112/24). Provedba i troškovi su u nadležnosti Turističkih zajednica.
Posebni cilj 4. Smanjenje negativnog međuodnosa turizma i klime	4.1. Poticati smanjivanje emisija stakleničkih plinova iz turizma (I)	2025. (MINTS)	10. Broj sufinanciranih projekata s mjerom dekarbonizacije javne turističke infrastrukture. 2023. - 0	Sporazum o međusobnoj suradnji u okviru projekta poticanja razvoja održivog razvoja turizma "Hrvatska prirodno tvoja - Croatia naturally yours"	107 1836	U TIJEKU (KONTINUIRANO)	Hrvatska turistička zajednica je s Ministarstvom turizma i sporta sklopila Sporazum o međusobnoj suradnji u okviru Projekta poticanja razvoja održivog razvoja turizma „Hrvatska prirodno tvoja – Croatia naturally yours“. Nastavno na sklopljeni Sporazum, a u suradnji s Ministarstvom turizma i sporta Republike Hrvatske i sustavom turističkim zajednica, provodile su se aktivnosti sadnje dodatnih sadnica stabala u destinacijama za kompenzaciju emisija automobilskih

			2024. - 0 2025. - 20 11. Broj dodatnih stabala zasađenih u šumskim, urbanim i periurbanim područjima 2023. - 1000 2024. - 1000 2025. - 1000				turističkih posjeta Republici Hrvatskoj. Putem natječaja za sadnju dodatnih stabala uključilo se 107 turističkih zajednica za sadnju ukupno 1836 stabala u 2024. godini.
	4.2. Jačati otpornost turizma na posljedice klimatskih promjena (I)	2025. (MINTS)	12. Broj provedenih edukacija u svrhu jačanja svijesti dionika u turizmu o prilagodbi klimatskim promjenama 2023. - 5 2024. - 5 2025. - 5 13. Broj globalnih, EU i nacionalnih projekata i inicijativa vezanih uz prilagodbu turizma klimatskim promjenama u kojima sudjeluje MINTS 2023. - 2 2024. - 2 2025. - 2	Pripremljena provedba radionica Objavljeni javni pozivi	5 2	U TIJEKU (KONTINUIRANO)	Održano 5 radionica na sljedećim mjestima: Varaždin, Ilok, Omiš, Otočac, Zagreb. WHO Coalition of Partners on Health and Tourism, pridruženi partner na projektu NaTour4CChange (Interreg Euro-Med), partner u projektu Smanji otpad od hrane s Fondom za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost, pridruženi partner na projektu Posidonia for Life.
Posebni cilj 5. Jačanje ljudskih potencijala u turizmu	5.1. Poticati i promovirati zanimanja u sektoru turizma i ugostiteljstva (I)	2025. (MINTS)	14. Broj dodijeljenih stipendija (MINTS i poduzetnici) 2023. - 120 2024. - 140 2025. - 160	Pripremljena i objavljena tri programa za unapređenje kvalitete ljudskih potencijala i jačanja pristupačnosti	279 220	PROVEDENO	U 2024. godini objavljen je JP ""STIPENDIJE"" prijavila su se 54 partnera s 279 novih stipendista. U 2024. godini je objavljen Javni poziv srednjim strukovnim, umjetničkim i mješovitim školama za promociju i jačanje kompetencija strukovnih i umjetničkih zanimanja za turizam -

			15. Broj učenika koji su sudjelovali u aktivnostima promocije zanimanja u turizmu (MINTS) 2023. - 100 2024. - 100 2025. - 160	hrvatskog turizma jednom godišnje			Promocija zanimanja u 2024. i dodijeljena su sredstva za 26 škola.
	5.2. Usklađivati kompetencije ljudskih potencijala sa zahtjevima radnih mjesta i tržišta rada u turizmu (R)	2025. (MINTS)	16. Broj izrađenih i provedenih obrazovnih programa u sektoru turizma i ugostiteljstva (10) 2023. - 0 2024. - 10 2025. - 0 17. Broj učenika i polaznika educiranih kroz obrazovne programe u sektoru turizma i ugostiteljstva (1400 - 2400 kroz RCK, 1000 kroz NPOO) 2023. - 2000 2024. - 0 2025. - 1000	Ugovaranje vanjskih stručnjaka	10 0	U TIJEKU (DJELOMIČNO PROVEDENO)	Isporučevine (10 obrazovnih programa) isporučene su u prosincu 2024. godine. Početak izobrazbe je planiran u veljači 2025. godine, dok je krajnji rok za izvršenje 31.12.2025.
Posebni cilj 6. Unaprjeđenje strukture i kvalitete smještajnih kapaciteta	6.1. Unaprijediti okvir za pružanje usluga u turizmu (R)	2024. (MINTS)	18. Izrađen Pravilnik o kategorizaciji. Implementacija Pravilnika. Praćenje stanja: trendovi kretanja prosječne zauzetosti smještajnih kapaciteta, razina efikasnosti	1. Izrada novog Pravilnika o razvrstavanju, kategorizaciji i posebnim standardima ugostiteljskih objekata iz skupine Hoteli 2. Osnivanje radnih skupina za izradu Pravilnika za smještajne objekte	0	U TIJEKU	U 2024. godini nije donesen novi Pravilnik o razvrstavanju, kategorizaciji i posebnim standardima ugostiteljskih objekata iz skupine Hoteli. Isti će se donijeti po stupanju na snagu novog Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti čije je upućivanje u proceduru Vlade Republike Hrvatske Planom zakonodavnih aktivnosti Vlade RH za 2025. predviđeno u IV. kvartalu 2025. godine.

			komercijalizacije kapaciteta, tržišno pozicioniranje s obzirom na nivo kvalitete proizvoda te razina aktivnosti ekonomskog prometa.				
	6.2. Poticati ulaganja u smještaj visoke kvalitete (I)	2025. (MINTS)	19. Broj ugovorenih projekata 2023. – 30 2024. – 50 2025. – 50	Donesene odluke o financiranju (Investicija 2 NPOO - Grupa 2)	1	U TIJEKU (KONTINUIRANO)	U siječnju 2024. godine potpisan je 1 ugovor u sklopu poziva Jačanje održivosti te poticanje zelene i digitalne tranzicije poduzetnika u sektoru turizma - Grupa 2 - Zelena i digitalna tranzicija malih iznajmljivača te njihova transformacija u poduzetnike u turizmu i ugostiteljstvu. Nadalje interes za provedbu mjere je bio manji od inicijalno iskazanog kroz upitnike o interesu za sudjelovanjem te su sredstva alocirana unutar ostalih mjera koje uključuju NPOO.
Posebni cilj 7. Osiguranje poticajnog poslovnog okruženja	7.1. Smanjiti administrativno opterećenje dionika u turizmu (I)	2025. (MINTS)	20. Nadograđen IT alat za upravne i neupravne postupke 2023. – 0 2024. – 0 2025. – 1	Izrada tehničkih specifikacija; Ugovoranje usluga razvoja e-usluga	0	U TIJEKU	U izvještajnom razdoblju proveden je postupak javne nabave. Kompleksnost provedbe postupka nabave prolongirao je sklapanje ugovora s vanjskim pružateljem usluge poslovne analize, izrade funkcionalnih i tehničkih specifikacija te nadzora i kontrole kvalitete što je utjecalo na ispunjenje ključnih točki ostvarenja. Provedba ugovora teče sukladno ugovorenoj dinamici, a isporuka tehničkih specifikacija očekuje se u drugom kvartalu 2025. godine. Isporučena tehnička specifikacija koristit će se za ugovoranje razvoja e-usluga.
	7.2. Stvoriti učinkoviti okvir s ciljem unaprjeđenja poslovnog okruženja (I)	2025. (MINTS)	21. Broj korisnika 2023. – 0 2024. – 20 2025. – 30	Izrađen sektorski program poticaja	14	U TIJEKU (DJELOMIČNO PROVEDENO)	Donošenje sektorskog programa odvijalo se u skladu s planiranim, stupanjem na snagu Uredbe o poticanju ulaganja u sektoru turizma (11. travnja 2024. godine). Broj prijavljenih korisnika do kraja 2024. godine je ukupno 14.
Posebni cilj 8. Razvoj inovacija i digitalne transformacije turizma	8.1. Poticati inovacije (I)	2025. (MINTS)	22. Broj podržanih poduzeća 2023. – 10 2024. – 0 2025. – 0	Donesene odluke o financiranju (Investicija 2, grupa 3 NPOO)	15	U TIJEKU	Tijekom 2024. godine potpisano je 15 ugovora u sklopu poziva Jačanje održivosti te poticanje zelene i digitalne tranzicije poduzetnika u sektoru turizma - Grupa 3 - Poticanje razvoja proizvoda i usluga te poslovnih modela u ekosustavima u lancu vrijednosti turizma koje doprinose zelenoj i digitalnoj tranziciji i rješavanju ključnih izazova u sektoru turizma
	8.2. Razviti IT sustave i napredne e-usluge i alate za upravljanje	2025. (MINTS)	23. Broj uspostavljenih IT alata 2023. – 0 2024. – 0	Izrada tehničkih specifikacija; Ugovoranje usluga razvoja e-usluga	0	U TIJEKU	U izvještajnom razdoblju proveden je postupak javne nabave. Kompleksnost provedbe postupka nabave prolongirao je sklapanje ugovora s vanjskim pružateljem usluge poslovne analize, izrade funkcionalnih i tehničkih specifikacija te nadzora i kontrole kvalitete što je utjecalo na ispunjenje

	destinacijom i turističkim tokovima (I)		2025. – 2				ključnih točki ostvarenja. Provedba ugovora teče sukladno ugovorenoj dinamici, a isporuka tehničkih specifikacija očekuje se u narednom kvartalu. Isporučena tehnička specifikacija koristit će se za ugovaranje razvoja e-usluga.
Posebni cilj 9. Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma	9.1. Stvoriti preduvjete za upravljanje razvojem turizmu u smjeru održivosti (R)	2024. (MINTS)	24. Donesen Zakon o turizmu. Izrađena analiza propisa (ili broj propisa obuhvaćenih analizom).	Plan zakonodavnih aktivnosti za 2023. Osnivanje Radne skupine za izradu nacрта prijedloga Zakona o turizmu	1	PROVEDENO	Donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti (NN 152/24) te je usklađen s odredbama Zakona o turizmu.
	9.2. Uspostaviti sustav satelitskih računa održivog turizma (I)	2025. (MINTS)	25. Uspostavljen sustav satelitskih računa održivog turizma 2023. - 0 2024. - 0 2025: 1 sustav satelitskih računa održivog turizma	Uspostavljen metodološki okvir sustava satelitskih računa održivog turizma	0	PROVEDENO	Postignuta je ključna točka ostvarenja "Uspostavljen metodološki okvir sustava satelitskih računa održivog turizma" (Element 2), a cijeli sustav TSSA –a bit će uspostavljen u 2026. prema NPOO-u.
	9.3. Stvoriti preduvjete za učinkovito prikupljanje podataka (I)	2025. (MINTS)	26. Uspostavljen IT alat 2023. - 0 2024. - 0 2025. - 1	Izrada tehničkih specifikacija; Ugovoranje usluga razvoja e-usluga	0	U TIJEKU	U izvještajnom razdoblju proveden je postupak javne nabave. Kompleksnost provedbe postupka nabave prolongirao je sklapanje ugovora s vanjskim pružateljem usluge poslovne analize, izrade funkcionalnih i tehničkih specifikacija te nadzora i kontrole kvalitete što je utjecalo na ispunjenje ključnih točki ostvarenja. Provedba ugovora teče sukladno ugovorenoj dinamici, a isporuka tehničkih specifikacija očekuje se u narednom kvartalu. Isporučena tehnička specifikacija koristit će se za ugovaranje razvoja e-usluga.
Posebni cilj 10. Odgovoriti na trendove u razvoju turističkih destinacija	10.1. Razvijati pametne destinacije koje se temelje na inovativnosti, pristupačnosti i održivosti (I)	2025. (MINTS)	27. Broj pametnih destinacija kod kojih je realiziran pristup temeljen na tehnologiji, inovativnosti, pristupačnosti i održivosti 2023. - 0 2024. - 0 2025. – 2	Potpisan Sporazum o partnerstvu za EUSAIR	0	ODUSTAJE SE	U okviru provedbe projekta EUSAIR Facility Point mjeru nije moguće provesti jer za istu nisu planirana sredstava u projektnom proračunu niti je planirana u projektnoj Prijavnici.
	10.2. Očuvati percepciju Hrvatske kao sigurne destinacije (I)	2025. (MINTS)	28. Broj sufinanciranih dodatnih timova medicinske pomoći	Pripremljeni i objavljeni pozivi dodjele sredstava jednom godišnje	42 1 1	U TIJEKU (KONTINUIRANO)	Temeljem Odluke o sufinanciranju dodatnih timova medicinske pomoći sklopljeni su ugovori sa 7 županija. Sredstva su isplaćena u cijelosti.

			2023. - 20 2024. - 20 2025. - 20.				Sklopljen Ugovor o izravnoj dodjeli o sufinanciranju aktivnosti Programa unapređenja sigurnosti i zaštite i spašavanja turista na prostorima izvan gradova i javnih prometnica za 2024.
			29. Broj ugovora s HGSS-om 2023. - 1 2024. - 1 2025. - 1.				Potpisan Sporazum o sufinanciranju projekta ""Sigurna turistička destinacija"" s MUP-om.
			30. Broj odluka o dodjeli sredstava za povećanje sigurnosti boravka turista u destinaciji: 2023. - 1 2024. - 1 2025. - 1.				

Izvor: Akcijski plan za provedbu Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine, do 2025. godine (Tablični predložak)

*Izvor: Godišnje izvješće o provedbi Provedbenog programa Ministarstva turizma i sporta 2021.-2024., za 2024. godinu.

**Izvor: podaci Naručitelja.

9.6. Prikaz utrošenosti sredstava u provedbi mjera i posebnih ciljeva Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine - u 2024. godini

Tablica 6. Prikaz utrošenosti sredstava u provedbi mjera i posebnih ciljeva Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine - u 2024. godini

POSEBNI CILJEVI	MJERE	UKUPAN PROCIJENJENI TROŠAK PROVEDBE MJERE (EUR) (Akcijski plan 2023.- 2025.) (EUR)	IZNOS UTROŠENIH PRORAČUNSKIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU MJERA 2024. (EUR)*	IZNOS SREDSTAVA UTROŠENIH ZA PROVEDBU POSEBNOG CILJA (2024.) EUR*
Posebni cilj 1. Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa	1.1. Poticati razvoj turističkih proizvoda više dodane vrijednosti kroz ulaganja u javnu turističku infrastrukturu s naglaskom na razvoj posebnih oblika turizma (I)	144.989.855,10	197.287.420,05	385.843.159,13
	1.2. Podrška ulaganjima poduzetnika za razvoj održivog turizma (I)	130.417.051,57	188.555.739,08	
Posebni cilj 2. Repozicioniranje Hrvatske kao cjelogodišnje autentične destinacije održivog turizma	2.1. Stvoriti preduvjete za repozicioniranje hrvatskog turizma na stranim tržištima (I)	114.431.178,00	4.000.000,00	7.325.432,23
	2.2. Promocija hrvatske turističke ponude na emitivnim tržištima i na domaćem tržištu (I)	80.005.201,00	3.325.432,23	
Posebni cilj 3. Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor	3.1. Poticati smanjenje pritiska iz turizma na sastavnice okoliša i prirodu (I)	149.313,00	0,00	0,00
	3.2. Unaprijediti sustavno i održivo planiranje razvojem turizma utemeljeno na prihvatnom kapacitetu destinacije (I)	199.086,00	0,00	
Posebni cilj 4. Smanjenje negativnog međudnosa turizma i klime	4.1. Poticati smanjivanje emisija stakleničkih plinova iz turizma (I)	1.280.319,00	95.093,41	121.253,01
	4.2. Jačati otpornost turizma na posljedice klimatskih promjena (I)	248.856,00	26.159,60	
Posebni cilj 5. Jačanje ljudskih potencijala u turizmu	5.1. Poticati i promovirati zanimanja u sektoru turizma i ugostiteljstva (I)	3.296.835,00	729.066,02	729.066,02
	5.2. Usklađivati kompetencije ljudskih potencijala sa zahtjevima radnih mjesta i tržišta rada u turizmu (R)	25.319.109,00	0	

Posebni cilj 6. Unaprjeđenje strukture i kvalitete smještajnih kapaciteta	6.1. Unaprijediti okvir za pružanje usluga u turizmu (R)	N/P	N/P	185.800,00
	6.2. Poticati ulaganja u smještaj visoke kvalitete (I)	10.623.516,92	185.800,00	
Posebni cilj 7. Osiguranje poticajnog poslovnog okruženja	7.1. Smanjiti administrativno opterećenje dionika u turizmu (I)	1.317.937,25	N/P	N/P
	7.2. Stvoriti učinkoviti okvir s ciljem unaprjeđenja poslovnog okruženja (I)	N/P	N/P	
Posebni cilj 8. Razvoj inovacija i digitalne transformacije turizma	8.1. Poticati inovacije (I)	23.890.105,51	23.355.833,99	23.355.833,99
	8.2. Razviti IT sustave i napredne e-usluge i alate za upravljanje destinacijom i turističkim tokovima (I)	2.635.874,50	N/P	
Posebni cilj 9. Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma	9.1. Stvoriti preduvjete za upravljanje razvojem turizmu u smjeru održivosti (R)	N/P	N/P	338.440,70
	9.2. Uspostaviti sustav satelitskih računa održivog turizma (I)	597.253,00	338.440,70	
	9.3. Stvoriti preduvjete za učinkovito prikupljanje podataka (I)	1.317.937,25	N/P	
Posebni cilj 10. Odgovoriti na trendove u razvoju turističkih destinacija	10.1. Razvijati pametne destinacije koje se temelje na inovativnosti, pristupačnosti i održivosti (I)	498.345,00	N/P	720.000,00
	10.2. Očuvati percepciju Hrvatske kao sigurne destinacije (I)	1.315.282,00	720.000,00	
UKUPNO		542.533.055,10	418.618.985,08	418.618.985,08 (77,16%)

Izvor: Akcijski plan za provedbu Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine, do 2025. godine (Tablični predložak).

*Izvor: Godišnje izvješće o provedbi Provedbenog programa Ministarstva turizma i sporta 2021.-2024., za 2024. godinu.

9.7. Pregled ostvarenja posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine i doprinosa ostvarenju razvojnih potreba – u 2024. godini

Tablica 7. Pregled ostvarenja posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine i doprinosa ostvarenju razvojnih potreba – u 2024. godini

POSEBNI CILJ	POKAZATELJ ISHODA	Početna vrijednost 2019. (NP)	Ciljana vrijednost 2027. (NP)	Nova metodologija izračuna*		OSTVARENA VRIJEDNOST (2024.)	DOPRINOS OSTVARENJU RAZVOJNIH POTREBA
				Početna vrijednost pokazatelja ishoda (2019.)	Ciljna vrijednost pokazatelja ishoda (2027.)		
Posebni cilj 1.: Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa	Ol.02.8.64 Udio noćenja izvan razdoblja od 1. 6. do 30. 9.	16%	26%			19% (2024.)	Ublažiti sezonalnost; Osigurati ravnomjerniji regionalni turistički razvoj; Unaprijediti prometnu povezanost
	Ol.02.8.65 Udio noćenja izvan Jadranske Hrvatske	5,4%	9%			5,60% (2024.)	
	Ol.02.8.66 Udio JLS u I i II kategoriji indeksa turističke razvijenosti (ITR)	27%	35%	18,5% (2019.)	24%	19,40% (2023.)	
Posebni cilj 2.: Repozicioniranje Hrvatske kao cjelogodišnje autentične destinacije održivog turizma	Ol.02.8.53 Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – Održivost putovanja i turizma	57	≤50	104 (2019.)	≤ 91	103 (2024.)	Horizontalni cilj – doprinosi ostvarenju svih razvojnih potreba
Posebni cilj 3.: Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor	Ol.02.8.61 Udio potrošnje vode turista u ukupnoj potrošnji vode na razini Republike Hrvatske (DZS prema Eurostat metodi)	6,4%	6,3%			6,1% (2023.)	Smanjiti opterećenja iz turizma na prostor i okoliš; Smanjiti međusobni negativan utjecaj turizma i klimatskih promjena
	Ol.02.8.54 Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – Pritisak i utjecaj potražnje <i>(Nova metodologija izračuna – novo ime: Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – Održivost potražnje)</i>	117	<100	118 (2019.)	< 101	116 (2024.)	
Posebni cilj 4.: Smanjenje negativnog međuodnosa turizma i klime	Ol.02.8.59 Intenzitet stakleničkih plinova prouzročen turizmom (indeks)	89,55	70,00	70,24 (2021.)	55	71,66 (2023.)	Smanjiti opterećenja iz turizma na prostor i okoliš; Smanjiti međusobni

	Ol.02.8.60 Energetska intenzivnost u turizmu (indeks)	57,16	55,00	79,88 (2021.)	76,54	79,88 (2022.)	negativan utjecaj turizma i klimatskih promjena
Posebni cilj 5.: Jačanje ljudskih potencijala u turizmu	Ol.02.8.55 Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – Ljudski resursi i tržište rada	73	≤60	52 (2019.)	≤ 42	53 (2024.)	Jačati lanac vrijednosti i kreirati ponude visoke dodane vrijednosti; Osigurati kvalitetna i održiva radna mjesta; Osigurati kvalitetne ljudske potencijale u turizmu
Posebni cilj 6.: Unaprjeđenje strukture i kvalitete smještajnih kapaciteta	Ol.02.8.62 Udio hotela i sličnog smještaja u ukupnim smještajnim kapacitetima (postelje)	13%	17%			14,6% (2024.)	Jačati lanac vrijednosti i kreirati ponude visoke dodane vrijednosti; Unaprijediti strukturu i kvalitetu smještajnih kapaciteta
	Ol.02.8.63 Udio hotela s četiri i pet zvjezdica u ukupnim hotelskim kapacitetima (objekti)	51%	65%			57% (2024.)	
Posebni cilj 7.: Osiguranje poticajnog poslovnog okruženja	Ol.02.8.56 Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – Poslovno okruženje	108	≤ 80	71 (2019.)	≤ 53	56 (2024.)	Jačati lanac vrijednosti i kreirati ponude visoke dodane vrijednosti; Osigurati kvalitetna i održiva radna mjesta; Osigurati kvalitetne ljudske potencijale u turizmu; Osigurati poticajno poslovno i investicijsko okruženje
Posebni cilj 8.: Razvoj inovacija i digitalne transformacije turizma	Ol.02.8.57 Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – ICT readiness	5,3	5,7			5,67 (2024.)	Osigurati inovativnu i digitalnu transformaciju turizma
Posebni cilj 9.: Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma	Ol.02.8.58 Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – Politike i uvjeti djelovanja	39	≤35	77 (2019.)	≤69	80 (2024.)	Osigurati ravnomjerniji regionalni turistički razvoj; Unaprijediti model upravljanja razvojem održivog turizma; Uključivati lokalne zajednice u procese odlučivanja; Razviti sustav prikupljanja podataka i planiranja

Posebni cilj 10.: Odgovoriti na trendove u razvoju turističkih destinacija	Ol.02.8.67 Broj uključenih gradova (destinacija) u <i>Smart cities marketplaces</i>	2	20			2 (2024.)	Unaprijediti prometnu povezanost; Očuvati i unaprijediti poziciju Hrvatske kao sigurne destinacije
---	---	---	----	--	--	-----------	--

Izvor: Godišnje izvješće o provedbi Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine za 2024. godinu

*Podaci Naručitelja.

9.8. Pregled statusa provedbe i ostvarenja mjera Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine – u 2025. godini (status provedbe na dan 31.10.2025.)

Tablica 8. Pregled statusa provedbe i ostvarenja mjera Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine – u 2025. godini (status provedbe na dan 31.10.2025.)

POSEBNI CILJEVI	MJERE	STATUS PROVEDBE MJERE 2025. (status na dan 31.10.2025.)
Posebni cilj 1. Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa	1.1. Poticati razvoj turističkih proizvoda više dodane vrijednosti kroz ulaganja u javnu turističku infrastrukturu s naglaskom na razvoj posebnih oblika turizma (I)	U TIJEKU (KONTINUIRANO)
	1.2. Podrška ulaganjima poduzetnika za razvoj održivog turizma (I)	U TIJEKU (KONTINUIRANO)
Posebni cilj 2. Repozicioniranje Hrvatske kao cjelogodišnje autentične destinacije održivog turizma	2.1. Stvoriti preduvjete za repozicioniranje hrvatskog turizma na stranim tržištima (I)	U TIJEKU (DJELOMIČNO PROVEDENO)
	2.2. Promocija hrvatske turističke ponude na emitivnim tržištima i na domaćem tržištu (I)	U TIJEKU (KONTINUIRANO)
Posebni cilj 3. Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor	3.1. Poticati smanjenje pritisaka iz turizma na sastavnice okoliša i prirodu (I)	U TIJEKU (KONTINUIRANO)
	3.2. Unaprijediti sustavno i održivo planiranje razvojem turizma utemeljeno na prihvatnom kapacitetu destinacije (I)	U TIJEKU (DJELOMIČNO PROVEDENO)
Posebni cilj 4. Smanjenje negativnog međuodnosa turizma i klime	4.1. Poticati smanjivanje emisija stakleničkih plinova iz turizma (I)	U TIJEKU (KONTINUIRANO)
	4.2. Jačati otpornost turizma na posljedice klimatskih promjena (I)	U TIJEKU (KONTINUIRANO)
Posebni cilj 5. Jačanje ljudskih potencijala u turizmu	5.1. Poticati i promovirati zanimanja u sektoru turizma i ugostiteljstva (I)	PROVEDENO
	5.2. Usklađivati kompetencije ljudskih potencijala sa zahtjevima radnih mjesta i tržišta rada u turizmu (R)	U TIJEKU (DJELOMIČNO PROVEDENO)
Posebni cilj 6. Unaprjeđenje strukture i kvalitete smještajnih kapaciteta	6.1. Unaprijediti okvir za pružanje usluga u turizmu (R)	U TIJEKU
	6.2. Poticati ulaganja u smještaj visoke kvalitete (I)	U TIJEKU (KONTINUIRANO)
Posebni cilj 7. Osiguranje poticajnog poslovnog okruženja	7.1. Smanjiti administrativno opterećenje dionika u turizmu (I)	U TIJEKU
	7.2. Stvoriti učinkoviti okvir s ciljem unaprjeđenja poslovnog okruženja (I)	U TIJEKU (DJELOMIČNO PROVEDENO)
Posebni cilj 8. Razvoj inovacija i digitalne transformacije turizma	8.1. Poticati inovacije (I)	U TIJEKU
	8.2. Razviti IT sustave i napredne e-usluge i alate za upravljanje destinacijom i turističkim tokovima (I)	U TIJEKU
Posebni cilj 9. Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma	9.1. Stvoriti preduvjete za upravljanje razvojem turizmu u smjeru održivosti (R)	PROVEDENO
	9.2. Uspostaviti sustav satelitskih računa održivog turizma (I)	PROVEDENO
	9.3. Stvoriti preduvjete za učinkovito prikupljanje podataka (I)	U TIJEKU
Posebni cilj 10. Odgovoriti na trendove u razvoju turističkih destinacija	10.1. Razvijati pametne destinacije koje se temelje na inovativnosti, pristupačnosti i održivosti (I)	ODUSTAJE SE
	10.2. Očuvati percepciju Hrvatske kao sigurne destinacije (I)	U TIJEKU (KONTINUIRANO)

Izvor: Godišnje izvješće o provedbi Provedbenog programa Ministarstva turizma i sporta 2021.-2024., za 2024. godinu.; podaci Naručitelja.

9.9. Pregled statusa provedbe posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda Nacionalnog plana u 2024. godini

- **Posebni cilj 1.: Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa:**
 - *Pokazatelj ishoda: Ol.02.8.64 Udio noćenja izvan razdoblja od 1.6. do 30.9.*
 - Početna vrijednost (2019.): 16%
 - Ciljna vrijednost (2027.): 26%
 - Ostvarena vrijednost (2024.): 19%
 - *Pokazatelj ishoda: Ol.02.8.65 Udio noćenja izvan Jadranske Hrvatske*
 - Početna vrijednost (2019.): 5,4%
 - Ciljna vrijednost (2027.): 9%
 - Ostvarena vrijednost (2024.): 5,60%
 - *Pokazatelj ishoda: Ol.02.8.66 Udio JLS u I i II kategoriji indeksa turističke razvijenosti (ITR)*
 - Početna vrijednost (2019.): 18,5%
 - Ciljna vrijednost (2027.): 24%
 - Ostvarena vrijednost (2023.): 19,40%

Sva tri pokazatelja ishoda - *Ol.02.8.64 Udio noćenja izvan razdoblja od 1.6. do 30.9.*, *Ol.02.8.65 Udio noćenja izvan Jadranske Hrvatske* i *Ol.02.8.66 Udio JLS u I i II kategoriji indeksa turističke razvijenosti (ITR)* - ostvarila su napredak u 2024. godini u odnosu na početne vrijednosti utvrđene Nacionalnim planom.

Napretku u zabilježenim ishodima doprinijele su mnoge aktivnosti Ministarstva. Konkretno, u 2023. i 2024. godini najizraženiji rast turističkog prometa Hrvatska je napravila u predsezoni i postsezoni. Tako je u predsezoni 2024., odnosno od 1. siječnja do 31. svibnja ostvareno 11% više dolazaka i 12,5% više noćenja dok je od 1. listopada do 31. prosinca ostvareno 10,3% više dolazaka i 9,7% više noćenja. Na kontinentu je u 2024. godini ostvareno preko 2,7 milijuna noćenja, što predstavlja rast od 5%. U prvoj polovici 2024. godine, prema podacima HNB-a, prihodi stranih turista iznosili su 4 milijarde i 130,5 milijuna EUR što predstavlja rast od 7,5% u odnosu na isto razdoblje 2023. godine, odnosno prihodovano je 288,3 milijuna EUR više. Također, u četvrtom tromjesečju 2024. godine prihodi stranih turista iznosili su 1 milijardu i 798 milijuna EUR što predstavlja povećanje od 10,1% u odnosu na isto razdoblje 2023. godine, odnosno prihodovano je 164,6 milijuna EUR više.

Svi ovi pokazatelji jasna su potvrda da Hrvatska postaje cjelogodišnja i turistički uravnoteženija destinacija. Rezultat je to važnih reformskih procesa koji se provode te snažne financijske podrške Vlade Republike Hrvatske ulaganju u javni i privatni turistički sektor što predstavlja i temelj za nastavak uspješnosti i konkurentnosti hrvatskog turizma.

Jedan od načina kojima je omogućeno dodatno ulaganje bile su i izmjene Zakona o turističkoj pristojbi te Zakona o članarinama u turističkim zajednicama iz 2020. godine kojima se propisalo osnivanje Fonda za udružene turističke zajednice i Fonda za turistički nedovoljno razvijena područja i kontinent. Sa sredstvima koja su prikupljena u ta dva fonda od 2021. godine sufinancirani su projekti vrijedni gotovo 40 milijuna EUR. Vlada Republike Hrvatske je do 2030. godine osigurala ukupno 1,3 milijardi EUR, kroz NPOO, VFO, Kredite za održivi turizam te kroz državni proračun, za provedbu cjelokupne reforme i ostvarenje svih strateških ciljeva. Od toga je za razvoj turizma na kontinentu u razdoblju od 2016. do 2024. godine dodijeljeno ukupno više od

312 milijuna EUR. Ta sredstva usmjerena su kroz različite programe, uključujući Program Konkurentnost turističkog gospodarstva, kreditne programe, suradnju s HBOR-om te putem Nacionalnog plana oporavka i otpornosti, kroz koji je dodijeljen i najveći dio sredstava, više od 262 milijuna EUR, što predstavlja čak 75% potpore dodijeljene putem NPOO-a. Ova značajna ulaganja usmjerena su na diversifikaciju turističke ponude, povećanje konkurentnosti destinacija i jačanje lokalne ekonomije, čime su stvoreni preduvjeti za održivi razvoj i cjelogodišnji turizam u kontinentalnoj Hrvatskoj.

Dodatno, obje mjere u okviru ovog posebnog cilja su još u tijeku, odnosno u kontinuiranoj provedbi do kraja provedbe Nacionalnog plana: *Mjera 1.1. Poticati razvoj turističkih proizvoda više dodane vrijednosti kroz ulaganja u javnu turističku infrastrukturu s naglaskom na razvoj posebnih oblika turizma (I)*, te *Mjera 1.2. Podrška ulaganjima poduzetnika za razvoj održivog turizma (I)*.

- **Posebni cilj 2.: Repozicioniranje Hrvatske kao cjelogodišnje autentične destinacije održivog turizma**
 - *Pokazatelj ishoda: OI.02.8.53 Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – Održivost putovanja i turizma*
 - Početna vrijednost (2019.): 104
 - Ciljna vrijednost (2027.): ≤ 91
 - Ostvarena vrijednost (2024.): 103

Prema pokazatelju ishoda *OI.02.8.53 Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – Održivost putovanja i turizma* zabilježenom u 2024. godini, a u odnosu na početnu vrijednost utvrđenu Nacionalnim planom, ostvaren je napredak ka ostvarenju ciljne vrijednosti.

Također, obje mjere u okviru ovog posebnog cilja su još uvijek u tijeku – *Mjera 2.1. Stvoriti preduvjete za repozicioniranje hrvatskog turizma na stranim tržištima (I)* je djelomično provedena, dok je *Mjera 2.2. Promocija hrvatske turističke ponude na emitivnim tržištima i na domaćem tržištu (I)* u tijeku i u kontinuiranoj provedbi do kraja 2027. godine.

Ministarstvo kontinuirano provodi aktivnosti u smjeru ostvarenja repozicioniranja Hrvatske kao cjelogodišnje autentične destinacije održivog turizma, a konačni ishodi tih aktivnosti bit će vidljivi nakon završetka provedbe Nacionalnog plana.

Naime, Hrvatska se na emitivnim tržištima ističe kao sigurna, održiva i autentična destinacija, a to potvrđuje i istraživanje Europske putničke komisije (ETC) za razdoblje listopad 2024. – ožujak 2025., koje pokazuje kako je Hrvatska u TOP 10 omiljenih odredišta za putovanje Europljana. Eurostat je Hrvatsku proglasio zemljom s najmanjom stopom kriminala u Europskoj uniji, dok ju je portal World of Statistics ocijenio najsigurnijom zemljom za šetnju po noći. Navedena rangiranja rezultat su sustavne politike promocije koju provodi Hrvatska turistička zajednica u suradnji s Ministarstvom, putem marketinških i komunikacijskih kampanja, sudjelovanja na turističkim sajmovima te odlične suradnje s inozemnim i domaćim medijima.

Jednako tako, sve te aktivnosti rezultirale su povećanjem turističkog prometa, povećanjem prihoda od stranih turista, kao i činjenicom da je prema podacima Turističkog barometra UN Turizma, Republika Hrvatska u 2024. godini zauzela 25. mjesto po prihodima od međunarodnog turizma, dok je u prethodnoj godini zauzela 32. mjesto. Nadalje, kao osnovni alat za pozicioniranje na stranim tržištima u prvom polugodištu 2023. godine, završena je izrada Strateškog

marketinškog i operativnog plana hrvatskog turizma za razdoblje 2023. do 2027. godine, koji služi kao okvir za provođenje aktivnosti u iduće četiri godine definiranjem novih ciljeva i komunikacijske strategije. Za provođenje ove aktivnosti utrošeno je 214.274,00 EUR u 2023. godini i 89.784,00 EUR u 2024. godini. Marketinške aktivnosti kontinuirano su se provodile tijekom 2023. i 2024. godine te je svake godine Ministarstvo financiralo 35 marketinških aktivnosti godišnje. U 2024. godini utrošeno je 3.325.432,23 EUR.

▪ **Posebni cilj 3.: Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor**

- *Pokazatelj ishoda: Ol.02.8.61 Udio potrošnje vode turista u ukupnoj potrošnji vode na razini Republike Hrvatske (DZS prema Eurostat metodi)*
 - Početna vrijednost (2019.): 6,4%
 - Ciljna vrijednost (2027.): 6,3%
 - Ostvarena vrijednost (2023.): 6,1%
- *Pokazatelj ishoda: Ol.02.8.54 Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – Pritisak i utjecaj potražnje / Nova metodologija izračuna – novo ime: Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – Održivost potražnje*
 - Početna vrijednost (2019.): 118
 - Ciljna vrijednost (2027.): < 101
 - Ostvarena vrijednost (2024.): 116

Oba pokazatelja ishoda - *Ol.02.8.61 Udio potrošnje vode turista u ukupnoj potrošnji vode na razini Republike Hrvatske (DZS prema Eurostat metodi)* i *Ol.02.8.54 Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – Održivost potražnje* - ostvarila su napredak u 2023./2024. godini, u odnosu na početne i ciljne vrijednosti koje su zadane Nacionalnim planom.

Što se tiče pokazatelja ishoda udjela potrošnje vode turista u ukupnoj potrošnji vode na razini Republike Hrvatske, s obzirom na zadanu ciljnu vrijednost za 2027. godinu, a u odnosu na početnu vrijednost, u 2023. godini pokazatelj ishoda *Ol.02.8.61 Udio potrošnje vode turista u ukupnoj potrošnji vode na razini Republike Hrvatske (DZS prema Eurostat metodi)* je ostvaren i premašen, odnosno ostvaren je manji udio potrošnje vode turista u ukupnoj potrošnji vode na razini Republike Hrvatske u odnosu na udio koji je zadan za 2027. godinu.

Također, drugi pokazatelj ishoda *Ol.02.8.54 Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – Održivost potražnje*, s obzirom na zadanu ciljnu vrijednost za 2027. godinu, a u odnosu na početnu vrijednost, u 2024. godini je ostvario korak prema ostvarenju zadanog cilja.

Uz navedeno, obje mjere u okviru ovog posebnog cilja su u tijeku – *Mjera 3.1. Poticati smanjenje pritiska iz turizma na sastavnice okoliša i prirodu (I)* je u kontinuiranoj provedbi do 2027. godine, a *Mjera 3.2. Unaprijediti sustavno i održivo planiranje razvojem turizma utemeljeno na prihvatnom kapacitetu destinacije (I)* je djelomično provedena.

Naime, intenzivna turistička kretanja stvaraju negativan utjecaj turizma na sastavnice okoliša, prirodne resurse i prostor. U cilju poticanja sektora turizma na smanjenje negativnog utjecaja, Ministarstvo provodi temeljitu reformu upravljanja razvojem turizma, kojoj je jedan od glavnih ciljeva očuvanje okoliša i smanjenje negativnog utjecaja. Upravo s tim razlogom i sve investicije koje se potiču kroz javne pozive, a koji se odnose između ostalog na pozive iz Nacionalnog plana za oporavak i otpornost te Konkurentnost turističkog gospodarstva, za cilj imaju digitalnu i zelenu

tranizciju sektora. Smanjenje pritisaka iz turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor implementira se u poslovanje dionika u turizmu poticanjem okolišno prihvatljivih rješenja što će u konačnici rezultirati povećanjem produktivnosti u poslovanju. Potvrda okolišne izvrsnosti dokazuje se globalno, EU i nacionalno priznatim dobrovoljnim certifikatima te uvođenjem i provedbom sustava upravljanja okolišem s neovisnim ocjenjivanjem. Primjeri su International Organization for Standardization (ISO), EU Ecolabel, Eco Management and Audit Scheme (EMAS) ili ekvivalenti kojima dionici u turizmu dokazuju smanjenje svog utjecaja na okoliš i prirodne resurse.

Eko-certifikati dio su ugovorne obveze za 25 projekata financiranih u okviru NPOO-a za koje su ugovori o dodjeli bespovratnih sredstava sklopljeni tijekom 2024. godine. Ministarstvo je 2024. godine donijelo i Pravilnik o metodologiji izračuna prihvatnog kapaciteta (NN 112/24) propisan Zakonom o turizmu, a čiji izračun pokazuje koliko turista može primiti određena destinacija bez negativnih učinaka na lokalno stanovništvo, prostor, resurse kao i na zadovoljstvo turista. Kao takav utemeljena je podloga za izradu planova upravljanja destinacijom, odnosno omogućuje upravljanje daljnjim razvojem turizma na temelju načela održivosti, gdje je okolišna komponentna jedan od ključnih čimbenika. Na temelju toga, jedinice regionalne i lokalne samouprave mogu uvesti i takozvani turistički ekološki doprinos koji će se onda namjenski koristiti za smanjenje negativnih utjecaja turizma na okoliš, klimu i prostor.

Dodatno, implementiran je i koncept kružnog gospodarstva provedbom projekata usklađenih s EU hijerarhijom otpada u cilju smanjenja otpada u turističkim i ugostiteljskim objektima te kroz edukaciju i izradu priručnika „Smanji otpad od hrane - kuhaj za svoje goste“. Osiguravanje visokog stupnja razumijevanja nužnosti okolišno održivog turizma Ministarstvo provodi i održavanjem tematskih integriranih radionica za dionike u turističkom sektoru. Radionice su edukativnog karaktera i doprinose podizanju kompetencija dionika u turizmu o održivom razvoju kroz znanstvena i stručna predavanja te primjere dobre prakse karakteristične za područje destinacija.

S obzirom da su sve aktivnosti u tijeku provedbe, utjecaj na vrijednost pokazatelja bit će izraženiji u narednom razdoblju.

▪ **Posebni cilj 4.: Smanjenje negativnog međuodnosa turizma i klime**

- *Pokazatelj ishoda: Ol.02.8.59 Intenzitet stakleničkih plinova prouzročen turizmom (indeks)*
 - Početna vrijednost (2021.): 70,24
 - Ciljna vrijednost (2027.): 55
 - Ostvarena vrijednost (2023.): 71,66
- *Pokazatelj ishoda: Ol.02.8.60 Energetska intenzivnost u turizmu (indeks)*
 - Početna vrijednost (2021.): 79,88
 - Ciljna vrijednost (2027.): 76,54
 - Ostvarena vrijednost (2022.): 79,88

Napredak pokazatelja ishoda *Ol.02.8.59 Intenzitet stakleničkih plinova prouzročen turizmom (indeks)* i *Ol.02.8.60 Energetska intenzivnost u turizmu (indeks)* u 2024. godini nije evidentiran, budući da procjena u ovom području nije bila planirana za ovu godinu (procjenjuje se svake dvije godine).

Isto tako, obje mjere u okviru ovog posebnog cilja su u tijeku, odnosno u kontinuiranoj provedbi do 2027. godine – *Mjera 4.1. Poticati smanjivanje emisija stakleničkih plinova iz turizma (I) te Mjera 4.2. Jačati otpornost turizma na posljedice klimatskih promjena (I).*

Ministarstvo aktivno provodi aktivnosti u svrhu smanjenja negativnog međuodnosa turizma i klime pa će pozitivni rezultati i utjecaji na vrijednost pokazatelja biti primjetljiviji u narednom razdoblju, s obzirom na to da su brojna ulaganja još u provedbi, kao i s obzirom na to da se vrijednost predmetnih pokazatelja izračunava svake dvije godine. Naime, kontinuitet dekarbonizacije turizma u skladu s globalnim i EU ciljevima te osiguravanje njegove otpornosti na klimatske promjene provodi se kroz dekarbonizaciju javne turističke infrastrukture. U okviru Javnog poziva za dodjelu bespovratnih sredstava za razvoj javne turističke infrastrukture u 2024. godini koji doprinosi i *Posebnom cilju 1: Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa*, 10 (od ukupno financiranih 14 projekata) doprinosi kodovima, odnosno područjima intervencije sukladno prilogu VI. Metoda za praćenje klimatskih mjera iz Uredbe (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (kod 075 Biciklistička infrastruktura 100%, Zaštita prirode i biološke raznolikosti, prirodna baština i resursi, zelena i plava infrastruktura 40%). U skladu s time, vrijednost doprinosa u okviru ukupnog iznosa dodijeljenog pozivom je 434.008,26 EUR, od čega je u 2024. godini isplaćeno 50%, odnosno 217.004,13 EUR.

Za doprinos kompenzaciji emisije iz turizma i smanjenju emisija stakleničkih plinova u okviru projekta "Hrvatska prirodno tvoja" koji Ministarstvo provodi s Hrvatskom turističkom zajednicom utrošeno je 125.958,22 EUR za 1.836 sadnica stabala. Sadnja se provodi putem poziva za iskaz interesa turističkih zajednica za nabavu sadnica i sadnju najmanje 10 sadnica odjednom, visine najmanje 140 cm.

Ministarstvo turizma i sporta od 2022. godine održava radionice za dionike u turističkom sektoru o utjecaju, rizicima i mogućnostima prilagodbe klimatskim promjenama te je u 2023. i 2024. godini ukupno održano 10 radionica. Uz osvrt na mogućnosti i načine jačanja otpornosti sektora turizma na posljedice klimatskih promjena, radionice pružaju i informacije o načinima ublažavanja klimatskih promjena. Osim znanstvenih i stručnih predavanja te primjera dobre prakse karakterističnih za područje destinacija, na radionicama se također razmatraju načini i mogućnosti prilagodbe na klimatske promjene u skladu sa specifičnostima lokalne zajednice i dionika u turizmu.

Nastavno na edukacijske aktivnosti, Ministarstvo sudjeluje i u provedbi projekata i inicijativa vezanih za prilagodbu turizma klimatskim promjenama. Ministarstvo je pridruženi partner na projektu NaTour4CChange (Interreg Euro-Med) te član mreže Interest Group on Environment and Tourism (IGET). Kako bi se dodatno potaknuo interes za navedenu temu i kod mlađih generacija, Ministarstvo je provelo i program „Promocija i jačanje kompetencija strukovnih zanimanja za turizam“ koji je namijenjen svim srednjim strukovnim i umjetničkim školama čiji su osnivači Grad Zagreb, županija ili Republika Hrvatska za izradu projekata u turizmu i za turizam, čija je tema prilagodba klimatskim promjenama. U 2023. godini dodijeljena su sredstva u iznosu od 141.367,32 EUR, a u 2024. godini u iznosu od 236.166,02 EUR.

▪ **Posebni cilj 5.: Jačanje ljudskih potencijala u turizmu**

- *Pokazatelj ishoda: OI.02.8.55 Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – Ljudski resursi i tržište rada*
 - Početna vrijednost (2019.): 52

- Ciljna vrijednost (2027.): ≤ 42
- Ostvarena vrijednost (2024.): 53

Iz perspektive ostvarene vrijednosti indeksa u 2024. godini, a u odnosu na početnu i ciljnu vrijednost, pokazatelj ishoda *Ol.02.8.55 Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – Ljudski resursi i tržište rada* nije ostvario pozitivni pomak.

No, zabilježen je napredak u provedbi mjera u okviru ovog cilja - *Mjera 5.1. Poticati i promovirati zanimanja u sektoru turizma i ugostiteljstva (I)* je provedena, a *Mjera 5.2. Usklađivati kompetencije ljudskih potencijala sa zahtjevima radnih mjesta i tržišta rada u turizmu (R)* je još uvijek u tijeku i djelomično je provedena.

Nadalje, konkurentnost turizma, ali i gospodarstva u cjelini, uvelike ovisi o kvaliteti ljudskih potencijala u pogledu njihovih ključnih kompetencija za obavljanje poslova, ali i kvantiteti koja bi morala zadovoljiti potražnju na tržištu rada. Jačanje ljudskih potencijala u turizmu je ključan element sveobuhvatne reforme sustava upravljanja razvojem turizma koji će doprinijeti njegovoj konkurentnosti i održivosti, osigurati kvalitetna radna mjesta te kvalitetan život i rad lokalnog stanovništva, a kojem Ministarstvo sustavno i ciljano doprinosi različitim aktivnostima.

Primjerice, u suradnji s turističkim tvrtkama i županijskim obrtničkim komorama temeljem Programa poticanja obrazovanja kadrova u ugostiteljstvu i turizmu Ministarstvo dodjeljuje stipendije učenicima i studentima koji se obrazuju za ugostiteljsko-turistička zanimanja čime se potiču mladi na rad u turizmu i ugostiteljstvu. Od 2016. do kraja 2024. godine potpisano je više od 2.400 ugovora o stipendiranju i za potrebe stipendiranja izdvojeno više od 5 milijuna EUR. Od 2022. godine iznos stipendije povećan je s 212 EUR na 262 EUR. U sklopu programa za akademsku godinu 2023./2024. sufinancirane su stipendije za 292 učenika i studenata dok je za 2024./2025. godinu odobreno gotovo pola milijuna eura za 273 nova stipendista.

Ministarstvo provodi i javni natječaj namijenjen udrugama u turizmu za sufinanciranje projekata stručnog osposobljavanja i usavršavanja strukovnih udruga u turizmu i/ili ugostiteljstvu. U 2024. godini za sufinanciranje projekata udruga u turizmu Ministarstvo je dodijelilo sredstva za 26 projekata udruga u dva programska područja: projekti poticanja na razvoj karijere u turizmu i projekti razvijanja svijesti o pristupačnom turizmu u ukupnom iznosu od 596.965,00 EUR.

Ministarstvo provodi i Javni poziv srednjim strukovnim školama za jačanje kompetencija strukovnih zanimanja kroz izradu projekata za turizam „Promocija zanimanja“ koji je namijenjen svim srednjim strukovnim i umjetničkim školama čiji su osnivači Grad Zagreb, županija ili Republika Hrvatska za izradu projekata u turizmu i za turizam. U 2023. godini za promociju zanimanja Ministarstvo je utrošilo sredstva u iznosu od 290.000,00 EUR i jednako toliko u 2024. godini.

Ministarstvo je za jačanje turističkog tržišta i ljudskih potencijala u turizmu u 2023. godini utrošilo sveukupno 1.401.508,61 EUR te u 2024. godini 1.876.965,00 EUR. U provedbi svih projekata u 2023. godini sudjelovalo je 360 učenika, a u 2024. godini 660 učenika.

Usklađivanje kompetencija s potrebama tržišta rada provodi se u regionalnim centrima kompetentnosti koji u suradnji s poslodavcima razvijaju programe relevantne za tržište rada i time odgovaraju na potrebe poslodavaca za specifičnim kompetencijama, a osobito onima vezanim za zelenu i digitalnu tranziciju te nove trendove i potrebe turista. Cilj centara kompetencija je

prvenstveno razvoj obrazovnih programa, poticanje povezivanja poslodavaca s centrima te jačanje znanja i vještina učenika, učenje temeljeno na radu kao i poticanje cjeloživotnog obrazovanja nezaposlenih, zaposlenika u turističkom sektoru i svih zainteresiranih koji se žele zaposliti u turizmu.

Projekti sufinancirani kroz poziv „Poboljšanje pristupa ranjivih skupina tržištu rada u sektoru turizma i ugostiteljstva II“ (Europski socijalni fond) također su provodili aktivnosti usmjerene na unaprjeđenje stručnih i andragoških znanja stručnjaka u sektoru turizma i ugostiteljstva za rad s osobama s invaliditetom te osposobljavanja osoba s invaliditetom. U obrazovne aktivnosti koje su provodili centri do kraja provedbe bio je uključen 10.001 polaznik (1285 sudionika s tercijarnim obrazovanjem, 4071 sudionik s predtercijarnim obrazovanjem, 3543 učenika, 1102 nastavnika), dok je samo u 2023. godini u obrazovne aktivnosti bio uključen 3871 sudionik (435 sudionika s tercijarnim, 1677 sudionik s predtercijarnim obrazovanjem, 1479 učenika i 280 nastavnika). Ukupan broj osoba s invaliditetom koje su prošle program osposobljavanja za rad u turizmu u periodu od početka do kraja razdoblja provedbe projekata iznosi 881, od čega je samo u 2023. godini osposobljavano ukupno 711 osoba s invaliditetom. Uz osobe s invaliditetom, sudionici u obrazovnim aktivnostima bili su i stručnjaci iz sektora koji su osposobljavani za rad s ranjivim skupinama. Ukupno je u provedbi projektnih aktivnosti sudjelovalo 93 stručnjaka iz sektora turizma.

Što se tiče ukupno utrošenih sredstava, za Poziv „Poboljšanje pristupa ranjivih skupina tržištu rada u sektoru turizma i ugostiteljstva II“, u 2023. i 2024. godini ukupno su isplaćena sredstva u iznosu od 2.093.067,39 EUR (1.339.205,88 EUR u 2023. godini i 753.861,51 EUR u 2024. godini).

Kada je riječ o Pozivu „Uspostava regionalnih centara kompetentnosti u sektoru turizma i ugostiteljstva“, ukupno isplaćena sredstva iznose 27.168.993,87 EUR (14.899.509,95 EUR u 2023. godini i 12.269.483,92 EUR u 2024. godini).

Sastavni dio NPOO-a je razvoj održivog, inovativnog i otpornog turizma što obuhvaća reformu turističkog sektora, s pripadajućom investicijom za unaprjeđenje turističkog eko sustava i jačanje kapaciteta sustava za otporan i održiv turizam. Ključni dio investicije odnosi se na razvoj i provedbu obrazovnih programa na svim razinama s ciljem stjecanja novih znanja i vještina nužnih u poslovanju u sektoru turizma i ugostiteljstva, čime bi se poslodavcima osigurala potrebna kvalificirana radna snaga. Nakon provedene sveobuhvatne analize potreba u okviru investicije 2024. godine započet je postupak javne nabave usluga izrade i provedbe programa obrazovanja.

Na edukaciju i rad u turizmu se posebno potiče lokalno stanovništvo kao i ranjive skupine. Potiče se razvoj skupa vještina za osmišljavanje i stvaranje proizvoda i usluga te njihovo upravljanje na ekološki održiv način, ali i kako bi se poslodavcima osigurala potrebna kvalificirana radna snaga.

Novim obrazovnim programima i obrazovanjem pridonosi se rješavanju pitanja manjka kvalitetne radne snage, kao i lakšem zapošljavanju, a time i jača ekonomska i socijalna otpornost te otpornost na krizu. Tijekom 2024. godine izrađeno je 10 neformalnih obrazovnih programa za odrasle u sektoru turizma i ugostiteljstva:

1. Povezivanje vina i gastronomske ponude,
2. Digitalna transformacija i održivost u posluživanju jela i pića,
3. Ekološki pristupi u iskorištavanju hrane u kuharstvu,
4. Kreativnost u izradi inovativnih slastica,
5. Komunikacija i kulturna raznolikost u turizmu,

6. Izrada sadržaja za digitalne komunikacijske kanale,
7. Organizacija i provedba događanja u turizmu,
8. Kreativni turizam i storytelling u funkciji valorizacije baštine,
9. Implementacija koncepta pametnog turizma u turističkim destinacijama,
10. Upravljanje razvojem turističkog proizvoda u destinaciji.

Za svaki pojedini program izrađeni su svi potrebni nastavni materijali, uključujući udžbenike i priručnike za nastavnike. Također, proveden je pilot-program na uzorku od 10 sudionika po obrazovnom programu, čime su testirani i potvrđeni njihova izvedivost i kvaliteta. Aktivnosti su službeno završene 31. prosinca 2024. godine. Iako su programi izrađeni u 2024. godini, sredstva za provedbu nisu utrošena u 2024. godini, jer je plaćanje u iznosu od 111.000,00 EUR bilo u 2025. godini.

▪ **Posebni cilj 6.: Unaprjeđenje strukture i kvalitete smještajnih kapaciteta**

- *Pokazatelj ishoda: Ol.02.8.62 Udio hotela i sličnog smještaja u ukupnim smještajnim kapacitetima (postelje)*
 - Početna vrijednost (2019.): 13%
 - Ciljna vrijednost (2027.): 17%
 - Ostvarena vrijednost (2024.): 14,6%
- *Pokazatelj ishoda: Ol.02.8.63 Udio hotela s četiri i pet zvjezdica u ukupnim hotelskim kapacitetima (objekti)*
 - Početna vrijednost (2019.): 51%
 - Ciljna vrijednost (2027.): 65%
 - Ostvarena vrijednost (2024.): 57%

U odnosu na početne i ciljne vrijednosti koje su zadane Nacionalnim planom, oba pokazatelja ishoda, *Ol.02.8.62 Udio hotela i sličnog smještaja u ukupnim smještajnim kapacitetima (postelje)* i *Ol.02.8.63 Udio hotela s četiri i pet zvjezdica u ukupnim hotelskim kapacitetima (objekti)*, su ostvarila napredak u 2024. godini.

Isto tako, obje mjere su još u tijeku i aktivno se provode – *Mjera 6.1. Unaprijediti okvir za pružanje usluga u turizmu (R)* te *Mjera 6.2. Poticati ulaganja u smještaj visoke kvalitete (I)* (kontinuirano se provodi do 2027. godine).

Unaprjeđenje strukture i kvalitete smještajnih kapaciteta nužno je u kontekstu ublažavanja sezonalnosti, osiguravanja zapošljavanja te formiranja proizvoda visoke dodane vrijednosti i u konačnici osiguranja konkurentnosti hrvatskog turizma. Cilj je povećanje udjela visoko kvalitetnog smještaja prvenstveno u segmentu hotelskog smještaja, ali i unaprjeđenje kvalitete u svim segmentima smještaja što se vidi i po ostvarenom rastu oba pokazatelja u okviru cilja.

Komplementarno ulaganjima u unaprjeđenje strukture i kvalitete smještajnih kapaciteta provodi se i unaprjeđenje okvira za pružanje usluga u turizmu. Unaprjeđenje sustava kategorizacije provodi se modernizacijom propisa o razvrstavanju i kategorizaciji objekata, tako da se propisani standardi za kategorizaciju smještajnih objekata usklade s trendovima na turističkomu tržištu i očekivanim razinama usluga. Novi Pravilnik o razvrstavanju, kategorizaciji i posebnim standardima ugostiteljskih objekata iz skupine Hoteli donijet će se po stupanju na snagu novog Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti čije je donošenje Planom zakonodavnih aktivnosti Vlade Republike Hrvatske za 2025. predviđeno u IV. kvartalu 2025. godine. Temelj nove kategorizacije je

održivost te će se ujednačiti i uvjeti za pružanje usluga u turizmu, stvaranjem okvira koji će osigurati ujednačavanje uvjeta za pružanje usluga od strane poduzetnika i pružanja usluga u domaćinstvu.

Što se tiče ulaganja u povećanje udjela smještaja visoke dodane vrijednosti u ukupnoj strukturi smještaja pri čemu se uvažavaju načela održivosti uz zelenu i digitalnu transformaciju smještajnih kapaciteta, tijekom 2023. i 2024. godine uočen je trend porasta udjela hotela s 4 i 5 zvjezdica u ukupnom broju hotelskih kapaciteta, tako da u 2024. godini udio iznosi 57%. Istovremeno je prisutan i pad broja hotela s 2 i 3 zvjezdice u ukupnom broju hotelskih kapaciteta u 2024. godini.

Investicija u okviru NPOO-a „Zelena i digitalna tranzicija malih iznajmljivača te njihova transformacija u poduzetnike u turizmu i ugostiteljstvu“ usmjerena je na razvoj održivog i cjelogodišnjeg poslovanja poduzetništva u turizmu kroz razvoj raznovrsne ponude i sadržaja visoke dodane vrijednosti, poticanje ulaganja u procese prihvatljive za okoliš, podršku digitalizaciji poslovanja s ciljem povećanja produktivnosti poduzeća te boljeg pozicioniranja poduzeća na turističkom tržištu radi jačanja otpornosti poduzeća u turizmu kroz aktivnosti podizanja i unaprjeđenja higijensko zdravstvenih i sigurnosnih uvjeta te jačanja vještina. Interes za provedbu projekata ulaganja u transformaciju smještajnih kapaciteta u domaćinstvima u obiteljske i/ili specijalizirane male hotele bio je manji od inicijalno iskazanog kroz upitnike o interesu za sudjelovanjem te su sredstva prvotno namijenjena za ovu mjeru realocirana unutar ostalih mjera u okviru NPOO-a. Potpisan je 1 ugovor, a ukupno utrošena sredstva za provedbu u 2024. godini su 18.580,00 EUR.

U okviru programa potpora male vrijednosti za podizanje konkurentnosti turističkog gospodarstva koji doprinosi i *Posebno cilju 1: Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa*, potpore dodijeljene subjektima malog gospodarstva registriranim za ugostiteljske i/ili turističke djelatnosti i obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima bile su usmjerene i na unaprjeđenje kvalitete smještaja kroz unaprjeđenje higijensko-zdravstvenih i sigurnosnih uvjeta te uvođenje inovativnih sadržaja više dodane vrijednosti, ulaganja u korištenje obnovljivih izvora energije, postizanje više razine energetske učinkovitosti te korištenje digitalnih tehnologija. U 2024. godini hotelima i kampovima u okviru ukupnog iznosa programa potpora dodijeljeno je 146 potpora u ukupnoj vrijednosti 1.917.500,00 EUR.

▪ **Posebni cilj 7.: Osiguranje poticajnog poslovnog okruženja**

- *Pokazatelj ishoda: OI.02.8.56 Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – Poslovno okruženje*
 - Početna vrijednost (2019.): 71
 - Ciljna vrijednost (2027.): ≤ 53
 - Ostvarena vrijednost (2024.): 56

Pokazatelj ishoda *OI.02.8.56 Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – Poslovno okruženje* je u 2024. godini ostvario značajan napredak iz perspektive početne vrijednosti.

Nadalje, obje mjere su u tijeku – *Mjera 7.1. Smanjiti administrativno opterećenje dionika u turizmu (I)* te *Mjera 7.2. Stvoriti učinkoviti okvir s ciljem unaprjeđenja poslovnog okruženja (I)* koja je i djelomično provedena.

Dodatno, u svrhu unaprjeđenja poslovnog okruženja, provest će se smanjivanje administrativnog opterećenja razvojem e-usluge koja će građanima vremenski i financijski olakšati pristup javnim uslugama. U tijeku je izrada tehničkih specifikacija financiranih iz NPOO-a, a nakon istih ugovaranje usluga za razvoj i uspostavu novog alata informacijskog sustava e-turizam. Aktivnosti u okviru investicije traju do lipnja 2026. godine do kada je i rok za nadogradnju sustava. Iz te perspektive, gospodarska situacija u Hrvatskoj također bilježi pozitivne trendove. Rast BDP-a od 3,8% svrstao je Hrvatsku među dvije najbrže rastuće ekonomije u EU, a međunarodne institucije prepoznaju stabilnost hrvatskog gospodarstva - Hrvatska je dosegla najvišu investicijsku razinu. Sve te činjenice doprinose i stvaranju pozitivnog i investicijskog okruženja u sektoru turizma.

Poticajne mjere za investicijske projekte u Republici Hrvatskoj uređene su i Zakonom o turizmu (Narodne novine, br. 156/23.) i Uredbom o poticanju ulaganja u sektoru turizma (Narodne novine, br. 39/24.), koja je stupila na snagu u travnju 2024. godine. Ciljevi poticanja ulaganja su:

- ravnomjeran cjelogodišnji i regionalno odnosno prostorno uravnoteženiji razvoj turizma koji uključuje i razvoj posebnih oblika turizma, kao i unaprjeđenje međunarodne povezanosti Republike Hrvatske odnosno svrha poticanja ulaganja je osiguranje ključnih strateških ciljeva razvoja turizma u smjeru održivosti u Republici Hrvatskoj
- društveno i okolišno održivi razvoj turizma kojemu je cilj smanjivanje negativnog utjecaja turizma na okoliš, klimu i prostor
- razvoj konkurentnog i inovativnog turizma, uključujući jačanje ljudskih potencijala, povećanje kvalitete smještajnih i ostalih kapaciteta u okviru turističke ponude, kao i diverzifikacija cjelokupne turističke ponude te digitalna transformacija turizma,
- povećanje otpornosti djelatnostima u turizmu na vanjske utjecaje.

Vrste potpora i instrumenti dodjele potpora koji se dodjeljuju su regionalne potpore u vidu umanjenja stope poreza na dobit, umanjenja naknade za raspolaganje neaktivnom imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske te potpore za zaštitu okoliša - nabava čistih plovila s nultim emisijama za prilagodbu plovila u vidu umanjenja stope poreza na dobit. Do kraja 2024. godine ukupan broj prijavljenih projekata je bio 14.

▪ **Posebni cilj 8.: Razvoj inovacija i digitalne transformacije turizma**

- *Pokazatelj ishoda: OI.02.8.57 Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – ICT readiness*
 - Početna vrijednost (2019.): 5,3
 - Ciljna vrijednost (2027.): 5,7
 - Ostvarena vrijednost (2024.): 5,67

Pokazatelj ishoda *OI.02.8.57 Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – ICT readiness* je sa zabilježenom vrijednosti u 2024. godini gotovo u potpunosti ostvaren u odnosu na ciljanu vrijednost za 2027. godinu.

Ovaj pozitivan rezultat posljedica je toga što Ministarstvo od 2017. godine ulaže u digitalizaciju svojih poslovnih procesa te i dalje nastavlja ulagati u digitalnu transformaciju sektora turizma i ugostiteljstva. Istovremeno, zbog poboljšanja digitalne infrastrukture i ostalih usluga, Republika Hrvatska je jedna od najprivlačnijih destinacija za digitalne nomade.

Naime, Ministarstvo prepoznaje važnost inovacija i digitalne transformacije turizma, a koje predstavljaju značajan potencijal i važan čimbenik u postizanju konkurentnosti turizma. Inovativna i digitalna rješenja pomažu rješavanju ključnih problema s kojima se turizam susreće, od klimatskih promjena do nedostatka radne snage, a pomažu odgovoriti i na izazove zaštite okoliša i u konačnici povećavaju konkurentnost. Investicija „Poticanje razvoja proizvoda i usluga te poslovnih modela u ekosustavima u lancu vrijednosti turizma koje doprinose zelenoj i digitalnoj tranziciji i rješavanju ključnih izazova u sektoru turizma“ u okviru provedbe NPOO-a usmjerena je na poticanje ulaganja poduzetnika u razvoj proizvoda i usluga te poslovnih modela unutar jednog ili više područja istraživanja, razvoja i inovacija u ekosustavima u lancu vrijednosti turizma koje doprinose zelenoj i digitalnoj tranziciji i rješavanju ključnih izazova u sektoru turizma. Tijekom 2024. godine potpisano je 15 ugovora s tvrtkama, a ukupno utrošena sredstva za provedbu u 2024. godini su 11.875.264,94 EUR.

Za razvoj aplikativnog rješenja za upravljanje turističkom destinacijom i turističkim tokovima te aplikativnog rješenja za poslovnu inteligenciju u turizmu (BI sustav) isporučene su tehničke i funkcionalne specifikacije prema kojima se pokreće postupak javne nabave za razvoj i uspostavu sustava čije se ugovaranje očekuje u II. kvartalu 2025. godine. Aktivnosti u okviru investicije traju do lipnja 2026. godine do kada je i rok za isporuku razvijenog i operativnog sustava.

Uz to, obje mjere su još u tijeku provedbe – *Mjera 8.1. Poticati inovacije (I)* te *Mjera 8.2. Razviti IT sustave i napredne e-usluge i alate za upravljanje destinacijom i turističkim tokovima (I)*.

- **Posebni cilj 9.: Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma**
 - *Pokazatelj ishoda: Ol.02.8.58 Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – Politike i uvjeti djelovanja*
 - Početna vrijednost (2019.): 77
 - Ciljna vrijednost (2027.): ≤69
 - Ostvarena vrijednost (2024.): 80

Iz perspektive ostvarene vrijednosti indeksa u 2024. godini, a u odnosu na početnu i ciljnu vrijednost, pokazatelj ishoda *Ol.02.8.58 Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – Politike i uvjeti djelovanja* nije ostvario pozitivni pomak.

No, zabilježen je napredak u provedbi mjera. Konkretno, dvije od tri mjere u okviru ovog posebnog cilja su provedene (*Mjera 9.1. Stvoriti preduvjete za upravljanje razvojem turizmu u smjeru održivosti (R)* i *Mjera 9.2. Uspostaviti sustav satelitskih računa održivog turizma (I)*), dok je treća mjera još u tijeku provedbe (*Mjera 9.3. Stvoriti preduvjete za učinkovito prikupljanje podataka (I)*).

Zatim, važno je imati na umu da je okvir za upravljanje razvojem održivog turizma, koji je uspostavljen tijekom 2023. i 2024. godine, dugoročan proces koji će konačne rezultate dati kroz određeno razdoblje. Ipak treba istaknuti da prema novom Izvješću o održivom razvoju (Sustainable Development Report 2024), Republika Hrvatska nastavlja napredovati u ispunjavanju 17 ciljeva održivog razvoja UN-a i nalazi se na visokom 8. mjestu od 167 država svijeta, u čemu politke razvoja održivog turizma koje Ministarstvo provodi, imaju važnu ulogu. Potvrda je to izvanrednih ostvarenja po nizu pokazatelja, kako onih ekonomskih, tako i onih okolišnih i društvenih, koji promatrano kumulativno Republiku Hrvatsku svrstavaju u sami svjetski vrh, kao i učinkovite provedbe Nacionalne razvojne strategije do 2030. godine.

Naime, uspostavljanje učinkovitog okvira za djelotvorno upravljanje razvojem održivog turizma, što uključuje strateški, zakonodavni i operativni okvir, nužan je preduvjet otpornosti hrvatskog turizma. Zakonodavni okvir jedan je osnovnih preduvjeta za dugoročnu otpornost i dio je sveobuhvatne reforme turizma u smjeru održivosti. Zakon o turizmu (Narodne novine, br. 156/23) stupio je na snagu 1. siječnja 2024. godine, a tijekom godine i pripadajući provedbeni propisi: Uredba o poticanju ulaganja u sektoru turizma („Narodne novine“, br. 39/24.), Pravilnik o metodologiji izračuna prihvatnog kapaciteta („Narodne novine“, br. 112/24.), Pravilnik o metodologiji izrade plana upravljanja destinacijom („Narodne novine“ br. 112/24.) i Pravilnik o pokazateljima za praćenje razvoja i održivosti turizma („Narodne novine“ 112/24.). Navedeni akti daju pravni okvir za učinkovito upravljanje razvojem turizma u smjeru održivosti te provedbu zelene i digitalne tranzicije. To obuhvaća prikupljanje, praćenje i analizu podataka koji uključuju pokazatelje održivosti, indeks turističke razvijenosti i satelitski račun održivog turizma. Sve turističke zajednice izrađuju plan upravljanja destinacijom za razdoblje od četiri godine, a turističke zajednice razvrstane u najviše kategorije indeksa turističke razvijenosti izrađuju i izračun prihvatnih kapaciteta. Zakonom se uspostavlja i sektorski okvir za poticanje ulaganja i poticaje koji će usmjeravati sektor sukladno aktima strateškog planiranja kako bi se osigurala učinkovitost poticaja, odnosno pravilno usmjerila sredstva na način da ulaganja doprinose ostvarenju strateških ciljeva.

U okviru provedbe analize sektorskih propisa donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti (Narodne novine, br. 152/24.). Odredbe kojima se uređuje postupak utvrđivanja uvjeta za obavljanje ugostiteljske djelatnosti izmijenjene su i dopunjene kako bi se odredbe Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti uskladile s krovnim Zakonom o turizmu te uredilo postupanje nadležnih upravnih tijela po dostavi odluka jedinica lokalne samouprave iz članka 31. Zakona o turizmu (Narodne novine, br. 156/23.). Svrha satelitskog računa održivog turizma je prikupljanje i analiza podataka radi sustavnog praćenja ekonomske, okolišne i društvene održivosti hrvatskog turizma uspostavljenim setom pokazatelja, čime će biti moguće evaluirati učinkovitost i opravdanost mjera politike. Tijekom 2024. godine uspostavljen je metodološki okvir sustava satelitskih računa održivog turizma, a cijeli sustav TSSA bit će uspostavljen u 2026. godini. Cilj uspostave sustava je osiguranje pretpostavki za uspješno vođenje turističke politike usmjerene na održivi razvoj te provedbu reformi utvrđenih Nacionalnim planom oporavka i otpornosti 2021.-2026. godine. Izrađen je i Pravilnik o pokazateljima za praćenje razvoja i održivosti turizma (Narodne novine, br. 112/24) kojim se propisuju pokazatelji za praćenje održivosti.

Učinkovito prikupljanje podataka osigurat će upravljanje razvojem turizma prema održivosti pri čemu će se za prikupljanje podataka razviti aplikativno rješenje za praćenje održivosti destinacija. Za rješenje su isporučene tehničke i funkcionalne specifikacije prema kojima se pokreće postupak javne nabave za razvoj i uspostavu sustava čije se ugovaranje očekuje u II. kvartalu 2025. godine. Aktivnosti u okviru investicije traju do lipnja 2026. godine, kada je i rok za isporuku razvijenog i operativnog sustava.

- **Posebni cilj 10.: Odgovoriti na trendove u razvoju turističkih destinacija**
 - *Pokazatelj ishoda: OI.02.8.67 Broj uključenih gradova (destinacija) u Smart cities marketplaces*
 - Početna vrijednost (2019.): 2
 - Ciljna vrijednost (2027.): 20

- Ostvarena vrijednost (2024.): 2

Pokazatelj ishoda *Ol.02.8.67 Broj uključenih gradova (destinacija) u Smart cities marketplaces* u odnosu na početnu vrijednost nije zabilježio pomak u 2024. godini.

Prilikom određivanja navedenog cilja Ministarstvo je planiralo razvijati pametne destinacije u okviru provedbe projekta EUSAIR Facility Point, koji se financira iz programa Europske teritorijalne suradnje Interreg IPA Adrion 2021-2027. Međutim, u trenutku provedbe došlo je do promjene u mogućnostima financiranja odnosno u projektnom proračunu te nije bilo dostatnih sredstava za provedbu pojedinih elemenata ovog posebnog cilja, konkretno *Mjere 10.1. Razvijati pametne destinacije koje se temelje na inovativnosti, pristupačnosti i održivosti (I)*. Međutim, iz perspektive broja uključenih hrvatskih gradova u koncept pametnih gradova, on kontinuirano raste, jer sve više naših destinacija prihvaća ovaj koncept razvijajući inovacije i digitalizaciju kako bi poboljšali kvalitetu života svojih stanovnika postajući učinkovitiji, održiviji i inkluzivniji čime istovremeno postaju i turistički privlačniji, a što će se nastaviti i u budućnosti.

S druge strane, *Mjera 10.2. Očuvati percepciju Hrvatske kao sigurne destinacije (I)* se i dalje kontinuirano provodi.